

UA PREĂMBLARE

PE

M U N Ţ Î

SAŪ

LUMEA REALĂ ŞI LUMEA IDEALĂ

DE

C. P. ARICESCU.

Preţul unŭ leŭ

BUCURESCÎ

IMPRIMERIA NAŢIONALĂ ANTREPR. C. N. RĂDULESCU.

1872

232/21

Inv. A. 61.174.

UA PREĂMBLARE

PE

MUNȚI

SAŢ

LUMEA REALĂ ŞI LUMEA IDEALĂ

DE

C. P. ARICESCU.

74907

Prețul unu leu

BUCUREȘCI

IMPRIMERIA NAȚIONALĂ ANTREPR. C. N. RĂDULESCU.

1872

1947

Biblio: ...
Cota: 75447
Invento: 70647

RE 131/01

CONTROL 1953

1956

B.C.U. Bucuresti

C70647

EPISTOLE ÎN VERSURI

ADRESSATE

D-lui Gg. MAVRODOLU

inginerul,

DIN PARTEA

amicului său intim

C. D. ARICESCU.

Souvent sur la montagne à l'ombre du vieux chêne,
Au coucher du Soleil, tristement je m'assieds.....

(L'Isolement) Lamartine.

*Din Biblioteca lui Menelas
Caramelli Student încetat din
viață - la anul 1895 Aug. 4 la
Laul Serab în etate de 27 ani.*

DE LA BUCUREȘCI LA PERSESCU.

Ți am promisă, iubite Iorgu, a'ți descrie 'n poezie
Impresiunile melle celle din căllătorie.

Precum sciî, anulă acesta am voită să visită eă
Munții din Buzeă, și'n parte renumitulă Penteleă,
De poeți cântată în versuri, și devenită immortală
De vr'o câți-va anni incoace prin vestitulă cașcavală.

Am pornită din capitală cu vaporulă de uscată,
De amici și de consângenî la gară acompaniată.
Avuiă în trajeulu ăsta câte-va nemulțumiri,
Causate din contactulă cu oameni fără simțiri,
Fără educațiune, fără raționamentă,
Calități ce sunt în lume pentru omă ună ornamentă.
În vagonulă class'a duoa în care eă mă aflamă,
Erau și femeî allese, pe care le cunosceamă,
Fiind silite, ca mine, la class'a duoa a sta,
De și de classa ântăea billetele posseda:
Căci directorulă de gară n'a 'ngrijită a atașa
Anchă câte-va vagone la trennulă care pleca;
Prin urmare căllătorii, ce negreșit să grăbia,
Fură siliți ca să intre cari pe unde-apuca.

Câți-va Burtă-Verde, cari în acestă vagonă erau,
Fumaă, scupaă, făceaă larmă, espressii proste
schimbaă;

2
Observaiū atunci la unulū din companiiei mei
Că 'n lumea civilisată, fete, copii și femei
Se respectă, ca bătrênii; prin urmare l'amū rugatū
Să spuie l'ai sēi tovarōși sa încette din fumatū;
Cellū puțin să céră voie, pentru buna cuviință;
Dar 'mī am căpētātū beléoa cu grossolana ființă;
Și ca să evitū scandalulū, am fost silitū a schimba
La a duoa stațiune vagonulū ce ne purta.

În astū vagonū între alții era și ua Doamnă bellă,
Graziósă, cultivată și fórte spirituellă.
Începusse convorbirea c'unū june israelitū,
Ce de francesū vrea să trecă, de curênd aici sositū.
Ellū critica pe Evreii, mai alles pe cei din țerră,
Ca rassă degenerată, sordidă și prea avară;
Cari commerciū ș'industrie singurī le accaparésă;
Cu bēuturī veninate pe satenī abrutisésă;
Ce nu se assimilésă cu poporulū creștinescū;
Ce sunt unū pericolū mare pentru némulū românescū.
Indignată bella Dómnă, și cu dreptū cuvêntū cređū eū,
D'a vedea criticând astfel pe Evreii uuū altū Evreū,
Și înțelegêndu'i gîndulū, începu ca să susție
Pe Evreī, ca pe ua stirpă dotată cu poesie,
Cu multe și marī talente, și care 'n antichitate
A jucat unū rolū prea mare. «Daca, din fatalitate,
Adăogă acea Dómnă, ađi eī aū degeneratū,
Adică parte dintr'ênșii, cei din acestū Principatū,
Causa nu este alta decât că sunt prigionii.
Persecuția pe oameni i face rēi ș'ipocriții.
Eū nu mă mirū de acēsta, ci mă mirū de Dumnéta
Care eșcī Jidovū, pe Jidovī cum poți a calomnia?»

În deșert Evreulū négă, în deșert ellū protestésă;
I se observă că totul, chipū și vorbă, illū trädésă.

«Acésta nu este faptă de unū omū bine crescutū.
 Póte aí scopurî ascunse, de eşcî așa prefăcutū...
 În Paris, sub altă formă, am vëđut pe Domnul, eū;
 Căci te-am vëđut prea adesea, căci te cunoscū, Dom-
 nulū meū.»

Nisce asemenea vorbe, đise cu convinđiune
 În limba universală, și cu mult' amărăciune,
 Pe Evreū încredințară că Dómna care 'i vorbia
 Era Evreică curată. Ellū s'așeđö lêngö ea,
 Și începu să o róge, și s'o jure pe Adam,
 Ca să'i spuie daca este din némulū lui Avraam?
 Dómna suriđënd i đisse: «vei afla la Bucureșci,
 Ude mă întorcū chiar astăđi, căci mă ducū pîn' la
 Ploiesci.»

Neputënd de ellū să scape, bella Dómna fu forțată
 La gara vecină a'i spune că e evreică curată ;
 Că în Paris locueșce, în cutare cartierū.
 La astă descoperire, Evreulū căđu din cerū.
 — A! đisse roșind Evreulū, inima nu m'a 'nșellat.
 Îți cerū miı de scuse, Doamnă. Sunt vrednicū de
 meprisatū.
 Dar te-am luatū drept Română, și pentru Româniı toți
 Evreii sunt nisce lepre, nisce monstriı, Hotentoți;
 Și am cređut prin urmare că vorbind de Evrei reū
 Voiū complace Dumitale. — Nu te'nțellegū, D-nul meū.
 — Ca pretutindenı, ua bellă în pământulū românescū
 Are mare influință la seculū cellū bărbătescū;
 Iar cultura, maniera și vestmintele'ı bogate
 M'aū convinsū că eşci ua Damă din celle aristocrate;
 Am cugetatū dar în sine'mı că póte în Dumnéta
 Pentru planurile nóstre unū protectorū vom afla;

Căci urmă să știi, Dómnă, ca pentru noi *le rêve d'or*
Este țerra Românescă; acestu pământu roditoru
Scumpa noastră Palestină va deveni într'ua ȃi:

Căci așa scrie Talmudul, așa ȃice Moisi.

În duoë miî anî apprópe crima o am espiatü;

Și Savaotü, ca resplată, ne dă astü pământü bogatü.

Acésta este credința filor lui Israilü,

Lucrând pentru reușire bătrînu, june și copillü.

Dar ca să ajungemü scopulü nu ă destul să fim bogați,

Trebue să fim ministrii, proprietari, deputați;

Și la acésta ajungem fiind împămînteniți.

Numai atunci, de sigur, vom putea fi fericiți.

Daca de ebreofagii nu eram persecutați,

Noi de mult, iubită Dómnă, eram naturalisați.

— O! acum înțelegü totul! Acum îți iertü lașitatea.

— Ținta scusésă mijloculü. Dulce ă nașionalitatea!

Români, ca și Francesii, ce în tóte sunt bunii frați,

Decât țerra lor iubită iubescü mai mult pe ceilalți;

De aceea germanismulü latinismulü v'absorbi;

Iar România, de sigur, a Evreilor va fi.»

«Ba să îți mănânci limba friptă», ȃisse D-na cea plăcută;

Și s'ammeticö prin lume, făcendu-se nevędută.

Peste opt ȃille Evreulü pe astă Dómnă 'ntâlni,

O salutö cu iubire, și începu a'i vorbi;

Însă Domna negă totul. «Nu te cunoscü! ȃisse ea

Atunci Evreu 'ntellesse că mistificatü era.

Precum veđi, iubite Iorgu, în vaporulü de uscatü,

Ca și 'n vaporulü de apă, căllătorulü fortunatü

Multe află și învață, daca e observatorü;

D'aceea căllătoria pentru așa muritorü

E fórte mult instructivă; și daca stare aveamü,

În căllătorii viața întrégă o petreceamü.

Dar să închiđă parentesulă, și să viă la cestiune:
 Căci mi se pare cam lungă acésta digressiune.
 Am mai uitat ceva încă care merită să știi.
 Totă în vagonulă acella, ua Dómna cu două copii
 Se ducea să facă cură tot de zeră, lêngö Ploiesci ;
 Bărbatulă ei, omă *în slujbă*, remăsese 'n Bucuresci.
 Dómna era însoțită chiar de mediculă de casă,
 Care i recomandase acea cură. . . . amorosă.
 Căci bărbatulă ei, ellă însuși, (ce fórte gelosă era)
 Îllă rugasse să 'nsoțescă la cură pe soața sa.
 Balzac fisiologistulă pe asemenea bărbați
 Într'ua operă de spirită 'i a numit *predestinați*.

Sosiiă la Buzeă în fine, fără nici ună accidentă,
 Afară de cunoscutulă și unică desagrementă;
 Familia la moșie după ce am installată,
 Spre Penteleă cu Persescu a treea și am plecată;
 Fără astă-ocasiune multe șillă ași fi perdată;
 Și ași fi avut necașură, și ași fi cheltuită multă:
 Căci pîn'-la Ulmet poți merge cu trăsura 'n fuga mare;
 Dar de aci înainte, numai cu boi săă căllare.
 Cu callulă te duci mai iute, cu greă însă cai găsesci ;
 Iar cu boi trăsura costă trei și patru 'mpărăteșci.
 Ce e drept, Domnul Perseseu a pus uă tacsă la boi;
 Și înlesnesce și caii la unii ca d'alde noi.

Maî multe drumuri ducă, frate, la muntele Penteleă;
 Pentru a ta înlesnire îți însemnă câteva eă.

Dela Vălenii de munte, drumulă prin Drajna de josă,
 Prin Ogritini și Nucșóra, pîn'-la Chiojdeni, e frumosă.
 Pînă aci cu trasura, fie cu cai săă cu boi;
 Apoi cu callulă prin Poéna prin Prihodisti la Nehoi;

Și până la Vama Bișca ; de aci la Borănescu
Iar poți merge cu trăsura, și chiar pînă la Persescu;
Și de aci iar căllare, însoțitū d'unū conductorū,
Poate visita toți munții fericitulū căllătorū.

Tot de la Ploești mai este un altū drumū pe la Blejoī,
Dând prin Conacul de piatră, saū căllare saū cu boī;
Treci Bișceniī, Mărunțișulū, mergēnd pîn'la Pătîrlagi;
De aci, în Vallea-Lupu (unde spun c'ar fi mulți fagi);
Iar la Mlăjet treci Buzeulū, și mergi pînă 'n Sibiciū;
Și de aci, la Persecu; dar pe unde? Nu mai sciū.
Știū numai că drumulū este fôrte greū ș'obositorū:
Prin pădurī, déllurī și rīpe. Vai de bietulū căllătorū,

Dela Buzeū la Persescu te duci pe la Unguriū;
Treci Buzeulū, și pe plaiurī ajungi drept la Sibiciū.

Saū dela Buzeū d'adrechtulū, pînă la Vama Rosille;
Și de aci la Persescu, peste déllurī și moville.

Saū pe șosea cu trăsura, pēnă treci rīulū Buzeū;
Te oprești puçin la Pîrscov, apoi de aci mereū
Tot pe albīa Sărăçellu, ce illū treci de multe orī,
Întâlnind câte va case, și multe stricate morī,
Pînă ajungi la Ulmetulū; aci nóptea te oprești;
Iar a duaodī căllare, pe Sărăcellū la Brăești;
Apoi în Goidești, de unde începī ca să urci mereū
Pe nisce déllurī frumóse; însă drumulū fôrte greū;
Iar din Ivaneçū veđi stégulū tîlfiind p'unū pavillonū:
Acolo e locuinça a Persesculū baronū,
Și a treea stațiune, plecând dela Bucuresci.

Unū altū drumū e pe la Berca și pela schitul Rătești,

Tot pe albă Sărăcellulă, trecând pe la Boziori;
 Apoi te urci la Sânt-George, apoi în Bîsca coborî;
 De aci, spre miada-nópte, trecând pe la Borănescu,
 Zăresc iarăși de departe pavillonul lui Persescu.

Și toate aceste drumuri sunt frumoșe, pittoresci;
 Eū preferū însă p'acella care trece prin Rătesci,
 Prin Boziori și Sânt-George, fiind cellū mai variatū.
 În fine, aceste drumuri bune sunt pentru bărbatū;
 Pentru femeī este număi drumulū ce duce la vamă;
 Dar ș'acesta pentru elle este greū, fără de sémă.

Ce folosū d'aceste locuri, igienice și belle,
 Fără trăsuri și locande, fără drumuri și șoselle?
 Eată causa, amice, de ce Româniū preferū
 Apele din Europa, si chiar cura cea de zerū.

Faceți drumuri și șoselle mai 'nainte de cât toate;
 Și apoi stabilimente, și cu preçuri moderate,
 De voiți s'atrageti lumea, de voiți să câștigați;
 Căci altfel, faceți fiasco; altfel, vè discreditați.

Dar mai pe larg despre asta voiă vorbi la locul seū;
 Pentru ađi destul atâta. Adio, amiculū meū!

CURA DE ZERŪ LA PERSESCU.

În epistola trecută, frate Iorgu, 'ți am spusă eă
Că drumulă cellă mai d'adrechtulă la muntele Penteleă,
(Ce a devenită celebru, precum stii) neapărată
E pe la Domnulă Persescu, care și acestă bărbată
A trecută la nemurire cumăă trecută acești munți,
Pentru ospitalitatea ce o dă gratis la mulți.
M'am oprit dar la Persescu număi duoă noți ș'ua și
Si'ți descriă viața cellor cari facă cură aci.

Sunt destepti la patru ore, căci la deuce sunt în pată;
Béu ântéiă lapte de capră, apoi iarăși s'ăă culcată.
Între cincă și șése ore începă toți cura de zeră;
Apoi se primblă uă oră, tocmai ca ună ingineră;
Între șépte și opt ore iaă bae de apă rece
În torrentulă numită Bîsca....

Am pierdut fatală rimă,
Număi pomenind de Bîsca, acéstă gîrlă sublimă
Când după vr'ua înălțime curgerea eă o privești;
Când te afli ânsă 'n sînu'i tremură și învinești:
Idei, amoră, poesie, tot înghéță, ammortése;
Dar după ce ieși din gîrlă, totulă reînsufflețese.

După scăldare îndată o ieă iute la picioră
P'entre floră și peste déllură, pe poteci săă pe priporă;

Te așești apoi la umbră, saŭ pe vârfulă unui munte,
 Saŭ pe ua stâncă crăpată, saŭ la capulă unei punte,
 Unde jos urlă torrentulă într'ua albie pietrósă ;
 Și d'aci admiră Natura cea bogată și frumósă,
 Și respiră unŭ curatfi aerŭ, sănĕtosŭ și profumatŭ;
 Și măreçu-amfiteatru, de munți uriași formatŭ,
 Suffletulă teŭ illŭ înalță pînă chiar în Empireŭ;
 Și unŭ imnŭ de mulțumire tu înalți lui Dumneđeŭ.
 Când compară pe omŭ c'unŭ munte, acestŭ colossŭ
 imposantŭ,

Omulă pare uă furnică pe lĕngă unŭ elefantŭ ;
 Când compară cu Creatorulă plăpĕnda sa creatură,
 Omulă pare ua reptilă, plină de veninŭ și ură.
 Citesci în cartea Naturei: frăție și libertate,
 Dreptate și armonie, și mai alles bunĕtate.
 Ce afli 'n societate? Dreptulă cellui finŭ și tare:
 Unŭ tiranŭ, și sclavŭ ua mie; oi, și bestiă carnivore.

Înima se întristésă când vești unele mușcelle.
 Cu finețe adornate, cu păduri și isvorelle,
 Odinióră moșia a vitezilor munteni,
 Astăđi, vai! proprietatea a unor țarrigrădeni.
 Legiōnele traiane și fii lui Decebalŭ
 Ađi posedă atât numai cât să nutrĕscă unŭ callŭ;
 Și ce e mai tristŭ, sătĕnulă, ce de mult este clăcașŭ,
 Legea 'mpropriaririi l'a dotatŭ ca p'unŭ palmașŭ;
 Căci proprietarii lacōmi după unele moșii
 L'aŭ deșmoștenit cu totulă, în unire cu Zapciă.
 Și fenomen fórte straniŭ! Chiar din primari actuali
 Sunt mai răi de cât Zabeții, sunt nisce tĕlhară legali;
 Astfel că ađi mulți dintr'ĕnșii aŭ ajuns proprietari,
 Făcĕnd stare din spinarea a fraților lor plugari;
 Iar muntĕnulă, care seculă a luptatŭ cu viața chiar

Ca să scape astă țerră de tiranū și de barbarū,
Astăđi este servū și miserū în chiar moșioara sa.

Însă mă oprescū aicea, căci nu voiū a mă 'ntrista;
La orī-se cură, bolnavulū cată linistitū a fi,
Ca cura care o face să i pótă folosi.
Să venim la cestiune.

Așa dar, dup'ua primblare
Ca de vre o patru ore, vii la masa d'ospătare,
Unde prîndescū fără plată câte mai multe persóne,
Bărbați, femei (cu copii), junī, bētrīni, boerī, cocóne.
Domnulū Enache Persescu simte uă mare plăcere
A da ospitalitate chiar și cellorū ce n'ó cere,
Nevoind în schimbū nimica decât în albumū a scrie
Totū ce inima 'ți dictésă, în prosă saū poesie.
Unī oaspeți să jeneasă a trai ca la pomană,
Și arū plăti, ca sa scape d'acéstă ceréscă mană;
Convinși ânsē că Persescu îi învită cu plăcere,
Fără să'lū coste mult masa, scrupululū îndată piere.

Iubitulū nostru Persescu 'și ar ajunge mult mai bine
Scopulūseū cellū filantropicū, de m'ar asculta pe mine
Cu mijlócele ce are, ar putea ca să zidéscă
Multe camere, în care mulți să se adăpostéscă;
Ș'unū restaurantū, în care să 'nlesnésă tuturor
Laptele, zerulū și masa, cu unū prečū cât mai ușor;
Pe lêngō despăgubirea capitalulū depusū
Ar avea și mulțumirea că mult bine a produsū.

Dupō prēndū, unī se culcă, alți o iaū la piciorū
Prin pădurī saū pe muscelle, sau pe marginī de isvorū
Saū mergū la stabilimentul allū Domnulū Borănescu;
Departē d'ua semi-oră de allū Domnulū Persescu.

Unii compară p'acesta c'ua soră de caritate,
 Allū căria scopū e numai amorulū d'umanitate;
 Iar p'acella, c'ua Loretă, ce te scurge de parale,
 Fără să'ți proçure însă cel puçin plăceri egale.

Credū că nu e tocmai justă poetica comparare;
 Scopulū în sine e nobilū, și face multă onoare
 Stabilimentulū acella Domnului proprietarū,
 Ce va profita de critici în interesulū seū chiar.

De întrebī a mea părere, îți voiū spune francamente.
 Că deosibirea între aceste stabilimente
 E că unulū este prosă, și altulū e poesie;
 Eată ce impresiune mi-aū causatū elle mie;
 Pentru că, pe de o parte, la unulū gratis prîndești
 Când la celā lalt din contra cam fórte mult cheltuești;
 Iar de alta, la Persescu, când te urci în pavillonū,
 AI subt ochī ua panoramă demnă de însuși Milton.
 La Persescu orī ce sufletū (chiar prosaicū) să inspiră,
 Și instrună a sa Cobză, saū accordă a sa Liră;
 Si drept probă, e mulțimea de versuri, próste și bune,
 Scrise 'n kioskiulū dupō stânca cu suvenire strebune.
 Aci poeții ș'artistii sunt în elementulū lor,
 Façă c'unū tabloū ce 'nalță sufletulū la Creatorū.

Chiar aceste locuri ênsă, însuși acestū paradisū,
 Fără femeī e desertulū. Astfel toți poeții-au çisū.
 Fără femeie, Natura e unū corpū fără sufflare;
 Capo d'operă-a Natureī, ea e flamma creatoare.

Que me sert ces palais, ces vallons, ces chaumières?
 Vains objets dont pour moi le charme est envolé,

Fleurs, rochers, forêts, solitudes si chères,
Un seul être vous manque, et tout est dépeuplé¹⁾.

Aceste versuri sunt scrise, pe lêngö alte uă mie,
În pavillonü, sus pe stâncă, ea însăși uă poesie.
Cât este de slabă ênsă chiar panna lui Lamartin
Ca fidel să coppiese astü tabloü de farmecü plinü!
Sunt dispus förte adesea să schimb Lira p'unü pennel:
Sublimü este Lamartine, nu mai puçin Rafael.

Toată vara aste locuri sunt förte mult visitate;
Și daca ar fi șoselle, ar fi și mai căutate.
Aerulü, apa și zeruiü pe gălbejiți ș'ofticoși
I facü grași ca și uă gîscă, și ca unü bujorü frumoși;
Dar către finele curei, unii cam facü ataxie...
Încât tot efectulü curei devine uă utopie.

La opt ore este cinna, clopotulü dä unü semnalü,
Oaspeçii s'addunü ca puii; e ospëçü patriacalü.
Câte odată îți cântă și lăutarî, vr'o duoî-trei;
Nu ênsă din Capitală, ci dupö la Fefelei. . .
Ori si cum musica place; și d'armonie 'mbătați,
Și bolnavi și sănëtoși să simtü în cerü strămutați;
Mai alles nóptea, pe Lună, te creði chiar în paradisü,
Când amorulu îți surîde, și ți se arată 'n visü...
Atunci veði câte uă umbră p'entre arbori, p'entre florî,
Ce appare și dispare, ca și Luna p'entre nuori.
Nu te speria. . . Nu este nici pricoliciü, nici stafie;
E unü angelü cu rochiça, plinü d'amorü și poesie,
Care caută prin iarbă aculü *Dómnei*, cum se ñice;
Iar aceea care'lü află... cât este ea de ferice!

¹⁾ Ce'mi folosescü acelle palaturi, acelle vâi s'acelle colibe? Deșarte o-biecte, ce pentru mine unulü n'au nici unü farmecü! Florî, stânci, păduri și tu, scumpă singurătate, pentru mine sunteți pustietatea, daca lipsesce ob-jectulü amnrului meu.

Dulce e viața la munte! Iarna șeđi în Bucuresci,
Iar primăvara și vara dute la munți să trăesci;
Te previū să nu plecī ênsă fără de banī la kimir:
Aurulū ađi e factotum.

 Mult trebuie să te mirī
De silfulū tēu Aricescu^{1.)} care 'n Bucuresci, cum stīi,
Nu e 'n stare să maī scrie nicī prosă nicī poesiū;
Căci Musei melle i place liniste, singurătate,
Aerū curatū, apă rece, ce 'n Bucureșci nu se pôte.
De aceea, frate Iorgu, Musa mea capricioasă,
Ce la munte e născută, în capitală mă lasă;
Dar cum esū din barieră, îmi surrīde grașos,
Mă sărută ca p'unū frate, și mă desmiardă frumos:

«Vin'la sīnulū meū, poete; de și m'ai abandonatū!
O! cât eraī tu de veselū cānd eraī neatārnatū!
Tu escī păstrāvulū cellu dulce ce trăiesce în isvorū;
Tu eșci passērea pe cracă, tu eșci Vulturulū în sborū.
Păstrāvulū mōre în baltă; iar Sticletu 'n colivie
Este tristū, fiind departe de iubita lui soție.
Fugī vara de capitală; fngī ca de focū, să mă cređi.
Vino cu mine la munte ca să te regenerēđi;
Și aci eū, ca ua mamă, te voiū desmierda pe tine;
Și'ți voiū accorda eū Lyra ca să scoți sonnuri divine.»

Și într'adevēr, amice, îndată ce părăsescū
Capitala *bucuriei* (unde totū tristū mă găsescū)
Simțū viața că renașce în corpulū meū gīrbovitū,
Și speranța, poesia, în suffletu'mī obbositū.
Munții sunt Erusalimulū: aci eū deviū *hagiū*;
Îndată ce sunt la munte, nu maī potū prosă să scriū.

Peste vre ua duoă đille îți voiū scri, din Penteleū
Unde pornescū chiar de mâine. Adio, amiculū meū.

^{1.)} Epitetu cu care mă gratifica în collegiu amiculū meū Mavrodolu.

DELA PERSESCU LA PENTELEŪ

PE ALBIA BÎSCEI.

Am plecatŭ dela Persescu ca sĕ mergŭ la Penteleŭ
Însoțitŭ d'unŭ sătĕnŭ veselŭ, anume Petre Brăghĕŭ.
Ellŭ mergea pe jos cu bățulŭ 'naintea callului meŭ,
Și nișce plăcute doine din frunđă cânta mereŭ.

Am luat-o pe Rossile, plaiulŭ cellŭ despre apusŭ,
Așternutŭ c'unŭ covorŭ verde. Peste pușin am ajuns
La vadulŭ ce'î đice Cornulŭ; și pe jos am coborĭtu,
Căci burasse; iară déllulŭ era repede, urĭtu.
Jos ĩn valle urla Bĭsca, cum urlă 'n pustii unŭ Leŭ;
Urletŭ causatŭ de pietre ce 'mpiedică cursulŭ seŭ.

Trecuiŭ Bĭsca, și la stânga o luaiŭ ĩncetișorŭ
P'uă potecă numai pietre, pe allŭ muntelui piciorŭ.
Am lăsat callului frĭulŭ, unŭ callŭ de munte vĭnosŭ,
Ce mergea cu siguranță pe unŭ locŭ periculosŭ.
Munți la drĕpta, munți la stânga; p'ĕntre munți
Bĭsca curgea,
Repede, spumósă, rece; iar pe sub pietre ĩn ea
Dormiaŭ pești gustoși, ce pörtă nume de Glavocĭ,
Lipanĭ,
Si Soréscă, Clĕnŭ, și Păstrăvi, și soiulŭ numit Malanĭ.

Tot șirulü de munți din drépta, pîn' l'alü millelor
 isvorü,
 Se dîcî Curse, căci-ăü forma unei curse de Dihorü;
 Munții cari suntü la stînga poporulü 'i a botezat
 Vallea Dracului, și Tega, Muchea lui Copacü, Cernatü,
 Toți accoperiți cu selbe de goruni, de pleopi și fagi ;
 Iar prin iarbă, ca rubinuri, licurescü dragele fragi ;
 Șipote cu apă rece la totü pasulü întâlniam,
 Și subt umbra răcorósă din când în când mă opriam.

La unü locü e uă Ghenune, tot a Dracului numită,
 Care e unică 'n fellu'i, și fórte mult adîncită.
 Lîngö acestü ochiü de apă, Natura a aședatü
 Ua stîncă, ruptă din munte ; de aci am admirat
 Acea baltă în mijloculü unui torrentü spumegosü,
 Ca uă insulă în centrulü unui océnü furiosü.
 Treci apoi lîngö unü munte care e unü frumosü plaiü,
 Așternut cu florî și iarbă, în câtü te cređi ca în Raiü ;
 Aci, p'ua poiană verde, puçin am descălicatü ;
 Și lîngă Bîsca spumósă cu poftă am dejunat.
 Am trecut apoi cällare și allü millelor isvorü :
 Unü pîrîü ce dă în Bîsca, făcëndü unü sgomotü ușorü.
 Aci s'a flă prea mulți păstrăvi, fórte gustoși la mâncatü.
 Apoi plaiulü Penteleulü duoë ore l'am urcatü,
 Pe subt umbră de brađi mîndrii și de fagi înalți și groși.
 Vîntulü sufla cu putere p'entre arborii stufoși ;
 Urletulü Bîscii 'ncetasse ; abia câte unü isvorü
 Si viersulü de Pitulice s'auđia încetișorü.
 Maestatea unei selbe e ca a unui oceanü :
 Aci veđi omniputiņa a cerescului sovranü!
 Mirosulü de brađi te'mbată, numai ocsigenü respiri ;
 Aci uiți orî-ce necazuri, orî-ce griji și ispitiri.

Mergëndü astfelü prin pădure, în meditări absorbitü,
 La pichetulü cellü de iarnă étă-mă că am sosit.
 E uă verde poeniçă într'unü oceanü de brădetü,
 Unde ar trăi ferice uă Musă cu unü poetü.
 La drépta este uă casă, și la stânga un isvorü,
 Și pe lîngö isvorü crește mulțime d'albastre florü.

Pe când fumam eü țigara, veselulü meü conductorü
 «—Aici, Domnule, îmi đisse, am dormitü de multe orü,
 Atât iarna cum și vara, singurü saü cu căllători.
 —Dar iarna p'aici ce cauți?—Mistreți, țapü și căprioare;
 Căci lui Coconu Enake 1) îi place mult vînătoare;
 Iar vara umblu pe plaiuri cu boeri ca Dumnéta,
 Căci cu greü la munți creștinulü póte hrana căștiga.
 Am călcatü aceste locuri de vre uă sută de orü.
 Mai deunăđi coborîssem cu boieri și negustori,
 Și cu vr'uă duoë cocóne, din muntele Viforítü.
 Cum am plecat dela stână a întunecat urít;
 Iar în vîrfulü astui munte a început a ploa;
 Dar ce plóie! Cu gáléta apa din nuori se vărса!
 Când am ajunsü aici parcă toți pe gîrlă prinși eram;
 Și nici toporü, nici căldare; nici unü rostu, uíte, n'avém.
 Casa, cum veđi, fără gémuri, fără sobă, fără patü.
 Plóea ținu tótă đioa, mai pîná când a'nserat.
 Am fost siliți dar aicea să mânem în acea nópte.
 Norocire că boierii aveaü dichisile toate.
 Nuorii pierü, Luna s'arată, și tótă apa din plóie
 Muntele o 'nghite 'ndată. Unu ciobanü, numit Copae,
 Și unü argatü și cu mine adunarăm uscătură,
 Si făcurăm într'uă clipă unü focü mare 'n bătătură;
 Apoi Ciobanulü începe ca să cânte din fluerü;
 Cocónele priveaü foculü; iar unü năsdravanü boerü,

1.) D. Persescu.

Ce avea de ursu ua pielle, înțellesu cu unu moștenu,
 Îllu făcu ursu; și îi đisse ca să stea dup'unu buștenu.
 Cocónele vėđend ursulú intră în casă țipând,
 Iar boerulú meú descărcă câte-va pistóle 'n vintú.
 Am rís de foc; însă rísul nu ne-a fost tocmai d'a bună.
 Pe când spunémú la poveste, cu ochii sđiți la lună,
 De o dată, fără veste, cu ursulú ne-amu pomenitú;
 Și era mai să mănânce unu callú ce era rásnitú,
 Daca în ursu cu tăciunii noi nu am fi aruncatú;
 De focú ursului e frică, cât este ellú de legatú.

— Ți s'a întâmplat vr'ua dată cu un ursu să te 'ntâlnesci?

— Și d'aprópe și departe; și daca nu'lú zădăresci,
 Fuge de Românú îndată; ellú e dirjú fără de sémă
 Când mănâncă vre uă vită; atunci îți trage uă palmă,
 Și te scupă, și te strînge în brațe pînă când mori!

— Și ce face atunci omul? — De aí topor, illú ommori;
 Dar nici omulú cu viața nu mai scapă, vai de ellú!
 Chiar daca pe ursu omóra, de frică móre și ellú».

Dup'ua oră de repaosú, drumulú am continuatú;
 Și spre vîrfulú cellui munte ua semi-oră am urcatú
 În zic-zacurí, pe la umbra unor brađi mirositorí,
 Pe sub care se resfața nisce drăgalașe florí.
 Vîrfulú ástui munte este numai de Molifți ornatú,
 Cari parú ca ua corónă p'un cap pleșuvú de 'mpăratú.
 Numai florí era totú vîrfulú, și cu iarbă mătăsósă,
 Ochiulú-boului ¹⁾ ș'allú bróșcei ²⁾, garofița graçióasă,
 Cu rochița de mirésă și profumú deliciosú.

1.) Margareta.

2.) Miozotis.

Eată 'n fine Penteleulă! Eată muntele colossă!
Mă opriiă ęece minute ca să potă a admira
Maestatea astui munte, pe care nu'lă potă uita!

Coborîsem în Cernatulă, și mergînd pe cósta sa,
Mă pomeniiă la ua stîna cînd oile se mulgea.
Acum eram chiar sub gușa falnicului Penteleă.

Adio, iubite Iorgu! Măine 'ți voiă descrie eă
Impressiunile melle după acestă pedestală,
Pe cînd sórele appune și resare matinal.

PENTELEULŪ.

Tocmai precum pelerinulŭ, sosind în Erusalimŭ,
Îngenuche la mormântulŭ allŭ profetului sublimŭ,
Astfel, iubite amice, în vârfulŭ lui Penteleŭ
Ua strigare d'admirare a eşitŭ din peptulŭ meŭ:
Tributŭ de recunoscinŭă înălŭtatŭ la Creatorŭ
Pentru opera'î divină, demnă d'allŭ ei autorŭ;
Căci pe ast glob numai Omul, creatŭ dupŭ chipul seŭ,
Înŭtellege ŭi admiră opera lui Dumneŭeŭ.

Ce măreŭă amfiteatru! Impossibilŭ a'lŭ descrie,
Sau măcar a'lŭ reproduce fidel prin photographie.
La nord est munŭii Moldovei, la nord vest cei din Ardélŭ,
Ca unŭ zidŭ de ferŭ încinge patria lui Decebalŭ.
Împrejurulŭ meŭ ua grupă de miŭ de munŭi uriaŭi:
Zănóga ŭi Miclăuŭulŭ, Viforítŭ, Cernatŭ, Măceaŭi,
Furulŭ ŭi Piciorulŭ-Caprii, Muŭele, Giurgiu, Brezeŭ,
Între cari ca unŭ rege se înalŭă Penteleŭ.
Mai de parte e Coruiulŭ, Siriulŭ ŭi Negoŭeni,
Podulŭ-Callului, Tigaea, Casoca, Rėsboi, Scaeni,
Teslele ŭi Faŭa-mare, Piclele, Sboiŭ, Lopătarŭ,
Istriŭa, Strĩbulŭ ŭi Spidiŭ, Zăpodia ŭi Mocerŭ,
Ŗi pe cari i domină vârfulŭ lui Caraimanŭ,
Care între ei se pare între Erculi unŭ Titanŭ.

Dupŭ ellŭ e Penteleulŭ, cu forma sa de Vulturŭ;
Pigmei par pe lėngŭ dėnsul toŭi munŭii cei din prejurŭ.

Din gușa lui încrețită șapte isvóre pornescü,
Ce se varsă 'n Bêsculița unde toate să 'ntâlnescü.

Sórele pe la opt ore după Bucegî appunea,
Iar de altă parte Luna la resăritü appărea.
În acéstă parte munții avéü crestele-aurite,
Și de nuorî ua alreolă cu culorî vii, felurite;
Iar la apusü orizontulü ua Mare de focü era;
Întru unü océnü de flaccëri mîndrulü Sóre se scälde.
Ua tăcere solemnellă acestü tabloü domina;
Pe alle munțilorü vîrfurî vîntulü singurü rătăcea.

Înnoptasse cum se cade când la Cernatü sosiü eü;
Aduoađi, la trei ore, eram iar pe Penteleü.
Primele rađe de Sóre Bucegîi aü salutatü,
Apoi vîrfurile 'nalte treptat s'aü illuminatü;
În fine Natura 'ntrégă, de lumină innundată,
Din scurta ei lethargie se părea că să deștépă.
Alle florilorü profume, adduse p'arripî de vîntü,
Mă îmbătaü cu mirosulü. Uitam că sunt pre pămëntü!

Îți allăturü poesia ce'n anulü șaiđeci și duoî
Tot din vîrfulü astui munte am improvisat-o noi¹).
Atuncî pentru prima dată în astü munte m'am suit.
Natura e tot aceeași, dar eü amü îmbătrînitü!

~~~~~

UĂ DIMINÉȚĂ PE PENTELEÜ.

.....

Și éccö-më în fine în vîrfu ästui colossü!
Sublimă panoramă! A! ce tabloü frumosü!

1.) Publicată în *Románulü* No. 218 pe 1862.

Din vârfulu astuî munte, ce toți munții domină,
 Veți Dacia intreagă când ȕioa e senină.
 Mărețu amfiteatru, cu multe și mari trepte;
 Și tôte de calcairü, gigante și drepte;
 Pe fie care tréptă, tapete așternute,
 Cu multă măestrie de Dumneȕeu țesute;
 Suntü munți acelle trepte, cu selbe uriașe,
 A cărorü creste-aride și late frunți golășe
 Etern sunt cununate de neoaă sau de nuorü;
 În colții lorü Vulturii depunü uoole lorü;
 În sînulü lor suntü numai metale prețioșe,
 Și rîuri ce fecundă câmpiele mănósse,
 Și insule de iarbă prin codrii cei pletoshi,
 Pe unde pasce Capra și Cerbiü cei frumoși;
 Acolo rătăcesce Mistrețulü prin brădișü,
 Și Lupulü prin tufișuri, și Ursu'n smeurișü.

Acéstă bellă țerră, ornată de Carpați,
 De Dunăre udată, și cu viteȕi soldați,
 A nóstră era uă dată! Dar aȕi a treea parte
 Streinulü o domină! O! crudă, crudă sórte!
 Ma astă despuiere, aceste împilări,
 Cui oare datorî suntemü? Fatalei desbinări!

Români din patru unghiuri, uniți-vë toți voi,
 Și Dacia antică luați-o înapoi
 Din ghiara sângerândă a Hydrei cei fatale:
 Căci Dacia ă răpită prin întrigii infernale.
 Aveți puntulü de reaȕimü aci, în România,
 Allü vostru Piemonte! Prin ea tótă Dacia
 Va fi mâine a nóstră, va fi pămëntü Românu,
 Precum odinióră sub Mircea cellü bătrânü.

Ce linisce solemnă aicea sus domnesce!
 La pólele-astuî munte, sorgintea ce șoptesce;
 În stânele vecine, a câineluî lătrare;
 Cavalul ce resună colo în depărtare;
 Approape lêngö mine, gingașa ciripire
 A unei păsărelle ¹⁾, cântându dulcea iubire;
 Și țipetulu în fine Vulturuluî pe stâncă:
 Acestea 'ntrerupü numai tăcerea cea adîncă.
 Aci ađi totü e viața, e totulü poesie;
 Dar mâine paradisulü se schimbă în pustie;
 Acellü vestmëntü feericü ce ađi munțiî ornésă,
 Va fi lințolliü morțiî, ce totü paralisésă.
 Vulturulü și cu capra, ei mâine vorü privi
 Ceî colți pe cari ghiața îi va accoperi.
 Dar, ce! e Șoimulü singurü privilegiată ființă?
 Nu are omulü arripî, dar are-intelligență;
 Și omul la munți cresce cumü cresce mëndrulü bradü;
 E agerü ellü ca șoimulü ce din văzduh l'a lüatü.
 E sprintinü ellü ca capra ce-o ia din fuga mare;
 De Leü îi este kika și d'Aquilă cătare;
 De ferü îi este braçulü, și inima de Smeü.
 Munténulü nu se teme decâtü de Dumneđu;
 Căci ellü a'nfrîntü trufia atâtor cruđi barbari;
 Toți tigrii ai pustiei, Goți, Huni, Turci și Tătari,
 Veniți aici se stingă acești coloni traianî,
 Sub aști colți se'ngrópară, striviți de bolovanî.
 Onóre dera ție, allü Șoimuluî rivalü!
 În vinele'ți circulă sânge de Decebalü:
 Căci n'a pututü să stingă deplin divulü Traianü
 Pe fii luî Zamolcse, acestü némü de Titanü;

---

1). Pressura.

Iar când órba Fortună pe Dacū îlu delässă,
Divina libertate sub scutu 'i îl luă ;
În grottele carpate vitéđulū Dacū ascunse
Dragonulū seū, ce seculī la glorie 'lū condusse.
Aci, costume, limbă și datine păstră ;
Eternă ură Romei aci Daculū jură ;
Și cândū îi veni bine, sbură dupō Carpați,
Și înneacă în Istru p'aī seī tiranī spurcați.
Atuncia cu Colonii toți Dacii se 'nfrățiră,
Și bellicele ginte atunci se contopiră ;
D'atunci ei România continuū apărară ,
Ș'a lorū proprietate va fi acéstă țerră.

Din vârfulū astui munte, ca dup'unū pedestalū,
Véđū tronulū de lumină allū cellū Immortalū ;
Ellū însuși îmi dicteasă acésta poesie,
Ellū însuși îmi inspiră această profeție:
«Că Dacia traiană, subt unū stindardū unită,
«Va fi ua Românie și forte și iubită.»

Despoți pătați de sânge, discipulī lui Neronū,
Câci pe cadavre-umane alțați allū vostru tronū)
Din vârfulū unui munte Zamolcse și Socratū,
Și Moisse și Luterū, și cellū Crucificatū,
Aduss'aū l'aī lorū populī divina veritate,
Ce nasce libertate, frăție și dreptate.
Despoți, pe acestū munte cu mine vă urcați ;
Și prin a mea lunettă Natura contêmplați ;
Și veți vedea îndată a vóstră vanitate,
A vóstră rătăcire și trista vóstră sörte.
Natura nu cunosce nici sclavi nici împărăți ;
Natura lumineasă pe bunī și scelerați ;

Ea Meritulă onórá, Virtutea cununésă;
 Căci ea, ca mamă bună, toți fii 'mbrățișesă.
 Eî bine! cu ce drepturi nisce pigmei ca voi
 Tratésă millióne de ómenî ca pe oi?
 Momentul suprem sună! Curândú josú dupe tronú;
 Căci lava populară va arde pe Neronî.

Dar Sórele appare în manta'î purpurie;
 În carrú de focú ellú passă pe bolta azurie;
 Și negurele noptii, ce'n vâi încă domnescú,
 L'a sóreluí ivire se stingú, se rissipescú.

Acceptă ua salutare, o tu, globú luminatú,
 Ce ca unú Țeú odată fuși seculí adoratú.
 O Sóre! Tu esci vatra luminei și căldurei;
 Esci ochiul Providenței, esci suffletulú Naturei.
 O Sóre! tu esci încă simbolulú propășirii;
 Iar propășirea este salvarea omenirii.
 Prin tine Mintea nóstră, ca și printr'ua lunettă,
 Descoperă ș'admiră puterea cea secretă,
 Ce numai cu ua vorbă din Haosú a creatú
 Divinulú candelabru, acestú Totú minunatú.

Ființă prea Inaltă, putinte Dumneșeú,
 Cu lacrimi filiale te-adorú în genuchí eú!
 Căci numai tu, o Dómne, tu numai poți s'aruncí,
 Ca stellele pe cerurí, unú largú oceanú de munți,
 Cu vallurí uriașe de selbe și granitú,
 A cârora mulțime se pierde 'n infinitú.
 Prin ordinul teú sacru fugossulú acuillonú
 Cu-allú seú e ortegiú de vânturí ș'a pusú falnicul tronú
 Pe colții cei granitici, ce se ascundú în nuorí;
 Pe arripe de vânturí în Universú tu sborí;

De munți tu te apropii, și ei fumează 'ndată;
 Assupra Mării cauți, și Marea e 'nfuriată.
 Vedă mâna ta paternă în totul ce-ai creat;
 Pe om, Domnul Naturei, îl vedă singur dotat
 Cu-lectrica schinteie din sórele centralu,
 În care 'ți ai pusú tronulú allú teú cellú immortalú.
 Glorificatú dar fie, în cerú și pre pământú,
 De totú ce are viaça allú teú nume prea sântú.

Ua ceață se ridică din văile cu florí;
 Încinsú e orizontulú d'unú brîu negru de nuorí,
 S'aude de departe unú tunnetú bubuindú,
 Și mií de echo 'ndată astú sunnetú repețindú.
 Totú cerulú e acuma de nuorí accoperitú;
 Și fulgerulú brásdeasă acestú vällú înegritú.
 Începe nuoríi lupta, și munții aí dispărutú;
 Canonulú cerescú urlă, și trăsnetu a căđut.

Curîndú jos dupó munte. Adio, Penteleú!
 Eú mă despartú de tine cu doru 'n peptul meú!

CURA DE ZERŪ LA PENTELEŪ.

Salutare, frate Iorgu! Eată că m'am installatŭ
La muntele ȃsŭ Cernatulŭ; ŝi daca l'am preferat,
Causa e că d'acea urcŭ mai lesne 'n Penteleŭ.
Din vîrfulŭ acestuŭ munte viu aȃi aȃi descrie eŭ
Viaȃa ce petrecŭ aicea, viaȃă simplă de Ciobani.

Ca orŭ-unde, ŝi la munte esci pierdut fără de bani:
Căci ŝi lapte ŝi mălaiulŭ nu crescŭ pe câmpŭ ca bureȃii;
Iar cu aerŭ ŝi cu apă nu trăescŭ nici chiar poeȃii.
Lapte, zerŭ, mălaiŭ ŝi brîndă, ŝi urdă, ŝi cașcavalŭ,
Și excursiuni pe munte, saŭ cu catîrŭ saŭ cu callŭ,
Cum ŝi miei, puŭ de găină, tôte redimă în bani.
Pentru ua simplă colibă dai duoŭ galbeni la Ciobani.

Apropo. Viind la munte, să adducŭ din Bucuresci
Căteva oca de țuică ŝi tutunŭ dela Găeșci,
Ca să cinstești pe Ciobaniŭ dela stâna din Cernatŭ,
Daca vrei să te tratase tocmai ca p'unŭ împăratŭ.
Prafŭ de pușcă ŝi cu glônȃe, iar să nu uiȃi sa adducŭ,
Luând în schimb pentru elle piei de urs ŝi păstrăvi dulci.

Mai în toȃi munȃii, amice, sunt bolnavi, poatrinari,
Trimiși aici ca să móră de medici umanitari:
Căci acestŭ aerŭ subȃire, ŝi acestŭ subȃire vîntŭ,
Pe cei mai slabi d'între dinșii i bagă iute 'n mormînt.

Câte malatii funeste, nesciute de bătrîni,
 Bîntue societatea ca nisce cumpliți păgîni!
 Scrofule, ficatû, anghină, skiros, vărsatû, nevralgie,
 Sifilis și cu podagra, holeră, splină, ftisie...
 Oftica însă din toate, atît de molipsitoare,
 Face din nenorocire progresse spăimîntătoare!
 Causa care să fie? Ua prea mare simțiciune,
 Dispreçulû legii Naturei, a cărților pasiune,
 Abusulû, lucsulû, desfrêulû, ce ruinésă p'avuți,
 Iar pe cei fără mijlóce i face și sclavi și bruți;
 Atmosfera capitalei cu miasme veninate,
 Esalate de cadavre și de materii spurcate;
 În fine, *apa cea dulce*¹⁾, plină de necurăție;
 Viaça cea neregulată, ș'alte cause ua mie.
 Tratatulû de igienă, allû căruia autorû
 E onorabilulû Felix, unû prea învățatû doctorû,
 Ne arată și mijloculû cum putem a evita
 Acelle cumplite boale, care ne va decima.

Aici viaça e monotonă pentru cine nu ă deprinsû
 A citi în codulû sacru ce de Dumneșeu e scrisû:
 În acellû codû dupô care șl Moise și Socratû,
 Și maș alles Salvatorulû, pagini multe-a coppiatû.
 Frumuseșea astor locuri e ca apa de isvorû,
 De care nu se desgustă nici de cum unû căllătorû

Incepû acum aș descrie și felulû traiului meu
 La stana de cășarie unde aș mă aflu eu.
 Dupô cură și gustare, iaș saculû de vînătoare,
 Și în sacû, câte ua carte și puçina demâncare;

1.) Allusiune la cânteculû: Dâmboviça, apă dulce.

Îmi allegă un vîrfu de munte de unde se pot avea
 Ua vedere măi frumósă, ca să mă potă inspira ;
 Și aci, p'ună colțu de stâncă, aud fluerul cîntînd,
 Și zefirulă ce șoptesce, și sorgintea murmurînd ;
 Admirînd plaiurî mărețe, numaî cu brađi coronate,
 Și încinse cu eșarpe de poene înflorate ;
 Déllurî mîndre, sămănate cu nisce marî bolovanî,
 Ce pară c'au servit de luptă la fabuloșii titani ;
 Văi adânci, cu brađi ornate; și nisce stânci colosale,
 Unele ca ună perette, altele piramidale ;
 Mă amusesă, ca copii, când echourî întîlnesc,
 Cu mallulă care resunnă adesea se convorbescă ;
 Și descarcă câte ua pușcă în acea direcțiune,
 Încât rîpe, văi și déllurî începă tóte să resunne.
 Mă aședă lêngă ună șipotă ce murmută 'n cetișor,
 Și mănâncă cu mare poftă, și béu apă din isvoră ;
 Apoi fumesă din țigară, trîntită pe tapetă de florî,
 Si m'affundă în meditațiă, admirînd frumoșii nuorî
 Ce pe bolta azurie ca nisce nave plutescă,
 Sub felurite de forme și culorî cari uîmescă.
 Apoi iarăși îmi schimb locul p'un vîrf dr munte pletos,
 Și d'aci eă admir iarăși ună altă tabloă, măi frumosă.
 Cu lunetta vedă pe plaiurî turmele de oi pascînd,
 Iar în valle, p'entre pietre, vedă torrentul spumegînd.
 Musa mea atunci se 'nspiră, și accórdă Lyra sa,
 Și 'mă dictesă innurî, ode, și sonnete, cât îi vrea.
 Pe munți petrec tótă đioa; séra mă 'ntorcă obbosită,
 Și mănâncă singur cât patru, și mă simțu prea fericit.
 La a focului lumină, înainte d'a dormi,
 Ascult povestî de acellea ce te facă a 'mmărmuri:
 Lupta omulă cu Urșii, cu Mistreți îngrozitorî,
 Ce se 'ntâmplă prea adesea la uniă din vînătorî.

Astă viață păștorală, ce monotonă se pare,
 E adesea variată de ua cavalcadă mare,
 De bărbați mai mult compusă, ce se urcă 'n Penteleu,
 Undeși dorm mulți dintr'ênșii, precum am dormit și eu,
 Ca să vadă mîndrul Sóre când appune și resare.
 Pentru noi astfel de țille sunt țille de serbătore.
 Unii brați uscați adună, și facu în vîrfu un focu mare,
 Și se punu toți împrejuru'i, și să frige în frigare
 Câte duoi miei de odată, și să punu apoi la masă,
 Și mănâncă cu ua poftă par' c'ar veni dela cósă.
 La occađii de acestea, veđi amici și cunoscuți,
 Și petreci câteva ore cu nisce ómeni plăcuți,
 Ce'ti adduc, unii vr'ua veste, alții cărți sau vr'un țiar;
 Altfel, trăescú ca un pusnic, veđend ómeni fórte rar.

Vino mai curînd la munte, ca să ducem amînduoí
 Ua viață păștorală, trăind cu lapte de oi.
 Dar în țera nóstră, frate, și viața dela munte
 Are, vai! desagremente, fórte mari și fórte multe!
 Mai ântéiu, și să urasce totú cu măligă nefiartă;
 Apoi țînțarií de munte sunt mai réi ca ceí de baltă;
 Apoi vîntulú și cu plóea, de trăsnete însoțită,
 Amenință sănătatea care e slăbănogită.
 Împermeabila haină, și umbrella de mătase,
 Și cojoculú, și botforii, îți suntú prea trebuincióse:
 Căci cu elle scapí de trăsnetú, și de ploí torrentiale,
 Și de frigú, și de arșița, și de vînturí boreale.

Doué septămâni avurăm tîmpulú cel mai minunat;
 Ieri era seninú ca sticla, când d'odat'a'ntunecat.
 Aburí groși din vâi se'nalță, la trei pași nu se vedea,
 Ca nisce șerpí de lumină fulgere prin nuorí trecea;
 Tunnete spăimêntătoare muntele îllu sgnduía.

Ca miș de tunnuri d'odată trăsnetele bubuia,
 Văi și codrii urlau grósnic, plóea cădea în torrente;
 Este grandiosu spectacol furia de elemente!
 Vintulú urla prin pădure cu unú sgomotú ca de Iadú.
 Înválitórea colibeí, formată din cojí de bradú,
 Sbura prin aerú ca frunđa; eram cu totul muiatú.
 Am băut câteva céiuri, ș'abia am putut scăpa
 De ua peripléumonie care mă amenința,

Suntemú dar deciși cu toții stâna să o părăsim,
 Și la iubitulú Persescu grămmadá toți să venimú.
 Din Gura-Tegii, amice, voiú continu'ați descrie,
 Cum am urmat pînă astăzi, adică în poezie,
 Escursiunele melle la multe localități
 Din acelle părți muntóse, pline de varietăți.

DE LA PENTELEŪ LA PERSESCU

PE ALBIA BÎSCULIȚEI.

În ȝioa când hotărîsem a pleca din Penteleŭ,
Pentru cea din urmă oră m'am urcatŭ în vîrful seŭ;
Și în cursŭ de douē ore, cu nesațiu admiramŭ
Cea frumôsă panoramă de care mē despărțiamŭ.
Crede mē, iubite Iorgu, nu mē 'nduramŭ a pleca;
Dar cu timpulŭ ce 'ncepusse, imposibil a mai sta.

Dela munți luând adio, Penteleu am coborîtŭ
Pe la celle șepte-isvóre; de aci în Viforîtŭ
M'am urcatŭ apoi căllare; apoi începŭ a urca
Muntele Piciorulŭ-Caprii, dorind a mē înturna
P'altă calle la Persescu.

Și de astă dată eŭ

Avēmŭ totŭ pe conductorul anume Petre Brăghēu,
Ce venisse la Cernatulŭ să ia nisce cașcavalŭ;
D' astă dată conductorul avea cu ellŭ un cavalŭ,
Cu care cânta adesea când se opria unde va;
D'allŭ lui sunnet melanconicŭ văile lung resunna.
A'lŭ auđi e plăcere!

Dup'ua oră de urcare

Pe acestŭ Picior allŭ Caprei, c'ua vedere 'ncântătore,
Am intratŭ într'ua pădure cu molifți aromatori.
Pe sub gŭșa unui munte întălnescŭ adese ori

Acestu soiū de brađi poetici, pletosi, verđi și mitutei,
 Cari parū unū boschetū magicū, locuitū de semi Ței.
 Lêngo vîrfulū cellui munte ua potecă mică t ece;
 Deși prea rîposū e vîrfulū, de și era unū vîntū rece,
 Priponiū callulū d'un arborū, și în vîrfu'i m'am urcat.
 Uă frumósă panoramă de aci am admiratū!

Închipesceți, amice, unū océnū de brađi pletosi,
 Dominați de stînci rîpóse, ș'acestea, de munți frumoși.
 Unū abisū era sub stîncă dupo care privémū eū;
 Ua grupă de munți romantici, dominați de Penteleū;
 Penteleulū d'aci are ua formă piramidală,
 Viforîtulū și Cernatulū fiind basa'i colossală.
 D'asupra mea, ua poénă de ua frumusece rară;
 Aci șapulū jócă iarna cu sprintena căprióră.
 Într'adevăr, numai capra póte singură să sarră
 Pe ascuțiți colți de stâncă, ce vedēndu'i te'nfioară.
 Îți recomandū, frate Iorgu, negreșitū a te sui
 În vîrfulū acestui munte; sperū că mulțumitū vei fi.

Am continuatū iar drumulū prin pădurea cu brădetū,
 Conductorulū înainte, și eū cǎllare încet,
 Făcēnd vise aurite, ce nu poți realisa,
 Dar cari aū avantajulū cellū puțin a te distra.

Eatā-mē sositū în fine la poéna cea frumósă:
 Iarăși unū pichetū de iarnă, c'ua vedere amorósă.
 Mē opriiū aci ua oră pentru a repausa,
 Și a face și gustarea, căci mieđulū đillei era.
 Pîn'aci Piciorulū-Caprii, acestū munte colossalū,
 E de tótă frumusecea: este unū munte regalū.
 Dar de la pichetū la valle, — de locū n'am esagerat —
 Este chiar Iadulū lui Dante; locū selbaticū, presăratū

Cu rĂdĂcini mĂri ŝi pietre : un drumĂ greu ŝi urĂciosĂ,
Unde callulĂ poticneŝce, ŝi umbli mai mult pe jos.

Dup'ua orĂ de Ămblare pe acestĂ locĂ ndrĂcitĂ,
UnĂ isvorĂ mare de apĂ de departe am zĂrit.

MĂ opriiĂ unĂ cartĂ de orĂ lĂngĂ astĂ isvorĂ bogatĂ,
ŝi imĂ rĂcoriĂ ŝi faĂa ŝi peptulĂ cellĂ inŝetatĂ.

— Mai e mult pĂnĂ de valle ? il ĂntrebaiĂ pe BrĂghĂu

— Cam de douĂ ori p'atĂta — ŝi tot astfel e de reĂ ?

— PĂn' la unĂ locĂ e totĂ astfel. »

ĂncepuiĂ a mĂ cĂi

De ideea ce'mĂ venisse a mĂ Ănturna p'aci.

— GreĂ drumul p'aciĂ, bĂdiĂĂ ! DacĂ ŝtiam, nu venĂm.

— Te-am prevestit dela stĂnĂ; dar n'Ă vrut, vinĂ nu am.

Pe aciĂ rar ĂmblĂ oamenĂ, fiind drumul fĂrte greu ;

DrumulĂ cellĂ bĂttutĂ ŝi sigurĂ e plaiul lui PenteleĂ.

Pe aciĂ Ănsuŝi Ciobanii vitele rar aĂ urcatĂ ;

Numai iarna vĂnĂtoriĂ vinĂ p'aciĂ dupĂ vĂnatĂ.

— ŝi eĂ cugetam a merge pe BĂsculiĂa Ăn sus,

PĂn' la ZĂnĂga ŝi Muŝa—Ba niciĂ pĂn' la MiclĂuŝĂ

Nu te poŝi duce cu callulĂ ; chiar pe jos e fĂrte greu.

— EĂ o sĂ ĂncercĂ la anulĂ, dacĂ o vrea D-ĂeĂ.

Am continuatĂ iar drumulĂ, care era totĂ pietros ;

Dar cĂllare d'astĂ-datĂ, cĂcĂ numai putĂm pe jos.

DideiĂ apoi d'ua poianĂ care m'a ĂnveselitĂ ;

ĂnsĂ iar dideiĂ de pietre, apoi ua multe-am suit ;

De aciĂ vĂĂuiĂ Ăn valle BĂsculiĂa ce urla,

ŝi vr'ua duoĂ herĂstrae, ŝi oamenĂ cari lucra.

— Acolo e VadulĂ-Oii ! Ăisse conductorulĂ meĂ ;

ŝi coboriĂ, cĂnd cĂllare, cĂnd pe jos, ostenitĂ greu.

MĂ scĂldaiĂ Ăn BĂsculiĂa ĂndatĂ ce am sositĂ :

EatĂ singurulĂ remediĂ cĂnd escĂ fĂrte obositĂ.

Dela Vadulă-Oii drumul e p'allū Curselor piciorū,
Tot pe lêngö Bîsculița, ce urlă îngrozitorū.

P'între pietre marī ea curge, repede, rece, spumösă,
Ca și sora ei cea mare, ca și Bîsca sgomotösă,
Și cu care s'ntâlnește între Bîșci, la nea Vișanū,
Sub două blocuri de stîncă, ce sémănă două titanī.
La piatra lui Silivestru, (care e uă stîncă lată,
În formă de piramidă, lucie, repede, 'naltă)
Acolo, ȃicū, Bîsculița o trecī mai de multe ori;
Urcī apoi p'ênr'ua pădure, apoi urcī unū plaiū cu florī,
Întâlnind mai la totū passulū nisce enormī bolovanī,
Rupți din muntele d'allăturī, póte de sute de anī.

Între Bîșci sosiiū în fine. Despre elle voiū vorbi
Cu altă ocasiune. Pușin mă opriiū aci,
Ca să mai rësufle callulū și bravulū meu conductor;
Căci amênduoī obossisse. Aci, la unū vânetorū,
Anume Vișan, mâncarăm; apoi am repausatū;
Iară pe la patru ore drumulū am continuatū
Pe sub muntele-Ivaneșulū, p'entre pietre ș'allunișū,
Pe lêngö Carpenū și Tigva, și pînă la Fulgerișū.
Am trecutū Bîsca pe punte, și la Persescu sosiam
Când se da semnalulū cinei. Fórte apropro veniam.

POST-SCRIPTUM.

La epistola ta lungă, priimită ieri aice,
Mai târđiū sper a'ti respunde, căci acum n'am timpū,
amice.

Nu îți potū ficsa eu ȃioa, negreșitū ua ȃi ploiösă,
Când silitū escī de nevoe ca să stai închisū în casă.
ȃillele celle frumoșe sunt destinate, cum știi,
Pentru preâmblərī pe délluri, unde poți ca să descrii
Escursiunī ca acelea ce îți comunicū eu ție.
Ce materie ingrată, când e scrisă 'n poesie!

STÂNCA DE LA PERSESCU.

După muntele lui Vodă pe când Sorele-appărea,
După stânca lui Persescu e priviamă în fața mea
Ua frumoasă panoramă, un tablou încântătoru,
Ce cu dreptu cuvintu inspiră pe orî ce omu simțitoru.

Din mallulă Bîșcei vedută, stânca e ua raritate.
Unu întregu munte de piatră, prin cutremurî repetate
S'a transformat într'ua stâncă, pe care sunt presărate
Mulțime d'enorme pietre, ce'ntr'adinsu parū aședate;
Astfel este partea stânței despre sudu și resăritu;
Partea despre vest formésă un platoū lungu ș'ascuțit
Unde Persescu își are lăcuința aședată;
Partea despre nord, cu arburî este toată îmbrăcată;
P'entre pietre cresc arbustrii și floricelle frumoșe;
După stâncă privesci Bîsca cu undele ei spumose,
Șerpuind în depărtare, într'ua albie pietrosă;
Munții p'entre cari curge astă apă furiósă
Sunt de totă frumuseța, demni de pana lui Byron.
Pe acéstă stâncă este de scîndurî unu pavillonu,
Și în vîrfu'i totă vara fîlfiie stégu tricoloru,
Ce atrage de departe pe orî-care căllătoru.
Din muntele Fulgerișulū daca privesci acea valle
Unde își are Persescu proprietățile salle,
Si castelulū cum și stânca aū unu pittorescu aspectu;

Si acésta se 'nțelege: e allü opticeï effectü.
 Unü cätunü este pe cóstă, p'entre arbori roditorï,
 Dominatü d'unü déllü pe care crescü mirositóre florï;
 Jos în valle zărescï Bîsca care curge în zic-zac;
 Lîngă albia'ï pietrósa miï de bolovanï marï zacü;
 În fine, în perspectivă, munți frumoși și variați,
 Cari sunt mai tótă vara de căllătorï visitați.
 Viü la pavillonü, în care în anulü șéiđecï și duoï,
 Mai ua luna cu Fundescu am locuit amînduoï;
 Însă în anulü acesta numai ua nópte-am dormit:
 Pentru că frigulü îndată din pavillon m'a gonit.
 Câte visurï aurite am făcutü pe stâncă eü!
 De amorü câte suspinurï aü eșitü din peptulü meü!
 Parte din aste suspinurï, esprimate'n poesie,
 Cu altă ocasiune voiü communica și ție.

Pe ua piatră fórte lată, cum te urcï în pavillonü,
 Sunt săpate aste vorbe de unü oare care Domnü:
Templu ospitalitățïi aci Persescu-a clăditü,
 Coppiate din Albumulü acestuï omü fericitü.

În pavillonü toți păreții sunt plini de iscăliturï,
 Prosă, versurï și sentințe, acsiome, ștersăturï.
 Celle mai multe inscripții scrise suntü în poesii,
 Unele spirituelle, dar și multe nerođii.
 Cređend a'ți face plăcere, îți însemnă vr'o câteva
 De diferite nuanțe. Sperü că te vei amusa.

Pe păretele despre nordü

Ingratü e acella ce te-a visitatü,
 Și drept mulțumire nu s'a susemnatü.

Elena S...

La o amică.

Gemă sub poalla unui munte
De amoru'ți *obbositu*; ¹⁾
Privescū văi, déllurī frumóse;
Darū nu vĕđū ce am iubit.

Căci ua stâncă mare, négră,
Înaintea mea s'a pusă;
Voiū s'o sarū, să viū la tine,
Dar puterea mi s'a stins.

N'am puterea ce se cere
Stâncă ca să o răstornă,
Să'mī facū arripī vulturóse,
La tine să sborū, să sborū.

Cap... P. P....

De desubtulū acestor versurī este respunsulū lor.

Poesia ta, amice,
Adressată unei stânce,
Orī-ce 'ī face, orī ce 'ī đice,
Nu te face măi fericē.

Stâncă de care te plēngī
Eata c'acum *a sosit*;
Nute lasă să te'ntinđī
La ceea ce 'ți e oprit.

Ecaterina P. . P. . .

1.) Cuvintele fără sensū și nerođiele le vom sub-linia.

Am venit sănătos și m'am întors bolnav.

G. . . . .

A D I O!

Adio locuință de fericire plină,
 În care o viață plăcută și senină
 O lună și mai bine în tine-am petrecut
 Cu un amic și frate. Adio! te salut!

Adio, Kioskiu iubite! Adio, allu meu parnas!
 Ah! liniștea și pacea la tine astăzi las!
 Me duc acolo unde.....
 Allu patimelor vifor.....^{1.)}

Când însă allu meu sufletu va fi greu apăsatu,
P'o stea de suvenire la tine, kioskiu amatu,
 Coprinsu de mulțumire, cu grabă va sbura;
 Si'n sînu'ți singuratecu repaosu va afla.
 1862, Aug. 16. I. C. F.

1.) Aceste două semi-stihuri sunt șterse d'ua mână proaică, și înlocuite cu acestea:

. . . . . a dusu, vai! mutulu iapa!
 . . . . . pe unu cotoru de cepă.

Aicî am venit,
 Bine am trăit
 Cu țuică de prune
 Și mămăligi bune,
 Zeră și dulce lapte,
 Bună cât nu se póte,
 Ce prin Bucurescî
 Nu le mai găsescî.

1870.

Nimicî mai prețiosu de cât cugetarea ce *încon-*
gióră dulcî suvenirî.

1869. Iuliu 15.

B. . . .

Ruisseau, pavillon, rocher,
 Tout m'invite ici à rester ;
 Et c'est parceque je ne le puis
 Que je les quitte à regret.
 Adieu donc tout ce que j'admire !
 Je vous le dis en partant avec un soupir ;
 Mais si l'année prochaine je dois revenir,
 Je vous souhaiterai le bonjour avec un gai sourire ¹⁾

1868. Iuniu 13

Elena V. . .

Unde este a mea scăpare ?
 Unde este allu meu remediu ?
 Că sufferu fără 'ncetare
 De duoî anî și *unulü mediü.*

1.) Riü, pavillon, stâncă, totulü mă invită a remânea aci ; și fiind că nu potü, le lasü cu părere de reü. Plecând, țicu adio cu suspine la totü ce admirü ; și de va fi să viü și la anulü viitorü, vë voiü saluta atunci cu inima voiósă.

Negreșit, nu mă 'ndoescă,
 Am să fiu de tot *salvată*
 Dacă d'aici eu privesc
 Natura ce ne-a creat.

1869 Iuliu 15

G. V—.

De desubtulă acestor versuri se citește:

Poeta nascitur, non fit.²⁾

A. Carp.

~~~~~

Pe păretele despre Est.

.....

Adio, locuri iubite! Adio! Și póte pentru tot d'
 auna! Căci nu știu dacă a mea inimă, care bate acum,
 va măi esista mult.

1869 Iulie 14

Elena D. . .

~~~~~

Am venită aici; și atât din *ospitalitățile* prece-
 dente, cât și *din present*, am cređută pe D. Iónu
 Persescu ună allă duoilea Avram. Rogă cerulă de
recompensa sa.

1869 August 5

N. T—.

~~~~~

Chioșchiule iubite, am venit a te visita, și a'ți
 spune ție plēngerile melle. ce nu le veți uita.

X . . .

2.) Poetulă se nasce, nu se face.

Reposes-toi, mon âme, en ce dernier asile,
 Ainsi qu'un voyageur qui le coeur plein d'espoir
 S'assied, avant d'entrer, aux portes de la ville,
 Et respire un moment l'air embeaumé du soir. 1)

1867 Aug. 24

Elise G—a

Remâi în suvenire
 A mea fericire!
 Pe malulü acesta
Grozav m'am întristat,
 Când am văduț acésta
 O dată am strigat:
 Ah! Dumneđuulü meü!
 Noaptea întristată,
 ȶioa fericită,
 Ah! *a mea senină*
 Grozav m'am întristat!
 Pe cât am umblat
 Ca asta n'am văduț!

1863

G. St—icü.

Subt aceste versuri se citește:

Sic de nuntă,
 Lea Zanfiro!

Munți, câmpii și déllurü, precipisü, taline,
 Stâncü, pădurü, fântêne, voi ce ađi pe mine
 Plinü de întristare și pierduț m'aflați,
 Plângerile melle veniți d'ascultați:

1.) Repausă, suflete allü meü, în acestü ultimü asilü, asemenea unü călătorü care, cu inima plină de speranță, s'așeđu puțin la porțile cetății înainte d'a o visita; și respiră unü minutü aerulü bălsămitorü allü serei.

Căci viū a cânta

Viea mea durere ce n'o potū uita ;

Însă cine pôte să'mī alline chinulū?

Cine'mī întelege dorulū și suspinulū?

Oare iarba tristă? Marmura cea rece?

Țērmulū ce nu simte? Rîulū care trece,

Repede smulgēnd

Lacrēmile'mī triste, din *inimī plângēnd*?

Oh! ascultă'mī plînsulū, Zînă immortală!

Si de mē condamnă sōrta cea fatală

A peri în flōrea vîeței melle june,

Nu uita aceea ce voescū a'ți spune:

Că și daca morū,

Mōrtea mi se trage de allū teū amorū!

K. . . .

O! tu *splendidū* pavillonū! Pentru ce nu faci cunoscut doriņa ce în momentulū acesta *a appărut în interiorulū meū*? Și numai cui se cuvine.

G. V. . .

De desubtulū acestor rēndurī e scrisū:

Bine, Madame Sil. . . , ș'aici 'ți ai găsit să faci romanțe?

J'adore ces montagnes!

Elise G—d.

Je t'aime, aime moi aussi.

L. C.

Nimic mai plăcut nu este,
P'entre munți și *peste déllurî*,
Decât când omul privește
Gîrlele ce sînt *în vallurî*.

X. . .

Frunză verde trei scaeți,
Dă-ne, Dómnne, la poeți
Să ne scrie pe păreți,
Și să tóce la bureți.

Fundescu.

Adio, astăzi, allu meu micu *babilion*, în care am
petrecut *în tine* mai mulți ani, *după cum arăt*; a-
semenea și prin toți *frații tîi munți*. Am stat vara
și iarna, și'i am visitat, *în care* am văduț tóte sta-
turile, înălțimele, și *strîmtorile*.

I. P—.

Que me sert ces palais, ces vallons, ces chaumières ?
Vains objets, dont pour moi le charme est envolé.
Fleurs, rochers, forêts, solitudes si chères,
Un seul être me manque, et tout est dépeuplé.

1867, Aug. 24

Elise G—a.

Gonitü de sórta crudă,
Și *fără remuşcare*,
Cătaiü cu întristare
Unü locü de adăpostü ;

Acéstă stâncă fusse
 Care să îmi alline
 Furtunele *rîpóse*.

G—d.

Am venit, am ospătatü,
 În palatü m'am desfătatü,
 Ş'am rămas prea încântatü.
 1869, Sept. 28.

I. C—scu.

Pe păretele despre Vest.

Cu ocaşia ducerii melle la Penteleü, am venitü
 şi pe aici; şi am rămas mulţumit *de acestü aerü*
ce am priimit din pavillonü.

1870, Sept. 5.

Alex. Rus—cu.

Intrând în acestü pavillonü, am fost încântat *de*
frumuseştea lui^{1.)}

Elevülü Cl—E.

Am venit la Biscă,
 S'am mâncat o gîscă,
 Gîsca nesărată,
 Inimă 'nfocată.

Z. A—u.

1.) A înţellesü negreşit frumuseştea tabloului vedüt din pavillonü saü după stâncă; căci pavillonulü, care e de scëndurî, şi förte simplu, nu póte încânta prin frumuseştea lui.

Adio, pentru tot d'auna! Căci pînă la tómnă nu se va mai auzi de numele meu!

1869, Iulie 14,

Caterina G—d.

De desupt e scris:

Amin!

~~~~~

Pe pãretele despre Sudü.

J'ai visité ce pavillon pour la dernière fois ; mon coeur a été percé d'une flèche qui *m'a brulé*, pour toujours.).

1869, Aug. 2.

A. G.

~~~~~

Vanitas vanitatis,
Et omnia vanitas ²).

P. M.

~~~~~

Elevü din scóla de medicină, fórté încântat *de pavilonul acesta*, și de aerulü cellü curatü, lasü *de suvenire* numele meu; dar ce folos! Sînt încă crudü *să potü lăsa în cãntecele melle pe privitorü*.
Adio!

1863, Aug. 13.

G. P—n.

~~~~~

Muritorü nefericitü
A găsit pentru unü minutü

1.) Am visitatü acestü pavillonü pentru cea dinurmă oară; și inima mea a fost pătrunsă d'ua sagétă care m'a rănit pentru tot d'auna.

2.) Deșertăciunea deșertăciunelor! Și toate sunt deșertăciune!

În astu pavillonu plăcută
Tot ce l'a mulțumit.

1870, Iulie 24.

Maior A—an.

Adio, Pavillon!

Kioșkiule, în tine
C'unu amicū iubitū
Ua lună maī bine
Eū am viețuit.

Dulce fericire
Aici am gustatū,
Ce nici ua mîhnire
Nu-o a tulburat.

Sperū să te vedū iară
Peste unū anū eū
Cu-a mea soțioară,
D'o vrea Dumneșe!

Spînzurū ađi la tine
În cuiū Lira mea;
Iar eū iaū cu mine
Suvenirea ta.

1862, Aug. 16.

C. D. A.

Subt acéstă poesie, scrisă de Silfulu teū cu creionulū
d'asupra ușei pavillonuluī, se citește următórea strofă

Poetulü Aricescu, lăsându'și lira aci,
De viforile iernei săraculü ammuți;
Si vrînd să sbóre iarășî *șontic* p'allü seü Pegasü
Într'unü noroiü sârmanulü căđu pînă în nastü.

1871, Iuliü 8.

Gr. G. Tocilescu.

Sub acéstă strofă se citește:

Gușterü têrrițorü
La Șoimulü în sborü
Çată invidiosü,
Fiind fôrte jos.

1871, Iuliü 9.

C. D. A.

De deșubtulü acestia se citește:

Șoimulü jos nuse tîrrașce, Soimulü nu ă Cameleontü;
Ellü prin apriga furtună sböră mîndru neclintit;
Si voi, poetași de baltă, singurî fără de rușine
Vë numișî Șoimî, când nu sunteți decât nisce bieți
broșcoi.

1871, Iuliü 10.

Gr. G. T.

În fine, de desubtulü acesteï strofe se citește:

Faptele vorbescü de sine,
Orî ce-ar ñice cei pitici.
Mușcele nu sunt Albine.
Nu v'attingeți de Arici. . . .

1871, Iuliü, 12.

C. D. A.

Mă oprescū aci, amice nevoind a abusa
 De a ta delicateță și de pațiența ta.
 Am probat destul aceea ce la începutū am ȃisū:
 Că orī cine visitēsă stānca care am descrisū,
 Se simte poetū îndată, chiar daca nu e dotatū
 Cu talentulū poesiei; și creȃenduse'nspiratū,
 Face versuri cum ar face nisce haine unū cismar,
 Saū unū croitor carrīte, saū politică-unū brutarū.
 Asta îmi adduce-aminte satira lui Boileau;
 Coppiesū cāte-va versurī, ce le admira Rousseau,

C'est en vain qu'au Parnasse un téméraire auteur
 Pense de l'art des vers atteindre la hauteur;
 Ş'il ne sent point du Ciel l'influence secrète,
 Si son astre en naissant ne l'a formé poète,
 Dans son génie étroit il est toujours captif,
 Pour lui Phébus est sourd, et Pégase est retif. ¹⁾

Unū vodevillistū de spiritū, care se chiamă Moreau,
 Eată de Pegasū ce ȃice, imitānd pe Boileau:

Pégase est un cheval qui porte
 Les grands hommes à l'hospital. ²⁾

Norocire, frate Iorgu, că nu suntem ómenī mari;
 Norocire și maī mare că acestia sunt rarī:
 Înȃelegū tiran ca Bomba, și ca Bismarcū diplomatū.
 Să viū la subiectulū nostru de care m'am depārtatū.

Dintre cāllătorī, aceia ce nu vor de rīsū să fie,
 Să mulȃumescū să citese dintr'ua bellă poesie

1.) Eată sensulū acestor versurī, cu greū de tradusū, și prin care se critică versificātorīi fără vocaȃiune.

«In deșert se silesce cine-va a face poesii, daca Natura nu l'a creatū poetū; a fi poetū, fără voea lui Dumneȃeu, este a se espune a fi trāntit de Pegasū (callulū mitologicū allū poeȃilor) adicā a deveni ridiculū.

2.) Pegasul duce adesea pe ómenīi ceī marī in spitalulū de nebunī.

Vre ua strofă, potrivită cu starea inimiei lor,
Melancolică 'n durere, și voiósă în amorü.

Nu e piatră nici perete pe care să nu citești
Nume proprii saü versuri, românesci saü franțusesci;
Chiar pe ușa învechită camerei ce locuescü
Dece versuri prea frumoše dela un poetü citeścü:

Le torrent mugissant écume
Contre les rochers qu'il pollit;
Il tombe, rejaillit et fume,
Et couvre d'une épaisse brume
Les arbres penchés sur son lit.

Les cascades qui rebondissent
Et qui confondent leur fracas,
Partout tonnent, partout mugissent;
Et les airs au loin retentissent
De leurs effroyables éclats. 1)

Póte voesci a cunosce numele acellorü Domni
Alle căora inscripții le-aï cititü în pavillonü?
Permite să'ți spunü, amice, că esci prea pretențios;
P'unü poetü ași înțelege ca să fie curiosü,
Dar unü inginerü!...Ei bine! eü nu potü a satisface
Legitima ta dorință; însă totü ce potü eü făce
E a'ți spune la ureche prenumele tuturor,
Luându'mi permissiunea, fără voea Dumnélor,
A'ï trece la nemurare pe fugossilü meu Pegasü,
Ca și pe proprietarulü acestui frumosü Parnasü.

1.) Spumegossilü torrentü urlă p'entre stâncile ce le lustruesce; apoi, rostogolinduse în abisü, ridică în aerü un fumü ca-ua brumă désă, cu eare accopere arborii înclinați pe albia lui. Săltătórele cascade, unind sgomotnlü lor cu allü torrentului, facü să resunne aerulü în depărtare de vuetulü lor îngozitorü.

PODULŢ GRECILOR ŞI PODULŢ CALLULŢ.

Astăđi m'am urcatŢ căllare pe unŢ munte ascuđitŢ,
Ca uă oră depărtare, PodulŢ GrecilorŢ numitŢ,
Lăudându-mi se fórte de cei ce l'aŢ visitatŢ;
Şi într'adevăr, amice, că nu am fost înşellatŢ.

SeninŢ era orizontulŢ, dar pe cerŢ eraŢ mulđi nuorŢ.
Muntele acesta este aşternutŢ întregŢ cu florŢ.
UnŢ frumosŢ amfiteatru înaintea mea aveamŢ,
Cu cinci trepte de munđi variŢ, ce cu nesađiŢ privemŢ.
Spre resărit saŢ la drépta, Fulgerişul lui Persescu;
În valle, stabilimentulŢ allŢ Domnului Borănescu;
Şi la NordŢ, PiciorulŢ-caprii şi măreçulŢ PenteleŢ,
Care domina tođi munđii ce de aci privemŢ eŢ;
La appusŢ era SiriulŢ, care e fără egalŢ;
În fine, în depărtare, CaraŢmanulŢ colossalŢ.
Am admiratŢ două ore, fără a mă sătura,
Astă bellă panoramă, ce nu o potŢ desemna:
Căci asemenea tablourŢ péna nu póte descrie;
Slabă e şi imperfectă orŢ şi care poesie.
Stam lipit de acest munte cum stă ferulŢ de magnet.
Ca s'appređiesŢ frumosulŢ trebuie să fiŢ poetŢ:
Adică s'aŢ foculŢ sa ru ş'ua bogată fantasie.
Am gustat đioa aceea ua perfectă bucurie!

Pe când coboram astü munte, conductorul mē'nvita
Sē mai visitesü și altulü ce în fața nóstră sta.

—Cum se chiamă acel munte? — Podul callului, îmi
spune.

—Mai frumosü de cât acesta?—Mult mai frumos! De
minune!

Munții toți au pentru mine ua atracție nespūsă.

Am trecut printr'ua pădure numai de brădet compūsă.

Igienicü este sucülü bradulü mirositorü :

Ellü dä vĩaă și putere plăpëndulü muritorü.

Am urcat mai mult d'ua oră, când mē pomeniiü p'un
plaiü ;

Și mē cređuiü de ua dată că mē aflü chiar în Raiü.

Podu callul e unü munte maestosü și colossalü:

De elefantü are corpulü, și capulü seü ca de callü;

Iar pe corpulü lui cellü falnicü unü postav verde era ;

Iarba mólle ca mētasea, affene sumă avea ;

Poallele lui îmbrăcate cu unü codru desü de bradü ;

Și când privesci jos în valle, adîncime ca în Iadü.

Unü océnü avémü în față de pădurı și munți înalți :

Codrii frumoși, plaiuri mîndre, de Bucegi predominăți.

«Lira ta accórdă, Musă; căci aci esci inspirată.»

Insă Musa ședea mută, căci era estasiată

D'acea bellă panoramă, de acellü tabloü frumosü.

Respectaiü a eı tăcere, m'aședaiü pe iarbă jos,

Ș'admiraiü, tăcut ca dînsa, opera lui Dumneđeü.

Mare este Creatorulü! și cât de micü eram eü!

Ași fi dat trei anı din vĩaă să fiü ua oră pictorü,

Ca să potü a reproduce astü tabloü nemuritorü!

Sfidü penna cea mai illustră, chiar pe Hugo gloriosü,

Să pótă fidelü descrie acestü tabloü grandiosü.

Numai penellulă, ellă singură, ar reproduce abia
Panorama cea sublimă care sta în fața mea.

Sunt hotărîtă ca la anulă să viă aci însoțită
De pictorulă Trenk, ce este un artistă prea renumită;
Făr'egală în România, illustră piesagistă,
Allă naturei cei frumóse Trenk e ună fidelă copistă.
Astă artistă necomparabilă Mușeulă nostru-a dotată
Cu tabloură immortale, ce de toți s'au admirat.
Ceea ce e Grigorescu în portretă, ună Rafaelă,
Este Trenk în peisagiură, reproduse prea fidel.
Ellă ar putea reproduce cu talentu'i minunată
Minunatele tabloură cari m'au estasiat.

Pe când admiram tabloulă, culcat p'un covor de floră,
De ua dată m'empresoră ua cecă d'essa de nuoră-
Dioa se preface 'n nópte, tunnetele bubuescă,
Ca ună focă de artificii fulgerile strelucescă,
Vînturile deslănçate șueră spăimântător,
Arborii trosnescă în valle cu sgomotă îngrozitoră;
Trásnetele despiciă nuorii; și în câte va momente
Isvórele devin gîrle, gîrlele devin torrente;
Iar torrentele, ua Mare cu talazură spumegóse,
Pe cari plutescă mară arboră, vite, herăstrae, case.
Văile începă să urle cu vuetă spăimântătoră.

Vîntulă însă sparge nuorii; Sórele strélucitoră
Cu Curcubeulă appare, și rașele'i colorate
Picătorele de apă le preface 'n nestimate.
Limpede e atmosfera; Natura s'a 'nveselit;
Iar insectele grămmadă din cuibul lor au eșit.

Veduiă într'ua semi-oră Haosulă spăimântătoră
Și creația Naturei: spectacolă nemuritoră!

Eată, frate, un spectacolū ce m'a impresionatū ;
 Ellū va sta în tótă viața în memorie'mi săpatū.
 Ellū îmi dete ua idee de potopulū din Scriptură.
 Mare e a ta putere, potentissimă Natură!
 Recunoscū că chiar penellulū este fôrte imperfect
 A descrie așa spectacolū. Ochiulū numai e perfectū:
 Căci ellū e photographia sufletului omenescū,
 Operă nemuritoare a artistului cerescū;
 Ellū pôte să reproducă cu amănuntele tôte
 Și spectacolī și tablourī, d'apropre saū de departe.

Maī fiind mult pînă séra, m'am suitū iute pe callū,
 Și la stâna astui munte am urcat p'un frumos déllū;
 Aci aflaiū, ca'n toți munții care visitassem eū,
 Câți-va pătimași din țerră, ce de peptū sufferéū greū,
 Desolați că începuse timpulū rece și ploiosū,
 Și gătinduse să viie cu toți la Persescu, josū.
 Baciulū îmi întinse masa: mămăligă, brânză lapte,
 Ș'apă rece de isvóre; iar eū, în schimbū pentru tôte,
 I dedeiū rachiū de prune și tutun de cellū turcescū.
 — Să trăiesci! îmi đisse Baciul; de mult asta eū dorescū;
 Sunt sătul de lapte acru, sffletulū mi s'a 'năcrit!

Luaiū apoi đioa bună, și mă 'ntorseiū fericitū.
 Când eram la Podul-Greciī, sórele era sfințitū;
 Și pe ua Lună ca đioa la Persescu am sosit.»

ÎN T R E B Î Ş C Î .

.....

În epistola acésta îţi descriu ua preâmbulare
Ce am făcut astăđi singur, cu piciorul, nu căllare,
Pînă la acellu locu unde Bîşcele se împreună,
Formând ambele ua gîrlă sgomotósă şi nebună.

Făcémü pe la şépte ore cura de zerü pe Rossile,
Unü plaiü verde, cu florî multe, şi pe unde veđi copille
Coborând cu ólle pline de smeură şi de fragî;
Repausam câte-odată la umbră désă de fagî;
Repedele cursü allü Bîşcei cu plăcere îllü urmam.
Si, legănatü d'allü ei sgomotü, vise de aurü făcém.
Comparam eü capitala, plină de prafü şi noroi,
Si apa ei cea ca braga, ş'alle grămmedî de gunoi
Intrigile scandalóse, şi sgomotul de Tartarü,
Si corumpţia fatală, şi traiulü acellü amarü,
Le comparam cu Natura care mă încongiura,
Si cu apa de sorginte care dulce murmura,
Şi cu liniştea-astor locurî ce respiră poesie,
Si cu fiinşele simple ce nu cunoscü viclenie;
Si điceam: «tótă viaşa în astü locü aşî trai eü,
Admirând bella Natură, şi căllătorind mereü;
Însă acestü visü de aurü neputënd realisa,
Să venim cel puşin vara duoë lunî aici a sta.»

Pe când mă gîndém eũ astfel, lêngö Bîsca m'am tređit.
 Mai ântêiũ luaiũ ua baie, cãci eram prea obbosit;
 Şi apoi, trecênd torrentulũ, de un toiagũ ređimat,
 Am urcat déllulũ din drépta, numai cu florĩ semãnat.
 La stânga este unũ munte c'ua vedere pittoréscã:
 Un piciorũ din Curse, care sémãná c'ua şea turcésã.
 Între duoĩ pietroi cãt casa, sfãrîmãture de stâncã,
 Este ua frumósã bãltã, ua Ghenune prea adîncã,
 Limpede şi maestósã, ca ua pîlnie formatã,
 Unde chiar înotãtorulũ este absorbitũ îndatã.
 Puçin mai sus e ua gîrlã ce cu Bîsca sê'ntãlnesce
 Sub duoẽ pietre-uriae, şi în cóstã o isbesce;
 Ambele pietre lipite, în formã de zidurĩ marĩ,
 Sémãná cu doĩ marĩ fildeşi, saũ duoĩ Cerberĩ în Tartar.
 Primulũ torrentũ, numit Bîsca, e ua gîrlã maestósã;
 Allũ duoilea, Bîsculiça, repede şi furiósã;
 D'astã datã Bîsculiça pe Bîsca o îvingea,
 Cãci o ploasse la códã, şi turbatã ea venea;
 Dar în starea cea normalã, Bîsca e cu mult mai tare,
 Şi e 'nvinsã Bîsculiça de surora ei cea mare.
 Lupta între aste gîrle mai uã orã-am admiratũ,
 Încãntat d'a lor vedere, d'allũ lorũ sgomot legãnat.

Ambele Bîsci aũ sorgintea în munţii cei din Ardélũ;
 De acillea strebatũ elle, în cincĩ ore ş'unũ firtalũ,
 Vr'o trei đeci de munţi saũ plaiurĩ¹⁾ pîná unde se'm-
 preunã
 Cu altã gîrlã, Buzelũ, ca şi elle de nebunã.

1.) Munţii p'entre cari curge Bîsca sunt: Rãcãuţi, Pileşulũ, Cupanul, Nemeşbetu, Délulũ bãtrînú, Secunulũ, Coruiulũ, Cernatulũ, Viforítulũ, Plaiulũ Penteleũ, faça Tegii, Vallea-Dracului, Podulũ-Callului, Cornulũ şi Cursele, unde se împreuna cu Bîsculiça, la Vişan.

Munţii p'entre cari curge Bîsculiça sunt: la dréptã, Zãnóga, Belescu, Ciulapoşu, Micléuşulũ, Piciorulũ-Caprii, Cursele; la stânga, Muşa micã, Muşa mare, Giurgiu, Furulũ, Brezeulũ, Mãcésulũ, Resboiuulũ şi Cursele.

Ambele Bîsci, unite la Vişanũ, formésã Bîsca care curge p'entre Ivaneçũ şi Rosille, şi p'entre alţi munţi cu differite numiri, împreunãã luse cu Buzelũ din jos de Vama Rossile.

Între Bîscî e lăcuința a lui Dragomir Vișan,
 Vînătoru de urși și capre, și un fôrte brav mostén;
 Soția lui, Marióra, ce a fost fôrte frumósă,
 Îmî improvisă îndată ua patriarcală masă;
 Iar fiulú lor, Ionică, un fôrte frumosú flăcěu,
 Semănând la chipú cu măsa, la curagiú cu tatál-seú,
 Îmî offeri la plecare ęece păstrăví affumați,
 Cerênd în schimb praf și glónęe, ca să'mpusce urși
 roșcați;
 'I am promis cu mulțumire, și 'i am dat cu 'mbilșugare.

Dup'ua oră de repaosú, am trecut gîrla cállare;
 Și inspirat de tabloulú ce în fața mea era,
 Descrisseitú acestea toate ce citiși acum mata.

Pe sub muntele-Ivanečulú, care este frecantatú,
 M'am întors tot cu piciorulú, pe un drum mai variat;
 Pe aci turme de capre, lăcuințe omenesci,
 Mici cascade și isvóre, și echouri întálnesci.
 Pe aci e și castellulú lui Beizade ce-a murit^{1.)}
 Famillia lui posedă vîrfulú cellú mai ascuțitú
 Din șese munți, cu numirea cea vechiă de Pentelei,²⁾
 Și între cari Colossulú e cloșca cu puii sěi.
 Ași vrea să am acea cloșcă; dar poeții sunt avuți
 Numai în idei și rime, cari nu producú baní mulți.

Am trecut multe vălcelle, multe déllurí am suit,
 Mergênd tot pe lîngă Bîsca; și în fine m'am oprit
 La cătunulú ęisú Vârlamulú, p'ua stâncă lată și grósă,
 Pe sub care curge Bîsca, și avînd formă de masă.

1.) Costache Ghica.

2.) Dupó numele unui vechiú proprietarú allú acestei grupe de munți,
 anume Pandele, după cum ne-a assigurat D. Persescu, care posedă și
 sa parte din acești munți pitoreci.

Cursulū Bîscei pe aicea merită a fi vëdut.
Celle mai simțite versurî pe aici eū le-am făcut.
Rîulū e brodatū cu stânce, ce nenumerate sînt,
Rumpte din munțîi d'allăturî la sguđurî de pămînt.
Mai la valle de Vîrlamulū unū pietroiū e monstros,
Tot pe marginea frumósă a torrentulūi spumosū;
M'am urcat p'acéstă piatră, și pe gîndurî eū m'am pus,
Comparând viața nóstră cu allū torrentulūi cursū :

«Gîrlele sunt nisce vine, Mările sunt mari artere,
Inima este Océnulū, ce împinge cu putere
Apelle sélle în munte, creerî acestūi globū;
Apelle Mării sárate, pe cari munțîi le-absorbū,
Devinū isvóre plăcute, ce'n pîrae se prefacū,
Și pîraele în gîrle, și gîrlele Mări se facū;
Și Marea'n Océnū se varsă, ce e un înținsū bassinū,
Saū unū immensū rezervoriū, de viețuitóre plinū.
Astfel, pămînt, apă, aerū, și lumină, și caldură,
Daū viața și mișcare la tot ce e în Natură.
Iarba ce calcî sub picióre, mâncată de vacî și oi,
Devine carne și lapte, ce ne nutresce pe noi.
Vegetale, animale, corpurî chiar nesimțitóre,
Urmésă legea făcută de Puterea creatóre;
Omulū singur își permite legea sacră a călca,
Dar chiar în călcarea legîi află și pedépsa sa.

Natura este unū templu, și Sórele unū focarū;
Și artistulū și poetulū preoțî sunt în astū altarū;
Fie care priimesce din mâna lui Dumneđeū
Focul sacru, și prin care ei devinū egalulū seū.»

Unū amicū allū meū de spiritū, căruia i citém eū
Nisce versurî ca acestea, đisse: «Pe suffletul meū!

Ună ană așî da din viață ca să potă vedea și eă
 Ceea ce vede poetul: angeli, templuri, Dumneđeă;
 Căci eă nu vėđ în credință decăt munți, păduri, isvóre.»
 «E ua probă că ți lipsesce inima cea simțitoare,
 I respunse ua femeie, cu ua fină ironie.
 Suffletul de poetă este ca și ua fotografie,
 Care resfrînge obiectul de țece oră mai frumosă
 Decăt e realitatea; suffletul lui cellă focosă.
 Lampă e ce se consumă luminând pe muritoră,
 Fară e ce arată navei abisulă îngrozitoră,
 Instrumentă e d'armonie ce durerea allinėsă;
 Este Sórele în fine ce Natura 'nsufflețesă.
 Și artiștii și poeții sunt nisce mici creatori.
 — Însă noi ce suntem oare? — Nisce simplii muritori.
 — Elogele Dumitale, i ți disseiă, sunt complimentă;
 Poetulă e ua ființă allă căria elementă
 E frumosul; iar femeea, ce'nțelege pe poetă,
 E focarulă poesiei care residă în pep ă;
 Și în peptă inima batte, unde ă sacra armonie;
 Așa dar, fără femeie, nici amoră, nici poesie.»

Iar amiculă meă atunci respunse cu ună surisă;
 — M'am întrebat prea adesea, și deștept cum și în vis
 De ce simpatisă oare femeea pentru poeți?
 Fi-va că aste ființe pară a fi nisce comeți?
 Că femeea și poetulă sunt chiar niște fluturei?
 Șaă că sunt extremi în toate, și poeți ca și femei?
 — Te înșellă, ți disse femeea. Ca și noi, poetulă are
 Și devotamentă heroică, și sublimă abnegare,
 Și amoră focosă și sinceră — De și e cam sburătoră...
 — Și iubire d'omenire, și d'allă patriei amoră.
 — Ți mai bine că poetulă, prin amorose sonnette,
 Flatésă mult vanitatea a femeiloră cochete;

Poate că cunósce încă și secretele plăcerii,
 Și scie ca să alline și turmentele durerii.
 Bărbatü ellü, prin rațiune, forță și concepțiune,
 Și femei prin simțire, tactü și 'imaginațiune,
 Poetulü e prin urmare ore-cum unü omü completü.
 Eată de ce ua femei simpatisă c'unü poetü.»

Chestie d'apreciare, i respunseiü suridënd;
 Și am curmatü dialogulü, unü altü subiect începînd.

Să venim la cestiune. Pe fie ce déllü ședémü,
 Și impressiile melle pe hîrtie așternémü.
 În acea și fericită în cerü am fost transportat!
 Musa mea, fórte dispusă, multe versurî 'mi a dictat;
 Cu toate astea, amice, îmi venia în gînd mereü
 Ua strofă din Lamartine, care 'ți am maș spus-o eü.

Fleurs, rochers, forêts, solitudes si chères,
 Un seul être vous manque, et tout est dépeuplé.

.....
 Bardü francesü, tu ai dreptate! A! poetul Lamartin,
 Preotü allü divinității, este unü profetü divinü!
 Allü acestui seculü este unü oraculü, Semi-Deü.
 Priimind ellü foculü sacru din sînulü lui Dumneșeü,
 L'a împrăștiat în lume, cum împrăștie unü soare
 Și lumina și căldura, de viață producătoare.

Era apprópe cincî ore. Coborîiü pietrosul munte,
 Sărind ca ua caprióră; și trecënd Bîsca pe punte,
 Urcaiü iute déllulü unde este modesta mea casă;
 Căci sunasse clopoșellulü care ne chiema la masă.

Dup'ua lungă preâmbulare, lihnitulü stomahü allü meü
 Cu ua mare stăruință reclama tributulü seü.

Am mâncat cu mare poftă, cum înțelegi Dumnéta,
 Răspunđend fórte laconic la cei ce mă întreba :
 «Unde ai fost tótă ȝioa? Și cu cine-ai fost, poete?»
 Întrebări ce în credința mi se par cam indiscrete:
 Numai sóța și amanta, ș'unú amicú adevăratú,
 Contú de alle sélle fapte potú cere unú bărbatú.
 Asta probésă, amice, lipsă d'educațiune.
 Adio, Iorgule. Astăđi plecú în altă-escursiune.

MOCÉRULŪ ȘI LOPĂTARULŪ.

Într'ua sâmbată, amice, din luna cea de cuptorŭ,
Însoțitŭ de unŭ professorŭ ¹⁾ și d'unŭ june conductor,
Ellŭ pe josŭ și noi căllare, am plecat pînă în ȃiori
Peste déllulŭ Fulgerișulŭ, care este numai florŭ,
Să vedem unŭ focŭ p'unŭ munte, ce arde necontentit,
Și pe care focŭ săteniŭ *foculŭ nestinsŭ* l'aŭ numit;
Acestŭ foc se află tocmai p'un munte la Lopătarŭ;
Dar ca să ajungŭ la dênsulŭ, cată să veđi pe Mocérŭ:
Unŭ altŭ munte, unde este ua insulă plutitoare
Pe unŭ lacŭ, d'ua adêncime care nu e așa mare.

Înțelegŭ, iubite Iorgu, cât eram de curiosŭ!
Căci sunt curiosŭ poeții ca și secsulŭ cellŭ frumos.

Coborŭ și urci văi, și déllurŭ, variate și frumoșe;
La orizontŭ, de departe, numai plaiurŭ grandioșe,
Cari un tablou formésă demn de un penellŭ vestitŭ.
După treŭ ore, în fine, la Mocérŭ noi am sosit. ²⁾
P'allŭ Mocérului vîrfŭ neted e unŭ lacŭ mare cu pesc e
Și micŭ insule cu arburŭ ce pe apă lin plutesc,

1.) D. Gr. Ștefănescu, professore de sciințele naturale.

2.) Proprietatea unui D. Kirculescu din Buzeŭ.

Pe cândü vîntulü sufflă tare; insulele sunt formate
 Din putregaiulü de trestii și din vegetale-uscate,
 Unele avînd lățimea de ua palmă și mai bine;
 Dar când te urci pe vre una, ea să affundă cu tine.

Neam primblatü puçin pe baltă p'un pod în formă de
 plută,

Care de proprietarulü este într'adins făcută.

Simți ua nespusă plăcere p'acestü lacü a te primbla,

Ș'a vedea acelle insulü de vînturü a se mișca.

Sperü că 'n vara viitoare să admirü cu tine eü

Aceste frumóse locurü, daca o vrea Dumneșeu.

Dup'ua oră de repaosü, am plecatü de la Mocerü

Coborând repedeä cóstă pênö jos în Lopătarü,

Când căllări, când cu piciorulü, cósta fiind prea rîpósă;

Loculü e plinü de sorginte de sare și de pucióasă;

Munții cari încongiórá satulü numitü Lopătarü

Sunt nisipoși și sêlbateci, făr'unü firü de iarbă chiar.

Sorgintele de pucióasă din astă localitate

Conțin iodü, magnesie, și sunt prea mult căutate.

Credem că proprietariü astor ape minerale,

Fiind că aü și mijlóce și avantaje locale,

Vor imita pe a eia ce sciü a se folosi,

Spre a îndeçi venitulü, fără mult a cheltui.

La Lopătarü întâlnirăm unü cunoscutü din Buzeu,

Ce ne ospătă prea bine, căci altfel sufferém greü.

Maü ântêiü că nu luassem de cât merinde p'ua și,

Și pe drum schimbasesm planul, dorind nóptea a dormi

La foculü nestinsü; în urmă, la Lopătarü nu găsesci

Maü nimicü d'alle mâncării; cată să te căpuesci

Cu merinde de a casă, merinde cu'ndestulare;

Căci pe munți căllătoria face poftă de mîncare.

Am plecat iar împreună, după ce am vizitat
 Duoă blocuri mari de sare, vrednice de admirat;
 Si luând-o p'ua potecă, romantică, dar pietrosă,
 Am coborât în Slănicul, ună pîrîu plin de pucioasă;
 Apoi, după ce urcarăm ună déllu cu poenî frumóse,
 Am mersü mereü tot pe matca unei gîrle sgomotóse.
 Pe la cincî saü şése ore, étă 'n fine c'am sosit
 La foculü nestinsü, pe care de departe l'am zărit.
 Pe focü era uă căldare, şi lîngă ea unü dogarü.

—Cum se chiamă loculü ästa? —Aicî e la Lopătar.

—Dar acest munte cu focul?—Se numesce la Smolénu.

—Şi numele D-tale?—Eü sunt Gheorghe Ungurénu,

Şi dogarü de meserie, tot din satulü Lopătarü;

Vara făcü doniçi aice, şi mă ducü p'a casă rar;

Şi cu vitele chiar iarna tot aice locuescü.

—Allü cui este acest munte?—E d'avalma, moştenesc.

—Ce să fie foculü ästa?—De unde vreisë ştiü eü?

Asta este ua minune; puterea lui Dumneđeü!

Çăci astü focü de vînt se stinge, şi iar se aprinde iute.»

Şi unind fapta cu vorba, esperiinçe plăcute

Făcü moşulü, stingënd focul c'ua mătură de pelinü;

Şi c'ua flaccără 'lú aprinse, d'odată, ca din senin.

În timpulü acesta apa din căldare colcăia,

Şi moşü Gheorghe Ungurénü uă mămăligă făcea.

—De mult pe focü e căldarea?—Pe când urcaî D-ta
 Pussessem de mămăligă.»

Đece minute eră.

Aşa dar e gazü acesta, şi este gazulü fluidü,

Care ađî înlocuesce gazulü numit licuidü.

Atăta putere are când astu gazu e concentratü,
 Încât în dece minute arde unü bețu cam uscatü ;
 Probă, că subt acestü munte este unü deposit mare
 De cărbunî; căci foculü arde de seculü fără 'ncetare.
 La 'ntunericü gazulü este înđecit mai luminos,
 Încât, vęđut de departe, face unü efectü frumos.

Adînciü c'ua sapă loculü unde gazulü volvora,
 Și deveni și mai viă flaccëra ce lumina.
 Nu voiü uita nici odată plăcuta impressiune
 Ce îmi causă atuncia acea pretinsă minune.

Lîngă foc ne aședarăm, noi, moș Gheorghe ș'un băiat;
 Și ne povesti bătrënulü cum acestü focü minunat
 'Și a schimbat de trei ori locul, iar ua iarna stins a stat,
 Ca să nu se arđă porciü cari în focü se vîra ;
 Primë-vara illü apprinse, și focul mai viü ardea.
 Acestü focü topesce néoa, plóea nu'l stinge de-loc;
 Iar când vîntul sufflă tare, atunci ellü s'a stins pe loc.

Mîncarăm toț la lumina acestui focü curiosü ;
 Și așternând lîngö dînsulü, îl privëm nesățios;
 Admiraiü puterea care, fără multă ostenelă,
 Producea gazulü ce mâine va lumina capitala.

Astupaiü câte-va găuri pe unde foculü eșia,
 Și flaccëra concentrată numai dintr'un loc sbucnia;
 Acea colónnă de flaccëri revărsa lumină mare,
 Încât putea să se vađă într'ua mare depărtare.

Privind astfel mai trei ore acestü focü fără sfirșit,
 Më ajunse oboséla, și pe-loc am addormit.
 Eram culcat ca d'ua oră, când sculat fuiü de odată:
 Începusse ca să ploă, și turna ca din găletă;

Mă adăpostiiu îndată într'ua casă ce era
 La șese stînjini departe; focul nencetat ardea,
 De și cu repeđiciune plóea torrente cădea;
 Priviiu mult dupó feréstră flaccěra ce volvora,
 Pîná când addormiiu iară, pe ua lavičă de bradü,
 Care era fórte lată, și care'mi servi de patü.

A dua ți diminéča, însoțitü de unü băétü,
 M'am întorsü pe altă calle, pe unü munte prea înalt.

Coborând și urcând iarăși totü pe plaiuri variate,
 Cu grîu, porumbü și fînece, și cu dumbrăvi adornate,
 Sosiiu la Persescu singur, însoțitü de conductorü;
 Căci plecasse de cu séra companionulü professorü.

Adio, iubite Iorgu! În scrisórea viitóre
 Îți descriü uă altă cursă, ce am făcut tot căllare.

KEIEA ȘI CRASNA.

În epistola acésta preâmbblarea 'ți descriu eü
Care am făcut la Keiea, însoțitü d'un fiü allü meü.
Regret mult, iubite Iorgu, că'ți am promis a'ți descrie,
Chiar în versurî de unü stînjinü, acéstă căllătorie;
De sciam scriam în prosă, de și nici prosa nu póte
A descrie aste locurî cu destulă-esactitate;
În prosă însă esci liber; și prin idei mai bogate,
Și prin dese comparații, și imaginî colorate,
Îți poți face uă idee de obiectulü ce descriü;
Dar am angajat parola, și trebuie să o țiu;
Prin urmare nu remâne decât a ta fantasie
Să completeze tabloulü, căci ea e fotografie.

Urmând mereü cursul Bișcei, am luat'o peste déllurî,
Său pe sub cóste de plaiurî, de mușcelle și de mallurî,
Unele accoperite cu pădurî mari, seculare,
Altele avênd prin selbe poene încântătoare,
Altele cu locuințe, altele prea nisipóse,
Altele numai finécă, altele fórte pietróse;
Apoi stânce colossale, ca piatra lui Tihăreü,
Și a Corbului, ș'a Keiei, ce mă ținea 'n loc mereü;
Apoi plaiurî, semănate cu uriași bolovanî
Dela nisce mari cutremurî, póte de sute de anî;

Pe cele mai multe déllurî, liveđi d'arburî fructiferî,
 Cireșî, nucî, și merî, și vișinî, și prunî tomnaticî, și perî;
 Prin fînețe, arătore de porumbû, de grîu și mei;
 Și ciređi de boi, și turme de oi, de capre și miei;
 Și trîmbe de oameni, cari cosiaû finulû dupo plaiû,
 Allû căruî mirosû te'mbată, încât te cređi ca în Raiû;
 Crucî de piatră sus pe stâncă, coffe cu-apă de isvor,
 Atârnate de crăci d'arburî, pentru bietulû căllătorû;
 Și biserici primitive, de bradû construite toate;
 Și crucî de lemnû, cu ștergare de vârfulû lor atîrnate;
 Și nisce micî păsărelle din códă mereû mișcând,
 Și sărind din piatră'n piatră, pe lângo apă sburând;
 Șipote mai la totû passul tot cu-apă din isvóre;
 Și sorginte de metale, fier, cărbuni, puciósă, sare,
 Aurû, argintû și aramă, ce staû prin munți îngropate,
 Căci din lipsă de soșelle nu pot fi exploatare.
 Éccö-mě sositû p'ua multe unde la vamă coborî:
 Ua frumósă panoramă surprinde pe căllătorî.
 La piciorulû unui munte, p'ua poiană înflorată,
 Vama Bîsca, cea de iarnă, este frumos aședată.
 Aci Bîsca și Buzeul s'empreună cu allarme.
 Recruții de frontieră se esercitaû la arme.

Adio, Bîscă frumósă! Căci de aci te lasû eû.
 Dela vamă înainte pe albia ta, Buzeû!
 Mai la déllû puçin e Pruntulû. Aflaiû ospitalitate
 La un vameșû, care servă de annî duoë đeci și șapte¹⁾
 Acestû bătrînû respectabilû, tată a đece copii,
 Prin miserable intrigî unor Domni din S...
 Ce pretindéu fără plată ca prin vamă să stricóre
 Obiecte de lemnărie și obiecte de mâncare,
 Acestû bătrînû, đicû, fusese noë lunî destituitû;
 Mai târđiu printr'ua anchetă în postu'î fure'ntregit.

1.) D. Ioan Davidolu

Eată sórta ce așteptă p'unu onestū impieगतū
 Ce în serviciulū țerreī vīaça ellū 'și a consacrat.
 Am dormit la Prunt o nópte, și ne-am scăldat în Buzeū,
 Care urlă ca și Bīsca p'entre bolovanī, mereū.
 A doua și diminéța la Keiea noi am plecatū,
 De fiulū acellui Vameșū însoțīți, și d'unū argat;
 Și pe albia pietrosă furiosulū torrentū
 Căllătoriiū tótă đioa, fără nici un accidentū,
 Când pe drumurī strimte, relle, și fórte periculóse,
 Când pe poteci și mai relle, peste malurī tot pietróse,
 Intâlnind cotige ¹⁾ sumă cu scînduri de bradū și fagū,
 Și bătrînī cu barbe albe ređimați de unū toiagū;
 Herestrae înnecate, altele funcționând,
 Și odăi, și mori, și pive, și ómenī șiță lucrând,
 Și buștenī, și bille multe pe allū albiei torrentū,
 Ce sálta din piatră 'n piatră, cu sgomot surd și strident.
 P'aci loculū e selbatecū, ca și gîrla cea spumósă:
 Colo, selbe seculare; aici ua stâncă rîpósă,
 Spartă de prafulū de pușcă ca să facă loc de drum,
 Și pe unde atîrnū pietre carī staū să cađ' acum;
 Ua prăpastie în valle, ce'ți e frică ca s'o veđi,
 Și în fundū urlând torrentulū, încât te înfioređi;
 Treci pe un picior de munte, cu arbori mari îmbrăcat,
 Ce din ploī și din isvóre d'odată s'a dărâmatū:
 Aci veđi stânci sfărâmate, arburī desrădăcinați,
 Căđuți unulū peste altulū ca'n resboiū nisce soldați;
 Cursulū gîrlei într'ua nópte fu cu totulū stavilitū:
 Căci pâmîntulū rumptū din munte în apă s'a prăvălit;
 Și în acellū locū torrentul chiar un lacū a devenit,
 Încât bolovanī cât casa cu pămîntū s'aū învëllit;
 Și când gîrla lănțuită rumpse stavilele séle,
 Unū nedescriptibilū sgomotū s'auđi d'ua poștie-calle;

1.) Trásuri cu două róte pentru transportarea billelorū și scândurilor.

Herăstrae, case, pive, arburî, totu a înnecat,
 Tîrînd bolovanî năprasnicî în sursul eî cellu turbat.
 Comunicația fusse multe țille întreruptă;
 Chiar acum cu greutate trecî poteca nebătuță.

De aci trecurăm lunca a Berbeciului numită,
 Și mergînd p'ua potecuță, chiar în stîncă construită,
 Lunca Sasului trecurăm, și de aci la Dihorū,
 Unde sunt duoë isvóre pe allu plaiului piciorū.
 Luarăm aci ua baie în torrentulu spumegosu,
 Și după ce ospătarăm p'astu picioru de plaiu frumos,
 Pe jos în déllu ne urcarăm la moșulu Vladu sin Dihor,
 Vînătoru de urși celebru, devenitu nemuritoru:
 Duoë decî de urși mai bine numai ellu a împușcat,
 Avînd mare pasiune pentru acestu greu vînatu.
 Am simțit mare plăcere când l'am auđit narrînd
 Luptele sêlle cu Urșii, singur ellu la Urși mergînd.

«Înr'ua țî, țîcea Dihorulū, urcam un munte pe jos;
 În vîrful lui, față 'n față, mă 'ntâlnesc c'un Urs frumos;
 Eram de ellu prea apprópe; să'lū împuscū, nicî nu
 gîndescū;
 Mă plec iute, iaū ua piatră, și în frunte îlu isbescū;
 Dar îlu isbescū de nădejde, încât creeriî-î aū sărit;
 Luaiū piellea și untura, după ce l'am jupuit.»

Moșu Dihorū mai este âncă și de păstrăvi vînător;
 Păstrăvii îi affumésă, și'î vinde la căllătorū.

Dela Dihorū pên' la Keiea trecî ua luncă prea frumósă,
 Plină numai de fagi mîndrii, pe lîngó gîrla spumósă;
 Iar de aci înainte munții sunt numai brădetu:
 Mirosulū lor igienicū ușurésă slabulū peptu.

Eată-mă și la pîrîulă ce Arțagulă îllă numescă,
 Și pe unde păstrăvioriî cu grămmada locuescă ;
 De aci'urcaiă p'ună munte, numit Keiea de bătrînî :
 Linie despărțitoare între Nemțî și între Românî.

La anulă șai-decî și noă, vre ua sută de Maghiarî,
 Bașibuzucî, nu catane, saă nisce simplîi plugarî,
 Aă trecut armașî la vama ce servă de barrieră,
 Ca să gonescă pe Vameșă din colo de frontieră,
 Sub cuvîntă cum că nu Keiea, ci Arașgul e hotar ;
 Și de și amenințară pe Vameșă cu mórtea chiar,
 Vameșulă¹⁾ nu lăsă postulă ce i s'a încredințat ;
 Unguriî atunci plecară, și Vameșulă a scăpată ;
 Dar plecând, laudăroșîi Vameșulă anunțară
 Că peste puține đille îndoîșî vor veni iară ;
 Guvernulă nostru trimisse mai mulțî Grănițarî armașî ;
 Unguriî numai veniră, și aă rămas rușinașî.
 Trebuie a recunósce că astă Vameșă s'a purtată
 Cu curagiă și demnitate, ca ună bună îpiegată.

Îdată ce trecî Arțagulă, urcî la vamă p'ua șosea,
 Făcută sub Pleșoianu, pe când prefectă ellă era ;
 Subt ellă miî de kilometre de șoselle s'aă lucrat,
 Cari din nenorocire nu s'aă mai continuată ;
 Șoséoa cea dela Keiea s'a stricat, s'a dărîmată,
 Nefiind întreținută de prefectîi ce-aă urmat.
 Ajungênd în dreptulă vameî, m'am oprit a admira
 Munțîi plinî de brađî tot falnicî, ce în fața mea era.
 Locă ca Keiea mai strategică puține cred că se fie !

Dup'ua oră de repaosă, am plecat la sticlărie
 De la Crasna, care este din colo de frontieră,

1.) Tot D. Ioan Davidolu, despre care am vorbit mai sus.

Ca ua oră și mai bine departe de barieră ;
 Dar cum am trecut hotarul, am înțellesă de odată
 Că mă aflu într'ua țerră cultă saă civilisată :
 Mai ântêiū aflaiū șoselle prin pădurī și pe munțī chiar,
 Si sergențī de contrabandă, și sergențī pentru fugarī.
 Avemū și noī Grăniçariī, ce ađī sunt disciplinațī ;
 Dar în trecut ni se spune eraū demoralisațī.
 Sunt vr'o câțī va anī d'atuncia, oare cine-a denunțat
 Pe unū Stefan B... că printr'un fidelū argatū
 A stricurat fără plată, pe ua potecă ascunsă,
 Multe oca de făină de peste Çarpați addusă.
 Surprinsū hoțulū cu făina de unū recrutū grăniçar,
 Fu addusū la caporalulū, care, pentr'unū icosarū,
 I făcu vîntū prin pădure ; apoī și ellū a dossit,
 Stând fugarū mai mult d'ua lună, pîna când s'a și găsit ;
 Însă fiind de persóne influinte protegiatū,
 Pentru fapta'ī criminală ellū n'a fost de-loc penat ;

Un micū cătun este Crasna, ca de cincī-spre-țece case ;
 Locuințele curate, și vitele prea frumóse ;
 În casa lor, necessarul, regulă și curăție ;
 Eī daū ospitalitate tuturor cu bucurie.
 Am trasū în gasdă la Puffler, un sătén, amicul meū ;
 Este Cehū de origină, și artistū în fellulū seū.
 Ellū îmi spusse cum că Crasna e a unū grafū Maghiar ;
 Că pe loculū d'arătură Comuna ă proprietarū ;
 Că fênulū e pe din duoë ; că lemnele din pădurī
 Să 'ntrebuințesă pentru sticlărie și trăsurī ;
 Că sticla eī o lucrésă, plătindu-le binișor ;
 Iar Puffer este maestru, în sticlă bun săpătorū.
 Parte din acelle sticle se trnsportă 'n Bucureșci,
 Și în Ploeșci, și în multe orașe mai micī nemțesci.

Puffler apoi m'ntrodusse în allu seü atellierü,
Unde säpö trei pahare cu unü instrument de ferü.

Şi am ñisü atunci în sine'mi: « Daca şi noi am avea
Drumuri bune sau şoselle, sä transportäm am putea
Lemnele celle frumoşe din munþii noştrii frumoşi,
Ce putreðescü prin pădure fără de nici un folosü.
Uă țerrä ca România, plinä de mari avuþii,
Nici ua fabricä nu are, nu numai de sticlării,
Sau de piei, sau de vestiminte, dar nici de hîrtie chiar,
Cumpäränd însäşi hîrtiea, fără ruşine măcar.»

În astü timpü, sóça lui Puffler ua cinnä improvisa:
Uoë, puï, şi fragi, şi brênzä, lapte dulce cu cafea;
Însä băuturi spirtöse nu sunt în acellü cätunü.
—Rachiü, vin, nu bea Maestru?—Rachiul nu este pun;
Opritü la noi e rachiul: asta strică capulü reü;
Beutura, saracie.... Nu place la Tumnesseü.»

Fără băuturi, sätenii la noi nu potü sä trăiască;
Nemþii së distresü cu pipa, cum în țerra Romänescä
Së distrèsä cu rachiulü...

Nemþii sunt prea muncitorü;
Ei se scölä diminéça, adică pâna în ñiori,
Şi muncescü toþi tötä ñioa; dar şi bine sä hränescü:
Cartofi, lapte şi släninä. Duminica se gätescü,
Şi ascultü morala sacrä dela unü predicatorü;
Dupö masä toþi bărbaþii își fumésä pipa lor;
Fetele şi cu flăcăii dança şi sä drögostescü;
Iar bătrënele gätite şedü la umbrä şi privescü.
Când së vedem, frate Iorgu, şi la sätenii Romanü
Regula, commoditatea, ce o vedem la Germanü?
Ei ar fi cu mult mai bine, daca, vai! n'ar fi beþia!
Avem nevoe de preoþi şi de scolü în România:

Preoți culți și cu morală, ca preoții protestanți;
 Școlé unde să învețe a fi plugari și soldați.
 Aci, frate, e salvarea a némului românesc;
 Fără asta ne absôrbe elementul cellu nemțesc.

Pe când ospătam, Herr Puffler cu o musică cânta
 Cântece de dor și dançuri, cu scopul d'a mă distra,
 Înțelegi, iubite Iorgu, cât am fost eũ de mișcat!
 Asternutulũ fiind gata, numai din pufũ ellũ forma t
 Dispăruiũ în ellũ d'odată; și fiind prea obositũ,
 Mai bine de noẽ ore fără vise am dormitũ.

Adoua și diminéța, plătind tot ca unũ Baronũ,
 Și cumpărând și pahare sãpate de acellũ Domnũ,
 M'am întors sãra la Pruntul unde dulce am dormit;
 A douãși la trei ore la Persescu am sosit.
 Dar de multã obosellã douẽ șille am zãcut:
 Cãci patru șille d'arẽndul tot pe callũ am petrecut.

La anulũ șeișeci și șapte, sã facã curã de zerũ
 Am dusũ soșia la Kreuth ¹⁾. Acolo, amiculũ meũ,
 Am cheltuit mai atãta ca în munții din Buzeu;
 Însã, ce deosibire! Ce distracții și 'nlesniri!
 Cãllãtoria aceea 'ni a lãsat dulci suvenirĩ!
 Poți visita mai toți munții, fãrã sã simți ostenelã,
 Cu catãrulũ sau trãsura, fãrã multã cheltuialã.
 Pre munți și prin selbe affi case de adãpostitũ,
 Și restaurante, unde affi tot ce ai dorit;
 Cãnd prin munții Romãniei esci espusũ adese-orĩ,
 Lipsã de adãpostire și de traiũ bun, ca sã morĩ.

Sã sperãm, iubite Iorgu, (cãci cu speranța trãim)
 Cã o sã avem șoselle mãcar pe munții sublimi.

1.) Stabiliment de curã de zer, apprópe de Munich în Bavaria,

SCHITULŪ SÂNT-GEORGE.

Sâmbată, trei-șeci și una alle lunii lui Cuptorū,
Am visitat Sântul George, schitū de maici încântător.
Proiectasem să mergū singur, cum am fost și 'n altă
parte,
Căci i place Musei melle liniște, singurătate ;
Iar cu sgomotū și cu marturī ea nu poate medita;
D'astă dată, frate Iorgu, s'a întâmplat alt ceva.
Patru persóne, (din care duoë Dame) aū voit
Să visitese cu mine pittoresculū acellū schitū ;
Ceī duoī bărbați, oamenī veselī, soți D-lor era ;
Și artistū unulū dintr'înșii, diu gură bine cânta ;
Iară celle duoë Dame, în costumū ca de bărbatū,
Ca de Turistī avéu aerū, făcând effect minunatū.
Una semăna întocmai cu un Șvabū saū un Sacsonū,
Cee-l-altă-avea turnura unū fiiū din Albion ;
Pălăriile de Damă, elle puțin le trădaū,
Încât la prima vedere bărbați se înșellaū,
Iar femeile sātene prin instinct le devinaū ;
Și suridënd, își daū cote. « Allea sunt femeī ! diceaū.

Duoë ore e distanța dela Persescu la schitū.
Pînă 'n vârful unū munte, ce dupō schitū s'a numit,
Trecī pe déllurī cu fînețe, sub care Bisca spumósă
Se'nvîrtește ca unū șérpe în' albia ei pietrósă ;

Cum treci Bîsca, de îndată începî a urca mereu,
 Mai ântîi printr'ua fîneçă, unde drumul nu e greu;
 Apoi intri în pădure, urcând ua oră mai bine
 Pe la umbra recorósă, pe lîngö isvóre line;
 În tot trajeul acesta, artistul ş'a lui soçie
 Ne cântară arii pline de ua dulce melodie.
 Când ajunserăm în vîrful astui munte-obbositorü,
 Se presintă de odată unü tabloü fermecëtorü:
 Era unü amfiteatru de munți înalți pîn' la nuori,
 Cari încântău vederea chiar la simplii muritorî;
 Bîsca resfrîngea lumina Sóarelui în văi adânci;
 Jos sub muntele Sânt-George, un zid de grozave stânci;
 Şi în fie care stâncă, găuri într'adins săpate:
 Locuinçe vechi de pusnici, peşteri fórte minunate.

În vîrfulü acellui munte, de unde am admirat
 Panorama 'ncântătore, am şedut ş'am ospătat,
 Amusândune cu déllulü care resunna frumos.
 Pe când coboram astü munte, nu callare, ci pe jos,
 Sosi altă cavalcadă, ce ne 'ntampină cu hurra!
 Cu toții adoă oară admirarăm iar Natura;
 Apoi toți noi visitarăm grotta în piatră cioplită,
 Ce fu ua Bisericuță, Sfinții Apostolü numită.
 Aci numele săparăm cu unü cuiü și c'un cuțit;
 Apoi, p'ua potecă strîmtă, p'entre pietre, am sosit
 La schitulü đisü Sântul George, care este aşedatü
 Într'ua valle cu fîneçă, și de stânci încungiurat.

Sântul George este astăđi unü schitü mic de cuviose.
 Pînă la Crigore Ghica, aceste locuri frumoşe
 Eraü unü schitü de căllugări, de Mihnea înființat,
 Cu munți, liveđi și cu codrii de acest Domn înđestrat;
 Iar de atunci cuvioșii fură mai toți transportați
 La locul đis Fundătura, de unde fură mutați

La alt loc numit Găvanul (având formă de găvanu).
Spun că Fundătura este părăsită de mulți ani.

Fondatorii de chinoviî, ca oameni cu cunoștințe
De inima omenescă, și d'alle s'elle cerințe,
Așeđară pretutindenî lîng' unu schitü de cuvioși
Și unu schitü de cuviose (mai tóte cu ochi frumoși).
Scopul lor fu *filantropicü*, să s'ajute la nevoi,
Prin confessorî și egumenî, desmoștenitele oi...
Astfel afli, de exemplu, Ciolanul lîngă Rătesci,
Sânt George lîngă Găvanul, Dălcăuțu lîngă Cotesci
Și Suzana lîngă Crasna, Căldăroșani-Țigănesci,
Ghichiulü lîngă Zamfira, Ciocanu lîngă Nëmöesci,
Passërea lîngă Cernica, Poiana lîngă Rogosü,
Avînd toate aste schiturî unu peisajü prea frumos.

Dup'ua oră de repaosü, am pornit cu toți căllare
Să visităm Fundătura. Biserica nu e mare,
Însă este pittorescă, fiind în stîncă scobită;
Numai tinda de lemnü este, și cu șiță-accoperită;
Chiliele din prejuru'i mai toate sunt ruinate.
Unu bătrînu, cu barbă albă, chipeșü și cuspete late,
E aci singurul oaspe ce servă de conductorü;
Unu preotü officiasă la ڧille de serbătorî.
Schimbarea lui Christ la față hramul Bisericeî este;
Iar astă localitate Fundătura se numesce,
Căci aci se'nfundă locul, de giur împrejur fiind
Munți rîpoși și cu pădure.

Fie care-apoi scriind

Numele seü pe astü templu, și cinstindü pe păđitor,
Am pornit caii 'nainte, ș'am luat o la piciorü,
Dorind la schit a ne'ntoarce pe un'alt drum mai frumos,
C'ua vedere 'ncântătoare; însă cam periculosü.

Ne pomenirăm d'odată între nisce stînci rîpóse,
Unde erau grămmădite pietre multe, monstruoase,
Ce păreau nisce ruine alle unei cetăți mari,
Dărâmată de cutremur, sau distrusă de barbari.

Trebue să veđi, amice, aste stînci îngrozitoare,
Ca să'ți poți face idee de puterea creatoare!
N'am veđut eú nicăirea, în frumoasa noastră țerră,
Alt mai grandiosu spectacolú decăt la Dâmbovicióră:
Acea măréță strîmtoare între duoí păreți de stîncă,
Cu 'nălțime de opt stînjini, sub prăpastie adîncă.

Coborând fără periculú acellú locú periculosú,
Ne-am pomenit de odată pe unú déllú fórte frumos,
Plinú de florí, albe, suave, cu profumú de iasomie,
Cari se numescú *brîndușe*, emblemă de modestie.
Ua sorginte de pucióasă, care loculú a albitú,
Curge p'aci ca ua gîrlă. Apoi ne am întors la Schit.

Apetitulú era mare; și rachiulú cellú de prune,
(Fie đisú în parentesă) era, uíte, de minune;
Didea unú gustú escellinte la máliga cea cu lapte,
Și la supa de găină, la ochiuri și uoé cópte.

În timpulú mesei, aflarem că din ordinulú domnescú
(Întemeatú, se 'nțelege, pe rapportú episcopescú)
Schitul se muta la Barbu, mai apprópe de Buzeu.
— Și de ce oare, măicuță? întrebaítu curiosú eú.
— Căci aicea traiulú este, mai alles iarna, prea greú!
— Cum ați trăit pînă astăđi, mai cindecí de aní mereú?
— Am trăit cu necađ mare, numai Dumneđeú ne știe;
Și acum suntem silite să luămú cu noi chilie,
Și biserică, și totulú, ca și melculú casa sa;
Căci unde se mută schitulú nu vor lemne a ne da

Să ne facem chillioare.»

Și cuviósa ofta .

Aflaiú însă dela altă cuviósă maí umană
 Că intriga e țesută d'un păstor ș'aú económă,
 Económa angajată cu cinstitul economă
 Al unui schitú de călugări (care este voinicú omú).
 Și care schitú e apprópe de chitul Barbu numit,
 Și schitul Barbu apprópe de Buzeulú fericitú,
 Iar la Buzeú lócuesce unú prea cuviosú Păstorú,
 Care și ellú adorésă ua soră ca unú Amorú;
 I venia dar peste mână cuviosului Păstorú
 A se 'ntâlni la Sânt George cu dulcele lui Amorú;

Dupó masă toți eșirám ca să fumám în pridvorú,
 Și să ascultám cavallulú ce cânta dulce de dorú;
 Era uă lună ca đioa, și aerul linistitú;
 Apoi fie care maică câte-unú oaspě a găsduit.

Aduoađi, pe la đece, însoțiți de cuvióse,
 Visitarámú vr'ua trei grotte cu legende curióse.
 Tradițiunea ne spune că acestú romanticú schitú
 Imitasse Sântulú munte, în Orientú prea vestitú,
 Avînd duoěsprece templurí, și în mijloc unul mare,
 Alle căror locurí astađi le arată fie-care;
 Iar din elle nu esistă de cât celle 'n stâncí săpate,
 Și biserica cea mare, și urme din celle-l-alte.

Vom începe dar cu grotta din stînca cea maí de jos,
 Săpată de însășí mână unui pusnicú cuviosú,
Dionisie torcătorul, ce a dat numele seú
 Grotteí, unde urcí cu scarra; dar urcușulú nu e greú.

Dela uă maică aflarăm că acellu ce locuia
 Astă grottă curiosă, ca ua femee torcia ;
 Învățând pe maică să facă vestminte călugărescî,
 Și dând la fiește-care povețe duhovniceșcî.
 După trei anî de ședere în acellu cuibū atîrnatū,
 S'a mutat la schitul Keiea, unde a și reposat.

D'aci trecurăm la grotta lui *Iosif cel vestit*.
 Acea grottă pittorescă e într'unū blocū de granitū;
 Închipuesce ți, amice, uă stană de piatră gólă,
 De ua mărime enormă, în formă piramidală ;
 La basa ei e uă grottă întocmai ca uă cămară,
 Cu resunetū admirabilū, cu fereste și uscióră.
 Aci locui Iosifū vre ua șese anî mai bine,
 Sub Vodă Alecu Ghica. Ellū mânca prea rar măslina,
 Ci numai pismeți și apă; avea și ua grădiniță
 Plină cu florî și legume; când venea vr'ua Coconița,
 O cinstea cu pește prospăt, din heleșteul din valle,
 Dându'î bine cuvîntare iertând pēccatele salle.
 În șese anî, ellū odată din grotta lui a lipsitū,
 De Mihail Filippescu la Kîndescî fiind poftitū.
 Dela astū boerū, se vede, un pistolū a căpătatū;
 Căci se respîndisse vorba cum că e fórte bogatū.
 Într'ua nópte 'lū călcă hoții, focuri pe ferestre dând;
 Iar Iosif din'lăuntru pistolulū seū descărcând,
 Hoții o tulescū d'a fuga. Schitulū este în picióre;
 Clopotele se tragū tóte; țipete și larmă mare!
 Maicele umple pădurea. Starița cu trei nepóte
 În campanator s'ascunde, și facū la mătănii tóte;
 Surorele prin fînétă, rasoforele 'n pădurî,
 Celle bătrâne în templu, și multe prin surpăturî,
 Tóte ședēnd pitulate până 'n revărsatū de diorî;
 Unele chiar addormiră în liveđile cu florî

De atunci pusnicul nostru ȕioa în grottă şedea;
Iar nóptea, două annı mai bine, în campanator dormia;
S'a strămutat dup'aceea la moşie la Kindeşci,
Şi repausö în fine la schitulü dela Rătesci.

Acéstă istoriöră mi s'a spusü d'ua cuviösă;
De vom asculta acuma şi cronica scandalösă,
Iosifü trăia în grottă cum trăiesce-unü kitzoranü,
Precum ȕice fabulistulü, într'un mare parmazanü.
Se bucura mai cu sémă d'allü cucónelor favorü,
Fiind allü protipendadei favoritulü confessorü;
Ellü trecea în ochii lumii de un sânt fără prihană,
Dar strınsesse ua comöră numai cu banı din pomană;
Cămăruţa lui din grottă era chiar ua băcănie:
Unt de lemnü, rakiü, vin negru, claponı, icre şi piftie;
În ochii pro forma, lumii, mânca fasole şi linte,
Făcënd la cruci şi mătăniı, şi la rugăciuni ferbinte.
Ce mare deosibire între ellü ş'allü seü patronü!')

De aci noi ne urcarămü la grotta lui Agaton.
Despre pusniculü acesta étă numai ce-am aflat.
Pe la finele Domniei lui Bibescu, destronatü,
Visitară astă grottă trei boierı dela Focşanı;
Trei ȕille dupö aceea, trecând p'aci două ciobanı,
Un locü golü găsiră 'n piatră, locul unei mari comori,
Ridicată s'e'nţellege d'acei boeri căllători.
Loculü unde-a fost comóra se cunoşce şi aȕi chiar .

De la Agaton urcarăm şi la crucea lui Spătarü,
Tocmai p'ua culme de munte, unde şi aci săpară.
Mai mulți oameni, cu speranȕă să găsescă vr'ua comöră,
Ispitiți d'aste cuvinte, scrise pe ua piatră mare,
Puşin la valle de cruce: *cată spre Sóre resare.*

1.) Allusiune la Iosifü cellü frumosü, fiulü patriahului Iacovü, de care se înamorasce nevasta lui Putifarü.

Se povestesc în fine și de un alt eremit
 Dela schitul Țis Găvanul, *Daniil cel ipocrit*.
 Își făcuse ua colibă în năuntru în pădure,
 Si trăia în ochii lumii cu alune și cu mure;
 Noptea însă eremitul, printr'un isteț ucenic,
 Fura din sat mieși și gășce, neștiind nimeni nimic.
 Într'ua noapte cam ploioasă, un sătenu care credea
 Cum că Vulpea sau Dihorul passerile lui mânca,
 Prinse'n cotețul de gășce Vulpea cu două picioare;
 Și îi rumpse junghetura, dându'i ua trântelă mare.

Am plecat iarăși cu toții să vedem schitul Găvan,
 Lăsând schitul Allunișul pentru al doilea an;
 Căci la Alluniș veđi iarăși, tocmai ca la Fundătură,
 Ua biserică în piatră, grottă în miniatură;
 La Găvan nu e, amice, mai nimic de observat,
 Decât numai locul unde este schitul așezat:
 Ellu are asemănare tocmai ca și un cazan,
 De unde se și numesce schitul acesta Găvanu.

Ne 'ntorcem veselă acasă, când pe drum la ua femeie
 I veni tot de ua dată ua fugitivă idee:
 Să mai visităm și vama de la Bîsca de Rossile,
 Pe care eu o vedussem înainte cu cincă Țile;
 De și obosit prea tare, de și un Sore-ardetortu,
 Fui silit a mă supune la dorința tuturor.

Îți adducă poate aminte că într'ua scrisore ad hoc,
 Tot în versuri mi se pare, 'ți am descris eu acest loc;
 N'am nimic să mai adaogă la acea descrițiune,
 Decât vr'ua trei epizode din acéstă-escursiune.

Maî ântâiū, subt orī ce arborū caii noștrii se opria;
 Căci era sórele iute, și rēū strechia ȳ necăjia;
 Eraū dispuși ca în Bâsca să ne arunce pe toți,
 Considerândune tocmaî ca pe nisce cruđi Despoți

Apoi maî toți terminassem tutunulū consolatorū,
 Și semănam cu Osmanii când nu 'și beaū caféoa lor.
 Ne oprim la a ua locandă ca să ne maî odihnim;
 Și cerēnd pučină apă ca să ne maî recorim,
 Auđirăm de odată pe unulū din căllători:»

«Am găsit tutun aicea, o fericiți muritori!
 Când Columbū, omul cellū mare, lumea nouă a găsit,
 N'a gustat ua fericire ca aceea ce-am simțit
 Când d'odată auđirăm magicul cuvintū **tutunū** !
 Unulū întrebă:—De care?—Nu se'ntrébă de e bun,
 Răspund în chorrū toți bărbați, ba și femeile chiar;
 E tutun, destulū atâta; fie de Găeșci măcar.»
 Avé cuvintū! Și tutunulū părea venit din cerū chiar!

Judecă-ne tu, amice; tu, care esci inginerū.
 Ua și întrégă de vară, când cu lančulū ai umblat
 Prin păduri, prin văi și délluri, nebăut și nemâncat,
 Dai d'odată de uă baltă unde brósca locuesce,
 Și găsești și mămăligă care nu se mistuesce;
 Acea apă de mocirlă nu s'a părut ție oare,
 În acellū momentū prea criticū, apă rece de isvóre?
 Cum și acea mămăliga, tare ca unū bolovanū,
 Nu ți s'a părut ea oare franțellă saū pandispanū?
 Noē dar, ce nu fumassem de cincī ore și maî bine,
 Se părea sublimū tutunul, și cu miróse divine;
 De și în realitate era tutunū.românescū.

Eată unū Despotū, amice, pe care toți îllu *slăvescū* !
 Ceī ce vor să sfarme jugulū allū tiranilor nebunī,
 Mai ântêiū eī să sfărame jugulū unor pasiuni
 Ca Invidia, Vanitatea, Desfrîul, Filarghiria,
 Și tutunul și tabacul, lăcomia și beția;
 Căci cine nu e în stare să învingă aști dușmanī,
 Cum va putea să învingă p'ai popórelorū tiranī?

De bucurie c'afflassem acea plantă veninată,
 A dua oară mîncarăm cu ua poftă minunată.
 Acéstă mîncare însă prinse la toți fórte bine,
 Precum veī vedea îndată.

Ce momente dulci și line

Am gustat noi după masă, când din țigare fumam!
 Am uitat toți ostenéla, și visuri d'aurū făceam!

Dupó trei ore mai bine de ua grea căllătorie,
 P'entre locuri tot pietróse, ce nu mē'ncercū a descrie,
 Am sosit în déllul care la Vamă cobórá drept:
 Un lungū strigăt de mirare am scos atunci toți din pept.
 Ua vedere 'ncântătoare ne despăgubia de toate,
 Și pe care 'ți am descris'o în altă scrisóre, frate.

Eată-ne sosiți în fine la vameșulū cunoscut,
 Unde vre o duoē ore să odihnim am stătut;
 Ellū ne dette apă rece, și dulcétă, și cafea;
 Ne ar fi dat și demâncare, dar nu putém astepta.

Ne veni atunci ideea în Buzeū să ne scăldăm;
 Cellū puțin, de nu stomahul, corpulū să'l fortificăm.
 Acea bae, frate Iorgu, fu ua bună doftorie:
 Căci ne dette ea putere, răbdare și bucurie;
 Dar baea rece deșteptă appetitulū și mai tare,
 Uitasserăm ostenélla, și ne gândém la mâncare.

Dup'ua oră și mai bine d'ua călătorie mută,
 Sossirăm iar la locanda cu suvenirea plăcută;
 Dar de astă dată însă, nimic, nimic de mâncat...
 Nu voiū uita nicī odată ospēculū improvisatū!
 Nefiind nimica gata, mīncarām ardeī murat,
 Și cu oțetū și ca cēpă, și puțin pește sărat...
 Dupō ce ne săturarām, ua femee ne addusse
 Unū ciubār de lapte dulce, ce 'ntr'ua clipă băut fusse:
 Oțetulū și sărătura provocasse sete vie;
 Vinū lipsia, și acellū lapte era chiar ua doftorie;
 Iar numaī cu apă, pōte toți bolnavī am fi căđut.
 Nu'ți poți face ua idee de acellū sublimū minutū,
 Când ciubārul, ca ua ploscă, din mână 'n mână âmbla.
 Eatā nisce suvenire care nu se pot uita!

Luna pe cerū appārusse, și noi acum, întăriți
 Prin repausū și mīncare, ne'nturnam prea fericiți,
 Cântând în chorrū ca soldății când se 'ntorcū tri-
 umfătorī.
 Când am sosit la Persescu, nu era mult pînă 'n ȝiorī.

TRIBUNIÎ POPORULUI.

Terminând de duoë ڭille excursiunele toate,
Și ședând închisū în casă, fiind ploî neprecurmate,
Răspunđu ađi l'a ta scrisore trimisă din Bucuresci.

Între altele, amice, scrii că supăratū tu esci:
Căci Domnulū * * * congediū a refusat de a'ți da,
Sub pretextū cum că serviciū suffere în lipsa ta;
De și ellū scie prea bine că poți fi înlocuitū
Cu ajutoarele telle, de care esci mulțumitū.
Astū refusū e ua șicană, spre a demissiona,
Și cu altulū mai docile să te pótă ramplasa.

Dar de ce ai căđut oare în ura lui Domnu * * *?
Căci erai în armonie cu acestū nepotū de Banū.
Nu cumva ai datū pe față ceva abuzuri cam mari,
Făcute de *nu știū cine* cu recruții militari?
Saū ai refusatū *gheșefturi* cu pietrișulū de șosea,
Cum s'obicinuia odată sub Stirbei și Villara?
De va fi astfel, amice, după cum cam bănuescū,
În disponibilitate vei fi pusū, te prevestescū.

Cată să *urli ca lupii* când cu lupi te vei afla;
Alt-fel, te mănâncă lupii. Vodă Bibescu ڭicea.
Și tot ellū ڭicea că *capulū cellū plecatū nue tăiat*.
Măcsime fanariote, demne d'astū Prinču destronat.

E cu greu, amice, astăzi se urlăm ca lupii noi!
 Lupu e unul, altul Vulpe, alții Câini și alții Oi;
 Totul e să fie Câinii custodii fideli și colțați,
 Căci nimic n'ar putea face Lupii flămânzi și turbați.

Îmi dicea ieri oare cine; «ai devenit ridicul
 Cu asemenea principe, cu asemenea scrupul.
 Ia privesce pe aceia cu care ai comentat
 În colegiul Sântul Sawap pe Plutarh și pe Socrat;
 Foarte puțin dintre dinșii averea lor 'și au format
 Cu mijlocele oneste ce recomandă Socrat.
 Sbirnâie câte-va țille critica cea mușcătoare,
 Apoi tot intră 'n tăcere, și ei au rămas cu stare;
 Astăzi trăesc în palate, prin salone sunt curțați,
 Și laudați prin diare, și de toți sunt onorați.
 Ei cu cugetul se'mpacă, că pentru copiii lor
 Au sacrificat onoare, sufflet, nume, viitor;
 Iar copii lor se scusă ca ei nu sunt solidar
 Cu păcatele acelor cari au fost gheșeftari.
 Compară acum cu dinșii și pe acei utopisti,
 Sau istorici sau politici, sau poeți sau fabufisti:
 Bolintinenu poetul, satiricul Bălăcescu,
 Eliad reformatorul, fabulistu-Alessandrescu;
 Unii cu fete bătrâne, alții în paralisie,
 Și toți sufferind de lipsă, înnecați în datorie.
 Cine mă gândesce astăzi l'acești tribuni înfocați,
 Ce'și au consumat viața pentru frații lor ingrați?
 Urlă dar, urlă ca lupii; căci altfel te vormănca.»

Avea cuvântu Domnul care a mă ispiti voia;
 Căci într'adever, toți lupii s'au unit în contra mea,
 Și mă sfișie terribil, neputând ca ei urla.
 Dar ce este trist, chiar câinii, unii din ei s'au unit

Cu Lupii ce mă sfîșie, și mă latră prea cumplit,
 Căci n'am putut satisface absurde pretențiuni:
 A le da saũ bani saũ posturi; astfel că acești tribuni
 S'aũ aliat cu aceia cari aũ fost depărtați
 Ca abusivi și nemernici, ca negligenți ș'esaltați,
 Și mă declarũ incapabilũ, ba chiar și fur patentat,
 Attribuindu'mi gheșefturi de care nici n'am visat.
 Contribuții generale toți acei Domni aũ făcut
 Ca să creese ua fõie, unde să fiũ combătutũ
 Regulat, pe toată ȕioa, cu ua nespusã turbare,
 Trimițẽnd chiar fõea gratis, ca să'mi facã necaz mare.

Mẽ consol cãnd vẽđũ Ministerii, cãrora suntem datorĩ
 Patria și libertatea, combãtuți ca trãdãtori.
 Aurulũ le e mobilulũ, ministerulũ ținta lor;
 Și licența, infamia, pîrghiile Dumnelor.
 Mulți din ei pretindũ chiar parte din plãcinta bugetarã,
 Cãci pentru acẽsta luptã, apãrãnd acẽstã țerrã. . .
 Cãnd ei nu sunt la putere, sunt nisce conspiratori;
 Cãnd ajungũ ministrii însã, sunt nisce rẽsturnãtori.
 Daca le dai bani odatã, nu te mai curãți de ei;
 Daca nu le dai continuũ, devinũ lei și paralei.
 Omul lor de ieri ca bronzul astãđi e un cauciucũ:
 S'alliađã cu acella ce'lũ trataũ ieri ca Calmucũ.
 Ei nimic nu mai respecta, nici chiar acea ficțiune
 Care trebuie respectatã, dupõ Constituțiune:
 Pactul suprem fiind, frafe, legea cea fundamentalã,
 Legea legilor în fine, evanghelia socialã.
 Dar n'aũ sfîșiat ei oare astã lege, perlucratã
 Chiar de dẽnsii, discutatã, și tot de dẽnsii votatã?
 Ei cu scopũ au pusũ într'ẽnsa absoluta libertate,
 Ca s'ajungã la putere denigrãnd si lovind toate.
 Chiar cu Constituțiunea ađi protestã Dumnelor,

Când voiesce s'o applice D-nul primulū procuror
 Contra cellor ce insultă pe allū țerreī Domnitorū;
 Măine viind la putere, vor trimite la Juraș,̃
 Cum aū mai făcut odată, pe acei descreeraș.

O să'mi đici cum că licența se sinnuccide de sine,
 Că dispreçulū e respunsulū allū bărbașilor de bine;
 Însă uiș că calomnia este pata de unsóre,
 Care, pînă să se stérgă, lasă unū semnū oare care;
 Mai uiș iar că Burtă-Verde nu scie rașiona,
 Că ellū crede ce citește saū ce'i spune Carada.
 Demagogiī împingū însuș la măsore restrictive,
 Ca să potă compromite forșele constitutive;
 Și apoi tot ei să strige că Minișriī sunt tirani;
 Nu sunt oare condamnabili acei tribuni șarlatani?

Plăpumióra este totulū. Scólă-tu ca să șeđū eū.
 De vr'o đece ani încóce s'aū preînnoitū mereū
 Duoē đeci de ministere, de differite culori;
 Toate aū fost combătute de acei tulburători,
 Cari, viindū la putere, aū lucrat mai reū ca toș;̃
 Și ađi vinū, fără rușine, a posa ca patrioș.
 Cum era odinióra, nu mai sunt astăđi tribuni!
 Regula cea generală are și escepșiuni.

Professoriī, officeriī, mediciī și magistrașii,
 Stenografii, telegrafistiī, ingineriī, avocașii,
 Și mai toș funcșionariī, astăđi în societate,
 Sunt supuș cu toș la legea de admissibilitate;
 Se supunū chiar la concursuri serióse toș coppistiī;
 Pentru ce oare să fie scutiș numai publicistiī,
 Când điaristica este unū sacerdotū importantū?
 E pernicios să fie publicistū unū intrigantū,

Sau unu omu fără principii, fără de capacitate,
 Mai alles lipsitū cu totulū de sacra moralitate.

Sântă ă libertatea pressei! Cine o contestă oare?
 Dar e uă fatală armă în nisce mâini mercenare.
 Publicistū fără principii, depravatū, incendiarū,
 Compromite instituții, libertăți, patrie chiar.

În epistola'ti, amice, p'arripele fantasiei
 Te transporti tu de odată l'acea epoc' a juniei,
 Când pe băncele de scólă suffletulū se lumina,
 Și la amici ca Crețenu și ca bietulū Catina,
 Frații mei de poesie, cu cari am debutatū,
 Din preună și cu tine¹⁾, când Collegiulū am lăsatū;
 Unulū, victima lui însuși, sugrumatū de consciință;
 Celălalt, fără illuși, daca nu fără credință.
 Către unulū am fost rece, ș'asta poate-a causat
 Moartea lui prematurată. Fie ellū de toți iertat!
 Către celălalt fuiū iarăși și exigentū și severū,
 Când cu Beiulū cellū de Samos ellū veni la Minister;
 Pretindém că, ca Ministru, ellū poetū trebue să fie,
 Când Diplomația este interesū și perfidie.
 Am fost aspru cu acella care nu a renegatū
 Democratice principii cu care a debutatū;
 Am fost aspru cu acella ce îmi adresa din scólă
 Ua simțită poesie în urbea mea cea natală,
 Unde eū mă retrăsese, refusând a accepta,
 Sub regimulū Tiraniei, posturi cari mi se da¹⁾.

1.) Amiculū meū Mavrodolu a dotat litteratura romăna cu duoē drame,
Marianna și *Vladū Tepeșū*.

1.) Censorulū d'atunci, réposatulū Hill, imi propusese a'lū ajuta in ser-
 viul de *forfecătorū* allū operilor litterare.

Coppie îți voiți trimite după acea poezie,
 Care prevestia unu Geniū, plinu de foc și fantasie:
 În ea bardulū României arăta a mea solie,
 Și ursita ce așteptă pe acellū ce vrea să fie
 (Într'unū seculū ca acesta, scepticū, materialistū)
 Unū tribunū sincerū allū plebei, și discipulū allū lui
 Cristū.

Luând de subiect *Progresulū*, 'i-am scris tot în poezie,
 Basatū pe legea Naturei și pe sacra istorie.
 Nu sciū daca o păstrésă, saū d'a priimit'o chiar,
 Căci poliția p'atuncia scotocia prin buzunarū;
 Și *cabinetulū cellū negru*, d'o fi fost înființatū,
 (Cum nu este îndoélă) scrisórea s'a scamotatū.
 Poesia lui Crețeuu, prin fratele meu pornită,
 A fost mult mai norocósă, căci ea a fost priimită,
 Ș'a scăpat ca prin minune în portofolliulū meu¹).
 Întâlnindu-ne, amice, îți voiți arăta-o eū.

Ca și noi, Iorgu Crețenu a pierdut illusiuni:
 Căci a sufferit prea multe și amarī decepțiuni!
 Numai sacra poezie singură illū consolésă,
 Și din când în când poetulū prin geniu 'i luminésă
 Trista nópte-a rătăcirii ș'a apatiei fatale,
 Resultatū allū innoanței și allū lipsei de morale.

Đille dulci alle juneței, cari nu se potū uita,
 Ați perit, fără speranță d'a vă mai putea gusta!
 Adio, frumoșe đille după băncile de scóla!
 O! ce mare diferență între lumea ideală
 Și între lumea reală!

Ce presimțire avémū
 Când luându'mi đioa bună dela Collegiū, eū đicémū:

1.) Veđi opera mea *Esitulū meu, la Snagov*, pag. 42.

»Adio ȃicũ Ńi ȃie, o vîrstã radiósã!
 Ńi ȃie, amicie, ce 'n scólã am contractat!
 D'aicĩ auȃũ eũ Marea cum urlã furiósã,
 Ńi vallulũ ce spumésã, Ńi stãnca ce-a crãpat!

«Orĩ cum, tu passã, barcã, pe Marea viforósã;
 Ńi lassã-te ĩn voea pilotulũ cerescũ;
 Ce póte-asuprã'ȃi oare RestriŃtea mēniósã,
 Cãnd escĩ tu protegiatã de braȃũ dumneȃescũ?»¹⁾

Dar sã viiũ la cestiune. Īȃ adducĩ aminte oare
 Noȃile celle deiarnã, pe cãnd vĭntulũ mugea tare?
 La lumina unei lampe ore ĩntregĩ studiam;
 Ńi morala lui Socrate cu a lui Christu comparam;
 Citēm pe Plutarh, Corneille, pe Rousseau, pe Molière,
 Ńi viaȃa lui Hũss, Morus, Waskington, Robespierre:
 Toȃi martirĩ ai libertãȃii ce cu sãngele lor chiar
 Libertatea sigillarã pe allũ patriei altarũ.
 Cãnd citirãm noiȃe Bruttus²⁾, ca nisce copii plĭngēm!
 O! ce visurĩ aurite, ce illusii ne fãcēm!
 Credēm cã 'n societate trebue a fi Catonĩ,
 Ńi republicanĩ ca Bruttus, Ńi heroĩ ca Waskingtonĩ;
 Ńi blamam p'ommorĭtorulũ lui Ćesar, care ĩn lume,
 ȃicea ellũ ĩn desperare, chiar Virtutea e un nume;
 Ńi Fortuna saũ Hasardulũ, singurulũ ei domnitor.»
 M'am convinsũ aȃĩ, interesulũ e mobilulũ tuturor.

ȃille dulci alle Juneȃei, pline de illusiuni,
 Aȃi sburat; Ńi'n loculũ vostru aũ rēmas deȃeȃiuni!

Amĩnduoĩ, amice Iorgu, studiulũ am ĩnceputũ;
 Amĩnduoĩ pe banca Scólei noē anĩ am petrecutũ;

1.) Veȃi prima mea colecȃiune de poesii, tipãritã cu litterile strebune
 la 1846, Ńi unde figurésã *Adio la Collegiulũ Sãntul-Sawa*.

2.) Fondatorulũ republicei romane.

Carriera-inginerescă ambii am îmbrățișat ;
 Însă Silfulu teū, amice, din légănū predestinatū
 A fi passerea ce cântă, iar nu meșterulū castorū,
 Pe Pegasulū seū s'asvîrlă, și dispare într'unū nuorū.
 Astăđi și tu și eū, frate, étă c'am îmătrînit !
 Tu cu lançulū și compassulū ai fost mult mai fericit,
 Assigurând viitorulū moștenitorilor tei ;
 Însă eū cu biata Liră ce lasū la copii mei ?
 Nisce suspine în versuri, pe care nicī unū librarū
 Nu vrea să le tipărescă (necerînd unū banū măcar)
 Sub cuvîntū că sunt *ghimpóse*, că ei sunt antreprenori.
 Și că se temū de urgia Ministrilor Domnitorī ;
 Ș'apoi, cine le citește ? În astū timpū de prosaismū,
 Amorū, patrie, libertate, totū e materialismū !
 Fie care nu gîndesce decăt numai la parale,
 Fără scrupulū de mijlóce, fie cât de immorale ;
 Scusa lor, chiar acsioma, e **nimica fără bani** ;
 Cei ce nu fură ca dînșii, sunt nisce mari gumanī.

Mē oprescū aci, amice ; inima mea s'a 'ntristat.
 E corumpțiē generală ! Și esemplu, vai ! l'au dat
 Chiar conducătoriī țerrei, cari aū falsificat
 Bunulū simțū allū astuī populū, de care aū abusat ;
 Și care e'n drept a đice : « impostorilor tribunī,
 Cătū sunteți voi de departe de ai vostriī bravi strebunī !
 Daca Gheorghe Lazăr astăđi din mormînt ar învia,
 Faça 'și ar accoperi-o, și cu drept v'ar blasfema. »

POST-SCRIPTUM.

Îți allăturū celle douăe poesii ce-am promisū eū,
 Una scrisă de Crețenu, alta de amiculū teū ;
 Și citindū aceste versuri te transportă în trecutū,
 La acelle đille line, l'acellū timpū fórte plăcutū,
 Precum omulū ce s'ēmbarcă pe océnulū glacialū,
 Mai privesce anchē-odată dulcele seū locū natalū.

POETULŪ ÎN SINGURĂTATE.¹⁾

Să fugū, să fugū de lume, să fugū de răutate :
Căci tristă rolă jōcă unū Bardū într'o Cetate
În care adevărulū de mult a ammortitū.
Să sborū cu allū meū Geniū în locurī mai retrasse,
Și unde-a răutății trist'urme nu sunt trase,
Ci totū e liniștitū !

Acolo eū cu Geniū, cu vesela Natură,
Să ducū o viață lină, de rēi necunoscutū ;
Și admirând pe Domnulū în orī ce creatură,
Să mă înalțū cu gēndulū l'alū nostru începutū.

Poetulū să inspiră vedēnd singurătatea,
De care e departe amarulū, nedreptatea,
D'a cării grea tortură ellū este appăsatū :
Așa e filomilla ce'n silvele umbrōse
Se trage, ca să scōțā miī sonnurī amorōse,
Cântândū neîncetatū ;
O ia și'n colivie de aurū o strâmută,
Și'i dā spre-a ei nutrire orī ce mai bunū posedī :
Că nu se mai aude, de tot devine mută ;
Și'n locū să te încânte, de ea te întristeđi.

1.) Acēstā poesie era însoțită de urmētōrele rîndurī :

16 Ianuarie, 1846.

Domnulū meū,

Fratele D-le a avut bunătate să ne citescă primele duoē acte din comedia D-le, căria fac cellū mai mare ellogiū, șicând ca nu se va putea imprima nici represinta încât timpū România va avea tirani (în eternitate). Cređū c'ai aflat de venirea marelui Eliade. Eū neavēnd alt ași scrie, își reproducū aci unū sujetū poeticū, compusū și dedicatū D-le.

G. CREȚĚNCU.

Aşa şi tu, poete, ca filomilla dulce
 Preferi singurătatea ce linistea 'ŷi adduce:
 Aci acordŷi tu Lyra ŷ'o faci a resuna;
 Căci lumea te sfiŷie, venimŷu ea pŷortă 'n sine,
 Cu care otrăveŷce pe omulŷu cellŷu de bine,
 Ce vrea-a o lumina.

Aşa! singurătatea   asilulŷu poezieiŷu;
 În ea a ta gîndire va nasce ideiŷu miŷu;
 Din ea tu treci mai lesne în sferra armonieiŷu;
 ŷi mortŷu, al teŷu renume trăi-va între viŷu.

Aşa ŷ'al poezieiŷu bătr nuluŷu orbŷu părinte,
 Cu Musaŷu singuraticŷu ellŷu rătăcea prin ginte,
 Cerŷind o dem ncare, f r' a avea asilŷu;
 Ellŷu fu cum fu în via a, acum însă e Mare;
 Căci secoliiŷu repetă divina luŷu c ntare,
  ompus  prin esilŷu.

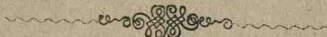
Aşa Ossian Bardulŷu, p ŷind din st nc  'n st nc ,
  ncungiuratŷu adesea de nuoriiŷu nebuloŷuŷu,
 Cu Lyraŷu numaiŷu singur scotea miŷu sonnuriŷu  nch ,
 C nt nd Heroiiŷu ŷ rreiŷu, toŷu bravuŷu ŷi virtuoŷuŷu.

Aşa! Singurătatea, poete, te inspiră!
 Acolo  n lta-veiŷu mai m ndru a ta Lyr ,
 D'a căria vibrare d'acum sunt  nc ntatŷu;
 ŷi rătăcind pe c mpuriŷu, să scriŷu la poezie,
 ŷoptinduŷuŷu filomilla, în limbaŷu d'armonie,
 Misteruluŷu cellŷu  naltŷu.

S'auŷu cascada mic  c'o ŷopt  caden tat ,
 C d nd din  n lŷime, pe c mpuriŷu murmur nd;
 Să veŷu sus pe colnice o turmă aŷedat ,
 ŷi să auŷu p storuluŷu din flueraŷu c nt nd;
 Să  nt lnesciŷu mai colo unŷu omŷu uitatŷu în via a
 Cu biblia în mână, citind-o pe verd c ;

Să veđi de altă parte pe muncitorî săpândü ;
Și să revii acasă, când luna 'n nuorî apare,
Când câmpenesculă clopotü, cu sânta sa vibrare,
Te chiamă resunând.

O! étă pœsia ce-așa tu veï cullege,
Ș'asupra omenirii așa veï medíta,
Pîn' va veni și timpulă acella ce allege,
Urmașii să cunóscă și nemurirea ta.

PROGRISULŪ

AMICULUI MEŪ G. Z. CREȚENU.

.....

M'am întreată adesea: unŭ populŭ que e oare
Lipsitŭ ellŭ de cultură, în epocă de dureri?
O barcă fără velle, unŭ cerŭ fără de sóre,
Deșertulŭ fără apă, unŭ omŭ fără vederi.

Ce face matelotulŭ quând nava lui plăpândă
Să sguduie de vallurŭ p'océnulŭ furiosŭ?
Ellŭ ancora aruncă în marea spumegândă;
Apoi, astéptă 'n pace unŭ vântŭ mai priinciosŭ.

Așa e și unŭ populŭ strivitŭ de Tirannie:
În liniște astéptă pe Moise allŭ seŭ;
Și Moise apare, și'lŭ scapă din sclavie;
Ma victimă ellŭ cade, ca însuși Prometeŭ.

E Eliadŭ, amice, Mois allŭ României,
Autorulŭ Mihaidei, tribunulŭ de poporŭ,
Cultivatorulŭ limbei, părinte-allŭ poesiei,
Și care ađi demască pe crudulŭ Protectorŭ.

De sigur, Eliade, a noastră Țeitate,
Stindardulŭ libertății curênd va ridica;

În giurulă lui Români, setoși de libertate,
Cu cei Alleși ai țărrei curînd se vor grupa.

Atuncia România lua-va și ea parte
În horra de popóre ce s'aũ emancipatũ;
Dar ca Mazzaniello, miserie saũ moarte
Avé-va de respłata acestũ Mare bărbatũ.

Ia spune'mi tu, amice, la care populũ oare
A fost stimatũ talentulũ, și geniũ cununatũ?
Miseria, dispreçulũ, esilũ, veninũ saũ fearre,
Aũ fost plata acellor ce lumea-aũ luminat.

Și unulũ móre 'n flacceri, și altulũ în carcere;
Acesta 'n furci espiră, ș'acella împușcatũ;
Unũ altulũ se adapă ca și Socratũ cu fiere,
Și altulũ în spitaluri e ca nebunũ tratatũ.

Cu cât ênsă lumina se'ntinde peste lume,
În contra Tiranniei e Geniũ asigurátũ:
Așa Voltaire și Ghoethe, lăsând unũ mare nume,
În viaçă fie care a fost încununatũ.

Progresulũ e torrentulũ: din stâncă 'n stâncă sare,
Și'n pulbere de aurũ: preface apa sa;
Ellũ stavila o sparge, ori cât ar fi de tare;
Și'n cursu'i ellũ tîrrasce tot ce va 'ntâmpina.

Veði tu acellũ Lucéfêrũ ce-annunçã mêndrul Sóre?
Lucéfêrulũ e França; și Sórele, Progresũ;
Printr'însulũ Libertatea va fi triumfátore;
Învinsũ va fi, de sigurũ, 'namiculũ seũ, Regresũ.

Acellă Sóre-Progresulă ș'asupra României
 Va 'ntinde-a lui sufflare; și vom vedea chiar noi
 (De vom trăi) sdrobită catena Tiranniei,
 Ce astăđi ne sugrumă, precum jugulă pe boi.

Dar, vai! prevădu, amice, și đille de mîhnire,
 Decepțiunii amare, și lupte, și nevoi!
 Căci, dacă pretutindenii ă aceeași omenire,
 Mă temă ca să nu fie ca'n Franța și la noi.

Colo, p'a Monarhieii ruină sângerată,
 A stradei Tirannie se urcă cu Marat;
 La rîndu'i Anarhia a fost ghilotinată;
 Și locu'i Despotismulă cellă militară l'a lăat.

Și după terrorismulă al lui Robespierre,
 Veni terrórea albă a regelui Burbonă,
 Nu mai pușin barbară, și plină de durere;
 Și Franța schimbă numai tirannulă ei pe tronă.

Divina Libertate a două oară-appare,
 Și Sórele-Progresulă mai luminosă luci.
 La alte legi, alți oameni; ua altă nuoă stare.
 Acuma Burgesia la cârmă ea veni.

În lătură Burgesia, căci este deochiată;
 Și astăđi este rîndulă allă teă, o lucrătoră;
 Dar și a ta putere va fi mâine usată;
 Și poimăine e rîndulă întregulă poporă.

Așa fie-ce populă treptat s'emancipésă:
 Elveția, Lumea-Nuoă, și după ei Francesii,
 Germanii și cu Grecii, Italianii, Români,ii,
 Ungurii, Spaniolii, Polonii și Englesii.

«Dar Rușii? îmi vei dice.» Eî oameni nu sunt oare?
 Cu cât mai mult unŭ populŭ strivitŭ e de Tiranni,
 Cu atât esplosiunea e mai îngrozitóre;
 Și daca noi trăi-vom, peste cincî-șeci de anî,

Republică vedé-vom p'acellŭ Colossŭ de humă,
 Cu capulŭ de aramă și gambe de canonă,
 Ce aș e pentru populŭ coșmarŭ, monstru saŭ ciumă;
 Republică ellŭ fi-va cum este Washington.

Maî mult mă temŭ, amice, de Hydra-aristocrată
 Cu trei sute de țeste din balta Albion:
 Căci dînsa se rejună pe tot anulŭ odată
 Cu toți aceia cari aŭ geniu luî Byron.

Nobleța cea englesă e flamma lucitoare;
 Iar popululŭ, cuptorulŭ: ghehenă de nevoi.
 Schinteile s'ardică, mărint flaccera mare;
 Cenușa, tot în vatră, și pléva tot gunoi.

Va nivela Progresulŭ cea inegalitate:
 Căci legea'î nu permite ca Lordul Mastodon
 Ellŭ singur se dispuie de multe miliarde,
 Când n'are nicî chiar pâine mai mult d'un million.

Ian. 25. 1846.

EFECTELE DECEPȚIUNII.

În epistola'ți, amice, mai doresci tu a afla
Causa morții cei triste a lui bietulă Catina,
(Despre care în scrisórea precedentă 'ți am vorbit),
Și care fu uă problemă pentru mulți, cât a trăit.
Satisfacū a ta dorința, trimițendu'ți astădi eū
Poesia-allăturată, scósă din albumulū meū,
Și lui Róttă adresată, (cella ce a reposatū),
Fiind și ellū ua problemă, nu prea greū de deslegatū.
Amînduoī, ca Ioranu, pierdēnd scumpe-illusiunī,
Aū sorbit pînă la drojdiī cupa de decepțiunī.
Într'ua lume ideală ei trăiaū ca 'ntr'unū palatū,
Credēnd că societatea trebuie neaparat
Ca sa fie ca modelulū ce'și formasseră în scólă;
Când vędură differința între lumea cea reală
Și închipuita lume, cea plină de poesie,
I coprinseră d'odată ua négră melancolie:
Misantropī ei deveniră, scepticī și bănuitorī,
Inchidēnduse în casă, și eșind arare orī,
Desgustānduse de toate, chiar de idealulū lor,
Îndoindu-se de toate, de progresū și creatorū;
Astfel dar că Rațiunea cu încetulū se slăbia,
Ca uă lampă de morminte ce de vîntū se stingea ea.
Ce e drept, nu toți pierdū Mintea saū divina Rațiune
Cum o pierdu Ioranulū, numai prin decepțiune;
Ci din cause diverse, mai alles prin *cantharidă*:
Acellū elisirū fatale presintatū de vr'uă Sylphidă.
Catina, escepțiunea regulei cei generale,
Chiar din légănū purta germulū malatiei cei fatale,
Și care fu agravată de doctrina lui Byron,
Ce credea că lumea este opera unū Demonū.
Prima carte ce citește omulū în junecea sa,
Ea decide prea adesea de întregă viața sa.

AMICULUI MEŪ ꝑ. RÓTTĂ.

AU BANQUET DE LA VIE, INFORTUNÉ CONVIVE,
J'APPARUS UN JOUR, ET JE MEURS ;
JE MEURS, ET SUR MA TOMBE, OÙ LENTEMENT J'ARRIVE,
NUL NE VIENDRA VERSER DES PLEURS.
GILBERT.

Îmi anunți cum că poetulă Catina a reposatŭ ;
Și că mórtea lui cea tristă fórte mult te-a affectat ;
Aĩ cuvintŭ, frate Costică ; întristatŭ mult sunt și eŭ,
Mai alles ca reposatulŭ fu intimŭ amicŭ allŭ meŭ !
Tu îmi đici că aĩ doringă dela mine a afla
Causa adevărată ce-a scurtatŭ viața sa ;
Satisfacŭ a ta doringă, și fidel îți voiŭ descrie
Fasele astui Lucéfěrŭ, chiar în sacra poesie,
Ca ommagiŭ pentru acella ce unŭ Geniŭ era.
Eŭ am debutatŭ d'odată cu poetulă Catina,
Ellŭ prin poesia *Barca*, și eŭ iarășĩ, precum sciĩ,
Prin *Adio la Collegiŭ*, și prin alte poesii.
Eram Damon cu Findia : duoĩ amici nedespărțiți ;
Plini de viața și illusiĩ, veseli și prea fericiți !
Și ca probă d'amicie, chiar portretulŭ l'am scos noi
P'aceeași stampă, allături, mai d'ua virstă amĩnduoĩ.
Înr'ua đĩ amiculŭ nostru publica în Currierŭ
Nóptea négră pe ua stâncă, și trecând de Luciferŭ,
Ellŭ nega totŭ ce e sacru, chiar progresŭ și Dumneđeŭ
Respunseiŭ cu *Aurora*, dovedind într'ensa eŭ,
Cu Natura și Morala, că e tare înșellatŭ.
Astă poesie, frate, mult l'a impresionatŭ ;

Căci îndată îmi response prin epistola frumósă
 Ce o reproducă întrégă, fiind fórte curiósă:
 Astă poesie este prismulú suffletului seú,
 Şi fidel caracterisă pe amiculú meu ş'allú teú

I.

«O poetú allú Aurorei unei ñille mai ferice,
 Lira ta, lira Cârlovei, prea de timpuriú preðice
 C'astă nópte 'n care suntem va peri peste puçin.

Astă nópte, ce-am cântat-o în cântare infernală,
 (Căci Infernulú pusse 'n mine ua sêmânçă de 'ndoială,
 Ş'astú nesaþiú de dorinçe) nu e decât unú greú chinú.

Þie'þi sunt toate defaçă, mie'mi sunt tóte ascunse;
 Astfel vru acea Putere, care 'n suffletu'þi pătrunse
 Cu o raðă de lumină, pe mine a mă orbi.

Natura care te'ncântă, Amorulú care te'nspiră,
 Sperança care te þine, nu deştéptă a mea liră;
 De vreí, numesce-o profaná, mie tot una'mi va fi.

Însă teme-te a ñice că nu simþú şi eú ca tine!
 Am momente în viaçă de căinçe, de suspine,
 În care ca o femeie plêngú amar..... omú de nimicú!

Nu sciú ce mă făcu astfel: lumea care mă'ncongióră,
 Secolulú, societatea, virtutea ce mă'nfióră, ...
 Patriotulú ce ne vinde, saú... nu sciú ce să mai ñicu.

II.

«Noi pornirăm tot d'odată p'astă calle, grea, spinósă;
 Noi avem tot acea þintă; virsta nóstră e frumósă;
 Să sperăm, poet-amice, că vom fi nemuritorí?

Ha! ha! ha! éccö unü nume! éccö anch'o vanitate!
 Omer, Dante, Byron, Hugo... unü cuvînt deşert ca tóte,
 Unü accentü între morminte, unü sarcasmü în serbătorî.

Ce folosü ai după mórte, când în viaça te gonesce
 Vulgulü? Patria'ti iubită cu dispreçü îti respăltesce?
Geniü şi nenorocire! strigă 'n urma ta rînjînd.

Nu mă condamna, poete, că nu cântü şi eü ca tine
 Pe ruina omenirii; e mai mare plânsu'n sine,
 Plânsu-acella fără lacrëmi, decät glasul tênguînd.

Tu pari Angelulü sperançei, şi eü Demonu'ndoelei;
 Amânduoi ne vom da mâna; eü, pe drumulü bănuielei,
 Tu, pe căi de pietate, la unü locü a ne 'ntâlni.

Ce esplicî tu pe hîrtie în caracter' de lumină,
 Eü esplicü prin trăsuri negre: tot puterea cea divină;
 Eü, poetulü astui seculü; tu, allü cellui ce-o veni.

O poetü allü Aurorei unei çille mai ferice,
 Lira ta, lira Cârlovei, prea de timpuriü preðice
 C'astă nópte 'n care suntem va peri peste puçin.

A mea nópte, a ta çioa; a mea stânca, a ta tulpina;
 A mea terra, al teü cerulü. Când se va ivi lumina
 Peste capetele nóstre, vom scóte tot unü suspînü.»

~~~~~

«Astă bellă poesie este fórte mult simçitã,
 «Scrisã bine, cu 'ngrijire, şi din inimã eşitã.
 «*Stillu ẽ omulü!*» i respunse Eliad când o citi.

Însfirşit pe orizontulü României resãri
 Sântulü sóre all' Dreptãtii. Libertate şi frãþie
 Fu devisa României. Generalã bucurie!..
 Catina şi Aricescu, ca şi nisce junî Mierloi
 Cari scapü din colivie, începurã amînduoi

Ca să cânte Libertatea ce de Tiranni ne scăpa;
Prunculă Romană fu ȋiarulă care ei illă prefera
 Catina chiar i fu naşulă, numele ellă i l'a dat. (1)
 Daca ar trăi ellă astăđi, mult ar fi ȋnfuriat...
 Câte-ună marşă allă libertăđii amȋnduoă am ȋntonat,
 Allă lui Catina fu ȋnsă de cei mai mulđi approbat,
 Devenind marseillesa ce atuncia-o cântaă.
 Tođi aceia ce din suflet pe Ciocoă i detestaă. 2)
 Turciă aă intrat ȋn țerră, și Muscaliă după ei;
 Iar Muscaliă arrestară, prin trădare de mişei,
 Mai pe tođi propagandiști, ei fiind mai deochiađi;
 Cei ȋnchiși la Plumbuita fură fórte maltratađi.
 ȋntre alđii eraă ȋnchă duoă din frađii Catina;
 Cellă mai mare dintre đinși fórte greă bolnavă era;
 Mediculă de ȋnchisóre declară că va muri,
 Și comandantulă cetăđii ȋncepu a se 'ngriji.
 Fórte indignată lumea, ȋncepu a murmura,
 Blasfemând pe *Ortodocsiă* ce pe Martiriă tortura;
 Căpetenia rusescă liberă pe Catina,
 Ce peste puține đille și muri ȋn casa sa.
 Rușiă aruncară vina p'aă Romănieă Baronă,
 Căci prin ei ȋnchideaă Rușiă pe Romăniă libertonă;
 Și apoi, ca să alline spiritele 'n Bucuresci,
 Ei ȋndată strămutară arestulă la Văcăresci;
 Offeriră dup'aceea lui poetulă Catina
 Libertatea, daca ȋnsă ȋn jurnală va publica:
 «Cum că frate-seă Costică n'a murit de maltratate,
 »Ci de mult purta ȋn sinuă germulă bólei destructóre:
 »Și că comandantăă óstiă ȋn arestă bineă trata,
 »Fiind visitađi de medici, și nimic nu le lipsia;
 »Esprimând recunoscinčă cellore ce l'aă liberat.»
 ȋ. f. l. l. lui Karkaleki acestă actă fu publicată (3).

(1) Veđi N, 1 allă acesteă foă

(2) Veđi acelle duoă marşuri la finele opereă. Nota. A.

(3) Veđi N. 18 (i Martie) pe anulă 1849 din *Vestitorulă Romănescă*.

Ca unŭ Paria d'atuncia trăi bietulŭ Catina!
 Iar remorsulŭ, ca unŭ vierme, i rodia viața sa!
 Căci junimea progresistă, ce cu drept illŭ admira,
 De atuncia pe poetulŭ începu a'lŭ meprisa.

Într'ua ȃi mŕe întălnesce, și îmi ȃice'n ironie :

— Dară tu, poetŭ-amice, nu ai fost în pușcărie?

— Ba am fostŭ chiebat de Aga, care m'a interogatu:

— «Unde este allŭ teŭ frate, propagandistulŭ turbatu?

— Nu potŭ sti, domnule Aga; pôte e peste hotarŭ.»

Atunci Colonel Cuneski îmi arată un ȃiarŭ.

— Cunosci-tu gazetta asta?—*Prunculŭ Românŭ*, eŭ am ȃis,

— Aste stihuri?—Alle melle—Meriți ca să fiŭ închisŭ;

Dar te iertŭ, pentru cuvintulŭ că tu nu ai înjuratŭ

Nici pe boieri, nici pe Consulŭ, nici p'Aŭgustul Impăratŭ.

Înțelegŭ la vârsta vŕstră să vŕ placă *jucării*,

Și să cântați libertatea; dar nu 'nțelegŭ poesii

Ce întărrită norodulŭ pe Boieri a sugruma,

Cum făcu nebunulŭ ălla... cum i ȃice?... Catina.

— Dar auȃi că este liberŭ.—Augustul împăratŭ

S'a mîlostivit asupra'i, și însfirșit l'a iertat,

Precum eŭ te iert pe tine, căci ați fost nisce copii;

Dar de astăȃi înainte îți ordonŭ să nu mai scrii;

Căci îndată și pe tine te trimitŭ la Văcăresci;

Și chiar mâine, pînă'n ȃioă, tu să pleci din Bucuresci.

Dute; și deschide ochii, că poliția rusescă

Scie totul ce se face în provincia românescă.»

—Precum veȃi, iubite frate, i ȃisseiŭ lui Catina,

M'a scăpatŭ chiar poesia. — Cu mine nu fu așa!

Ellŭ respunse cu suspine; căci Ciocoiŭ prin Agie

Pentru marșulŭ libertății m'aŭ băgatŭ în pușcărie.

— Adevărulŭ e, amice, că tu n'ai fost următorŭ

Allŭ principielor sacre de *frăție* și *amorŭ*;

Nu *zavera* a fost scopul, ci solemnă protestare
 Contra Rușilor, și închere uă întinsă propagare
 A principiilor sacre, de naționalitate,
 Libertate și frăție, pace și egalitate;
 Prin acésta noi ținurăm trei luni Rușii la hotare,
 Și puturăm ca să facem uă întinsă propagare.
 Ađi am aruncat sémênța, și mâine vom aduna;
 Ieri când propagam frația, trebuia noi a uita
 Ori ce ure și rancune; însă astăđi când sunt ei,
 Acesti stîlpî ai României, nisce procleți și mișei,
 Astăđi trebuie Ciocoi ca să fie demascați;
 Iară Rușii mai cu sémă trebuie stigmatizați 1)
 Așa dar sunt de părere, de vrei a te-associa,
 Să protestăm împreună, ori și ce s'ar întâmpla.
 — Eă nu vedă necesitate: e târđiă, amiculă meă.
 Dar tu n'ai gustat arestul ca să veđi cât e de greă! 2)
 — Ne vom mai gîndi; dar spunc'mi este oare-adevărat
 Că cu preculă infamiei din arestă esci liberată?
 — Așa este! imi respunse; am scăpat pe frate-meă,
 Ce'n arestă era să móră; ș'apoi am scăpată și eă
 De Strigoii țerei, cari mă maltrataă pré cumplit.
 — Ca ce fel de maltratare? — Vr'uaă trei đille m'aă ținut,
 Numaă cu pâine și apă, în privată; și bătută...
 Mă închiseră în urmă într'uaă cameră stricată,
 Fără focă, fără ferestre, și allături de privată;
 Și prin sbirii loră, Ciocoi mă băteaă inghesuit;
 Dar o s'ămi resbună de unulă, de cellă mai afurisit;

1.) Veđi în *Esilulă meă la Snagovă*, protestulă contra Rușilor.

2.) Unii aă bănuită pe Catina de denunțatoră allă meă la Muscali pentru protestulă în cestiune, pentru care am fost esilată. Nota dela finele acestor poesii va putea convinge pe toți că Catina avea alte defecte, nu acela de trădătoră.

De și am scrisă, de nevoe, c'am fost de ellă mulțumit.
 — Orî și cum, fapta ta este foarte gravă, Catina!
 Dacă nu ții contă de lume, cugetulă te va muștra.
 — Eă disprețuescū și lume, și opinie, și totă.
 — Ast-fel cată să vorbiască ună poetă și patriotă?
 — É infernulă astă lume; iară omulă, ună Demonă.
 A! de ce nu am puterea ca să fiă ua di Neronă,
 Ca c'uaă lovitură numai să rețedă capulă la toți,
 Ca să scape România de spurcații ei Despoți.
 — Asta e uă neroție; dar poetulă Catina
 Mórtea frate seă Costică trebue a resbuna;
 Căci înt'adevăr, amice, tu nu vei putea nega
 Că arestulă Plumbuitei a causat mórtea sa;
 Și apoi, printr'allă teă frate tu esci ađi Mare poetă;
 Fără ellă Musa'ți incultă ar fi bagabondă cometă;
 Ellă 'ți a fostă, o spuī tū singură, și professoră și Mentoră;
 Ellă, cultura; tu, talentulă; aură tu, și ellă sculptoră.
 Négra pată după frunte'ți trebue a fi spălată:
 Căci poetica ta glorie va fi, vai! întunecată.
 — Arată'mi dar tu mijloculă ca să potă a o spăla.
 — Fulgeră pe Anti-Cristulă ce sugrămă țerra ta;
 Printr'uaă nuoă arestare vei fi reabilitată.
 — N'am curagiulă a o face, căci suntă demoralisat!
 Și apoi, când gândescă, frate, că o să fiă transportată
 În Siberia, de sigur, saă o să fiă împușcată,
 Crede-mă, nu am curagiulă! Biata mama ar muri!
 — Dar ea va muri, de sigură, căci tu mult nu vei trăi:
 Conștiința te va róde; te împacă tu cu ea;
 Este tristă ast-fel de pată să o porți pe fruntea ta!
 — Precumă vedă, poetă-amice, ai uitatū cine sunt eă:
 Eă suntă Demonu 'ndoellei, eă nu cređă în Dumneđeă.
 Am eșitū din négra nópte, și în nópte am trăitū,
 Și în nópte intru iarășī. E tărđiū! Tot s'a sfișit!

— Meriți dar disprețului lumii, și te meprisesă chiar eu,
Dacă ție nu ți e milă însuși de geniul tău...»
Ellă se supără atuncia...

—Și tu Brutus? ellă îmi dice.

Și tu mă adăpi cu fiere? Am fostă ună omă infelice!
Singurulă amică în lume, ce-lă iubiamă și mă iubia,
Astădi și ellă mă meprisă! Dacă n'arū fi maica mea,
Aī vedea că am curagiulă singurū a mă împușca;
Însă, ce vreī? n' am curagiulă în Siberia a sta.

— Ei bine! vino cu mine, după cum tu 'mī'ai promis.
Veī avea tóte d'a gata. Veī trăi ca'n Paradis
În orașulă meū natale, ce e plinū de poesie;
Acolo se rissipesce négra ta melancolie:

Căci Natura cea frumósă este balsamulă unică
Pentru orī ce suferință. Aide, scumpulă meū amică.

— Nu viū, frate Aricescu; la districtū mă ambetesū;
Eū în capitală numai potū pușin să mă distresū;
Ș'apoī voiū să am ua slujbă. — Funcție dela Tiranū?

— Ei bine! Ce face asta? Russulă este mai umanū,
Crede-mă, decâtū Ciocoiulă. Cândū aī sti tu cât urēscū
Pe Ciocoi! Nu'ți faci idee câtū eū i disprețuescū!

Și ca să le facū în pismă, am hotărit a lua
Fie orī ce funcțiune. — Escī nebunū, pre legea mea!

— Vorbă vechia; eū și am spus, șii minte? într'ua scrisóre.
Daca o păstresī, citește; ea e uă justificare...

— Orī care discuțiune e cu tine în zadar;
Ce fatalitate! Adio! Crede-mă, te pling amar!»

Asta fu ultima vorbă ce cu ellă eū am schimbat.

Nu l'am mai veșutū d'atuncia! Mai tărădiū eū am aflat
Că a dispărutū d'odată din orașulă Bucurescī:

Îllū numisseră Muscaliī unū polițaiū la Pitescī;
Și aici ellă se bătusse cu Muscaliī la unū ballū;

Fu destituit în urmă, și trăi unū carnavalū

În petreceri scandalóse; și în urmă-a viețuit
Isolat și melancolic, și ca céra s'a topit și ').

Din epistollele s'elle, pe care eă le-am păstrat, & Te convingi că din natură ellă era cam esaltat (2).
Moartea frate seă Costică, pe care multă l'a iubit, Cum și cruda maltratare ce'n arestă a suferit, Însfirșit ura lui contra a lui B.....S....., Haină allă României, ură care l'a 'ndemnat Ca să facă declararea ce'n țiară s'a tipărit, Esaltasseră cu totul p'acestă omă nenorocit.

Posteritatea cea justă creșă că illă va absolvi,
Și'n pleiada poesiei ca Lucéferă va luci:
Căci într'adevăr, amice, trebuie dreptă ca că fimă:
Catina este ună geniă, este ună poetă sublimă.

1.) Catina e immormintat la biserica Crețulescu, la 29 Iulie 1851, după cum atestă condica de morți, de și numele de boteșă este schimbat.

2) Veșă nota B. la finele operei.

UNŪ BUCHETŪ DE FLORI.

Salutare, frate Iorgu; și curînd la revedere!
Peste vre uă șapte ȕille, mă despartŭ eŭ cu durere
D'aste locuri prea frumoșe, unde ua lună și mai bine
Am gustat cu draga Musă ȕille dulci, ȕille senine!

Cînd gîndescŭ că în opt ȕille espiră congediŭ meŭ,
Cînd gîndescŭ că d'aste locuri o să mă despartŭ iar eŭ,
Crede-mă, astă idee mă întristésă amar,
Încât numai sunt în stare ca să scriŭ unŭ versŭ măcar.
Pe uă stîncă ce se află de d'asupra unei punți,
Și de unde veȕi tabloulŭ, și în depărtare munți,
Staŭ, amice, tótă ȕioa, melancolicŭ, gînditorŭ,
Ca unŭ omŭ cese desparte de allŭ^{seŭ} ântêiŭ amor!
Uneori îmi vine, frate, totulŭ ca să părăsescŭ,
Și familie și lume, și aci să viețuiescŭ
Liberŭ și independinte, ca să potŭ aci lucra
Liniștit mai multe opuri, ce nu sperŭ a termina!
Dar în lume omulŭ are datorii de împlinitŭ;
Și cînd ai copii și sócă, de care esci mulțumit,
Pentru ei și pentru țerră trebue să te jertfesci.

Îți srimitŭ, iubite frate, pîn' să viŭ la Bucuresci,
Un buchet de floricelle, cullese d'a amicul teŭ
După lîngă apa Bîsca cum și după Penteleŭ,
Și la care mai adaogŭ și vr'o șese floricelle,
Mai de mult elle cullese dupe alți munți și muscelle.
Priimesce-le, amice, ca ua dulce suvenire
Dela Silfulŭ teŭ, și care te salută cu iubire —

PE ALBUMULŢ D-LUI PERSESCU.

A uşura durerea plăpēndeî omeniri,
E faptă de unŷ sufletŷ cu nobile simţiri;
Cunoscŷ în România bărbaţi prea luminaţi,
Cunoscŷ iarăşi ua sumă de oameni prea bogaţi;
Dar câţi oare dintr'ēnşii lumina şi averea
Le întrebuiŷesă a uşura durerea?
Ca tine, puşini, frate, vor fi în astă ţerră
Dispuşi ca să jertfescă a lor mică comoră,
Cu scopulŷ acellŷ nobilŷ şi neinteresatŷ
D'a ajuta pe omulŷ bolnavŷ sau întristatŷ.

Pe când alţii înscrie pe piatră allŷ lor nume,
Ca să'şi eternisese memoria în lume,
Allŷ teŷ prea modestŷ nume în inimă se înscrie
Prin fapte caritabilŷ, prin fapte de frăţie,
Prin fapte ce nici timpulŷ, nici chiar cumplita Sörtă,
Nu póte să le ştergă din sufletŷ nici odată.

Mē temŷ însă, amice, că după mórtea ta
Şi ospitalitatea cu tine va'ncetta;
Afară numai daca, precum o şi cređŷ eŷ,
Veî prevedea acēsta în testamentulŷ teŷ.
Orŷ cum, aceia cari atunci vor visita
Locaşulŷ teŷ poeticŷ, oftând vor esclama:

«Aici era unŷ templu allŷ ospitalităţii,
Alţatŷ de simţimēntulŷ divinŷ allŷ carităţii!»

ADIO, LOCURÎ SCUMPE!

Adio, dragă Biscă, cu apa ta curată,
În care sănătatea'mi a fost regenerată!
Adio, drage délluri, cu mantii înflorite,
P'a căror creste Musa'mi făcea vise-aurite!
Adio, dragă stâncă, tripodü allü Musei melle,
De unde 'și lua sborulü spre depărtate stelle!
Adio, văi, colnice, muscelle și isvóre,
Și plaiuri, și dumbrave, și selbe seculare,
Pe unde numai singur cu Musa retăcém,
Și răsturnat pe iarbă la poesii făcém!
Adio, oi și capre, allü căror' dulce lapte
Reîntremă aicea plăpênda'mi sănătate!
Și tu, Ciobănellü, care din fluerașü cântai,
Și cu frumóse basme adesea mă distrai!
Adio, o Persescu! Adio la toți voi
Cu cari cunoscință făcut-am aici noi!
Adio, locuri scumpe! Cu lacrimi eü vă lasü!
Căci pentru mine furăți iubitulü meü Parnasü!
Adio! eü plecü astăđi, dar nu vă voiü uita!
Pe arripele Minții la voi eü voiü sbura,
În ore de mihnire și de melancolie:
Căci voi respirați numai amorü și poesie!

Din vârfulü Fulgerișulü, pe unde plecü căllare,
Vă mai trimitü eü ânchö la toți ua salutare!

7 Aug. 1871.

ȚISMARULŪ ȘI ARTISTULŪ.

Unŭ pictorŭ celebru în antichitate
A selle tablouri în piaçă-espunea,
Dorind ca să fie de toți criticate;
Si, ascunsŭ apprópe, critic'-asculta.

Pe unŭ omŭ resbellicŭ stampa represintă.
Unŭ cismarŭ s'opresce ca observatorŭ.
«Nu e nemerită astă 'ncălțăminte:
»Căci prea mare este pentru astŭ piciorŭ.

«A! însă și capulŭ are defectŭ mare;
Fruntea e îngustă, nasulŭ cam umflatŭ,
«Mâna e prea mică, piciorulŭ prea mare;
«Ochiulŭ cam chioresce, și peptulŭ e latŭ.»

Artistulŭ atuncia a pierdut răbdare:
»Domnule, i ȃice, poți fi bunŭ cismarŭ;
«Dar devii ridiculŭ făcând observare
«La lucruri de care n'ai idee chiar.»

Ca cismarulŭ nostru mulți sunt, în credinçă.
Cunoscŭ unŭ filosofŭ prea originalŭ,
Criticând obiecte fără competençă,
Propagând morala când e immoralŭ.

SALUTARE, CARPAȚI!

Primiți uă salutare fraternă, o Carpați!
Și voi, o umbre sacre a Marilor bărbați,
Ce'n astă citadellă sublimă de granit,
Chivotulū Libertății de Barbari l'ați ferit!
Ca Șoimul l'a lui stâncă, ca Cerbulū la isvóre,
Așa alergū la sinuți, Natură 'ncântătoare.
Deschide'mi, templu sacru, a t'elle porți d'azurū,
Să pótă allū meū Spiritū, acestū cerescū vulturū,
Eterulū strebătându'lū, ca rađa cea din sóre,
S'ajungă pîn' la tronulū Puterei creatóre,
Ce prin atracțiune reține suspendute
În Spațiū, miriade de globuri nevedute.
Ei bine! tot prin legea cea de atracțiune,
Și populiī forma-vor ua federațiune
Prin care să smeréscă trufașa Tirannie:
Căci astfel potū ajunge divina lor solie.

La munți, iubită Musă, la munți e tronulū teū!
Și Moise p'unū munte vedū pe Dumneđeū!
O voi, pe cari lumea v'adapă cu veninū,
Și voi, allū căror sufletū de poesie ă plinū,
Veniți, veniți la munte să v'regenerați:
În fața astui templu, devin bunī cei stricați,
Și orbii vedū lumina, și liberī sunt cei sclavi,
Și sănătoși bolnavii, și tari s'ă facū cei slabi.
Închideți ori ce carte a ori căruī-autorū;
Deschideți cartea sacră cellui Nemuritorū:
Cellū codū allū verității în care-aū studiat
Și Christū, și Pythagora, și Platon, și Socrat;
D'aci ei proclamară principulū unității,
Preceptele moralei, și scopu-Ūmanității;
Aci tronă **CUVÎNTULŪ**, purtatū p'arripī de vintū:
Dreptatea, dómna lumii; și toți frați pre pămîntū.

ARICIULŪ ȘI VIESPELE.

Unŭ roiŭ de mari Viespe unŭ Ariciŭ zăriră,
Și din sborŭ grămmadă la ellŭ năvăliră.
Învăllitŭ în țepe, tari și îndessate,
Sta ascunsŭ Ariciulŭ ca într'ua cetate.
Viespele turbate i tot da ocolŭ,
P'între ghimpŭ la piele cătând unŭ locŭ golŭ;
De câte ori însē pe ellŭ s'aruncaŭ,
D'atâtea ori ghimpŭ greŭ le sângerăŭ;
Perdënd dar răbdarea, Ariciulŭ se scólă;
Viespele atuncia la botŭ daŭ năvală;
Ariciulŭ se strînge, și elle 'ntâlnescŭ
De țepŭ uă pădure, și se pacălescŭ. . . .
Eată-le înfipte ca 'n spîndurătore.

Ariciulŭ le ȃice: «Nu vē daŭ iertare,
Căci ați vrutŭ cu mine sē vē măsurați.
Lupta ați cătat-o? Aide, vē luptați.
Ce! de ghimpŭi vostrii o sē mē temŭ eŭ,
Când în luptă biruiŭ chiar Șérpe și Leŭ?
Număi Omulŭ singurŭ e învingătorŭ:
Căci pe astŭ globŭ Omulŭ e unŭ Creatorŭ.»

Ghemŭ se face-Ariciulŭ, s'a rostogolit,
Și Viespele relle tóte aŭ perit.

FLUTURELE ȘI GAROFIȚA.

- Garofița* — Și care sunt oare titlurile telle
Ca să ai pretenții la iubirea mea?
Garofița unui fluture țicea.
- Fluturele* — Alle melle titluri? Arripele melle,
Cari au culórea unui Curcubeu,
Și mă 'nalță 'n aeru, de te dominu eú.
- Garofița* — Ce felú! pentru nisce arripí colorate
Pretinđi-tu iubirea unei flori curate?
Daca ai ađi arripí, ce te 'nalță 'n nuori,
Mâine vei fi iarășí vierme tîrîtorú.
- Fluturele* — Meritulú meú este că dintr'ua Omidá
Metamorfosată, sunt ađi uá Sylphidá;
P'arripe de Zefiri, legánatú în nuori,
Sugú nectarulú dela ori și care flori:
Căci ia spune 'mí óre, mândrá garofița,
Cum te poți oppune la a mea dorința?
Tu prin rădăciná esci de solú legatá;
Și n'ai nici voința, flóre 'nfumuratá.
Daca esci simbolulú tu allú frumuseții,
Și eú sunt emblema immortalității.
Poți nega tu oare că și tu și eú
Suntem însășí fapta a lui Dumneđeú?
Uá tórtá din lančulú cellú misteriosú?
Parte din podóba astuí Totú frumosú?
Fii dar mai modestá, florica mea;
Căci ce'ti folosesce frumusețea ta,
Când ea este prada unor simple oi,
Care se nutresce cu a telle foi?»

Și țicéndú acestea, Fluturulú sburá;
Iară Garofița lăcrémând oftá.

PROMETHEÛ PE STÂNCA SA.

Pe amiculü omenirii allü Olympului tiranü
Lănțuitu-l-a p'ua stâncă, prin complicele'i Vulcanü;
Unü gigantü Vulturü selbategü e de Joiie ordonatü
Ca să'i sfișie rărunchii, ca să rôdă-allü seü ficatü.
Alle undelor vergine (allü poporului symbolü)
Triste tôte și în lacrëmi, singure elle'lü consolü.

— Dar ce crimă așa mare ai commisü, o Prometheü,
Ca să fii tratatü tu astfel de allü fulgerilor Deü?

— Cu luminele Științei am voit a lumina
Pe poporulü brutü, pe care Joiie illü exploata;
Dar tyranulü, perfidü, scepticü, resbunătorü și gelosü,
Unü rivalü vëdö în mine, inamicü periculosü.
Căci acella ce se teme d'adeverü saü de lumină,
Cugete sinistre are, și uä frunte nu seninä.
Eatä de ce Joiie'ün lanțuri, faurate de Vulcanü,
M'a legatü p'acéstä stâncă, isolatä în Oceanü;
Însä chiar în astä stare, ferecatü pe astä stâncă,
Pentru Joiie cerotronulü redutabilü eü sunt äncă;
Și dovadă d'a mea forcă și de släbiciunea sa,
E Mercurü, trimissü de Joiie spre a më intimidä.

— Joiie, disse curtisanulü, m'a trimissü ca să'ți spuiü eü
Că cu tine dispusü este să împarță sceptrulü seü,
Daca tu foculü cellü sacru, ce din Olympü l'ai furatü,
Nu'lü vei propaga la oameni; altfel, vei fi torturatü.

— Mergi de spune la tiranul, 'i am responsü cu dispreçü eü,
Că cu foculü acestü sacru sunt dotat de Dumnedeü,
A servi nu Tirannia, nu Minciuna-a propaga,
Ci din jugulü de sclavie omenirea a salva;
Spune tu äncă lui Joiie că lumina s'a făcut,
Și că omulü își reclamä drepturile ce-a perdut;
Spune lui că însuși Deii cei servili îl vor läsa,
Cu sistema'i cea fatalä daca va mai governä

Spune lui să nu abuze de puterea suverană,
 Că 'ntr'ua oră ellu va pierde însuși cerul și corónă;
 Spune'î însfirșit că sceptrul Sórtei ellu îi e datoru,
 Fără care ar fi astăzi chiar unu obscuru muritoru;
 Pe când eă focul cellu sacru il am dela Dumneđeu,
 Și prin ellu pe globulú ásta sunt represintantulú seú.
 Prometheú este unu Geniú; Joiie, unu usurpatoru;
 Joiie, tiranú detestabilú; Prometheú, unu Salvatorú.»

Și istoria ne spune că allú Đeilor Neronú
 D'unú tîmparú din Iudeea resturnatú fu dupé tronú.
 1865

LA UA COLUMBĂ.

« Dulce Columbella, aripele telle
 Împrumutá mie; și eu îți voiú da
 Chiar și jumátate din díllele melle,
 Ca să sború mai iute la dilecta mea.

« Dorulú ei mă arde, și eú sufferú greú:
 Căci mai de ua luná n'am vedut-o eú!

« Aí milá, Columbá, de amorulú meú:
 Căci pui micí, ca tine, am în cuibú si eú;
 Și tot de uá luná n'am vedut pe eí;
 Ce-or-fi făcêndú óre, puișorii meí?

« Du celú puçin, dragá, astú billetú d'amorú;
 Și respunsú îmi addu dela mama lor.»

Dar Columba sbórá drept la puii seí,
 Căci îi e mai milá de copii eí.
 Ea are dreptate: cuibu-é attrágătorú;
 Și eú remáiu singurú cu tristulú meú dorú!

19 JULIŪ 1859.

LA IULIA MEA

Trei ani de plin sunt astăzi, trei ani de fericire,
De când ua rađa dulce din dulcea ta iubire
A mea inimă tristă veni a mîngîia :
Eram pînă atuncia unū cerū fără de sóre,
Copillulū fără mamă, fără profumū ua flóre;
Căci de opt ani pierdussem pe născetőrea mea!

Așa duoë Columbe de vînători gonite,
Saū duoë turturelle d'Erete retăcite,
Departe una d'alta. vai! suffere de dorū ;
Dar étă vine đioa când dulcea turturică
Iubitulū șocū reafă ; și amînduoī cu frică
S'adăpostescū în fine în cuibușorulū lor.

Tu appăruși, o dragă, pe cerulū vieței melle
Ca Luna p'entre nuorii ce-ascund mîndrele stelle,
Ca dup'ua vijelie frumosulū curcubeū ;
Amorulū teū fu cheiea ce imi deschisse mie,
Pentru a duoë óra, cellū templu d'armonie
În care lócuesce prea bunulū Dumneđeū.

D'ațuncia pentru mine profume rosa are,
Mistere lampa noptii, si passerea cãntare;
Femea, poesie ; Natura, Creatorū ;
Și sórele, lumină ; planetiī, armonie ;
Și munțiī, maestate ; și farmecū, ua campie ;
Căci reaffam în tine idéalulū de amorū.

Fii-tu a mea Malvină, voiū fi eū Bardulū teū ;
Tu templu, și eū preotū ; tu barca, și portū eū ;
O! fie amorulū nostru plăcut ca și unū Raiū !
Ș'a nóstre đille fie ca đillele de Maiū !
Iar barca vieței nóstre, plutind pe mare lin,
Ajungă ea ferice la portulū cellū divinū !
19 Iuliū 1862.

SUVENIREA LOCULUI NATALŪ.

Te salutŭ dup'aste piscuri, o tu locŭ natalŭ allŭ meŭ !
Căci cu ochii minții melle de aici te privescŭ eŭ.
Eată casa părintescă, casa unde am născutŭ,
Și pe care cu durere de nevoie am vîndut ;
În acea casă măicuța să ajut m'a învățat
Pe acei în sufferingă, și pe omulŭ scăpatŭ !
Eată templulŭ divinŭ unde învățaiŭ ca să adorŭ
Pe allŭ lumii Salvatore, și pe bunulŭ Creatorŭ ;
Eată scôla-unde Jianu m'a 'nvățat ca să iubescŭ
Patria și libertatea, saŭ căminulŭ strămoșescŭ ;
Eată gîrla recorósă unde-adeșea mă scăldam ;
Eată locurile unde ca copillŭ eŭ mă jucam ;
Eată templulŭ unde zace buniŭ și strebuniŭ mei ;
Eată rudele ș'amicii, cari toți mă iubescŭ ei ;
Eată urmele cetății a lui Negru Bassarabŭ,
Prima capital'a țerreii, ađi orașŭ obscurŭ și slabŭ ;
Căci și ellŭ, ca Tîrgu-Vesti, piere, vai ! asficsiatŭ,
Fără căi, fără șoselle, fără drumulŭ cellŭ feratŭ.
Eată dragele colline ce orașulŭ dominésă,
Și poéna cea întinsă ce de oi se pășunésă ;
Eată și schitulŭ Ciocanulŭ, cu vr'o optŭ voinici bărbați,
Cari merită să fie toți în óste înrolați ;
Eată Bughea, cu sorgintea'i de puciosă minunată,
De ua lume pătimașă tótă vara visitată ;
Eată muntele Păpușa, barometru astui locŭ,
Unde am dormit ua nópte la lumina unui focŭ ;
Eată schitulŭ Nëmöestii, schitulecŭ de cuvioșe,
Cu biserica în piatră, cu pozițiuni frumóșe,
Și cu casele ca cuiburi. Aci suntŭ immormîntați
Mama, tata și bunica, la unŭ locŭ toți așeđați !
Eată Dâmbovița, care curge 'n albia'i pietrosă,
Rece, repede, cu sgomotŭ, ca și Bisca cea spumósă,

Si plutind pe ea mulțime de bușteni și lungi și groși.
 Eată Dacii, chipū și portulū, ca și brađii de frumoși.
 Eată vama de la Rucărū. Eată munții cu brădetū,
 Unde cura de zerū vara facū bolnavii cei de peptū.
 Eată și Dâmbovicióra, ua strîmtóre ce'i formată
 De duoi mari pereți de stâncă, și c'ua grottă minunată ;
 Eată muntele cellū falnicū, muntele *Piatra lui Crai* :
 De aci sburō unū Vulturū drept pe cortulū lui Mihaï ;
 Eată castellu lui Negru, Domnulū țerrii româneșci,
 Construitū sus pe uă stâncă, lêngō satulū Stoenesci ;
 Eată dragele Mușcelle, cu profumētore flori,
 Cu zefiri și cu albine, și cu flutturi tricolori ;
 Eată scumpa mea livade, *Piscu Cornii* ea numită,
 Pentru suffletū d'allū meū tată la Nēmōesci dăruiată ;
 Ađi livadea e vîndută, suffletulū este uitat...
 Nu era mai bine, tată, la copii s'o fi lăsat ?
 Eată 'n fine și Flămânda, unde poesii făcémū,
 Unde vara tótă đioa cu amicii petrecémū.
 Să mai urcū încă odată favorita mea movilă ;
 Și, culcatū pe iarbă verde, s'ascult dulcea filomilă.
 Când eram copillū și june, ca unū Cerbū urcam aci ;
 Ađi, albitū de timpū și sórtă, abia, abia potū sui !

Uă câmpie sē întinde între duoē mîndre délluri,
 P'între cari urlă gîrla ce cobóra dupō malluri ;
 Iar pe clina ăllor délluri, pînă unde sē sfirșescū,
 Ca uă Nimfă lêngō ape stă orașulū pittorescū.
 De departe 'n perspectivă, amfiteatru de munți,
 Unii goi alții cu selbe, unii albi alți cărunți.
 Limpede e aci cerulū, aerulū e sănētosū,
 Apa este ca cristalulū, omulū voinicū și frumosū.
 A! ce mîndre movillice ! Ce građiose mușcelle !
 Ce romantice boschette ! Ce poetice vălcelle !
 Aci Cuculū trei luni cîntă, pînă 'n luna lui cuptorū ;
 Apoi vara te desmiardă dulcele privighetorū.

Locuri scumpe, ce'ncântară dulcea mea copillărie,
 Câte suvenirī plăcute rechiemați voi astăđi mie !
 Musa mea, ce e tot jună, căci mai are illusiuni,
 Voē vē este datóre primele-inspirațiuni.

Țille dulci, țille senine alle tinereții melle,
 Ați sburat, cum sbórá tómná alle drage rón dunelle,
 Cari revinú primá-vara, însá voi numai veniți!
 Frunțele cadú, se usucá; arborii tot înverđiți.

Pînă cândú mai bate ânchě inima în peptul meú,
 Ași dori ânchő odatá, locú natalú, să te vėđú eú;
 Și pe crésta ta, Flămândá, ânchő unú innú să întonnú;
 Și apoi să morú ferice, ca bătrínulú Simeonú;
 Iar murind, a mea țerríná sě repaose dorescú
 Pe acéstá Moviliță, astú tripedú Țallú musei melle;
 Și drept monument funebru, unú buchetú de floricele;
 Și uá cruce, ca să spuie că aci eú odihnescú.

20 Iuliú 1871

Dupě Fulgerișú

OGLINDA AMORULUI.

Luna pe cerú lumina,
 Bisca în vale urla,
 Iar p'ua stâncă unú omú sta,
 Cu Luna vorbind așa:

«O! a noptilor făclie,
 Ai putea să 'mí spui-tu mie
 Ce face iubita mea?
 Gîrdesce la mine ea?»

Iară Luna suridea,
 Și luí astfel respundea:

«Ea sě uit'acum la mine,
 Și mă 'ntrébă ca și tine:
 «Spune'mí tu, imí Țicea ea,
 Ce face lumina mea?
 Căci de când ellú a plecatú,
 Sórele s'a 'ntunecatú;
 Flórea profumú nu mai are,
 Și nicí passerea cîntare.»

Atunci jumele ofta,
Și Lunei dicea așa :

«O! a nopților făclie,
Spune l'a a mea soție :
Că eă portă mereu pe peptă
Mult iubitulă eă portretă;
Și illă udă cu lăcrémelle
Cât lucesce pe ceră stelle ;
Și cu gându-addormă la ea,
La iubita draga mea.»

Iară Luna lăcréma,
L'amînduoi dicënd așa :

«Porumbeii meă iubiți,
Ca să nu măi sufferiți,
Îndată ce appară eă,
Vă uitați în chipulă meă;
Și pe rađele'mă senine
Amînduoi sburați la mine;
Și aci vă 'mbrățișați,
Dorulă vostru allinați.»

1862.

SYLPHIDELE.

Ființe-aeriane,
Cu arripă diaphane,
Ușóre ca zefiră,
Și părulă loră de firă,
Timide ca Gazelle,
Și ochii lor ca stelle;
Vestmîntulă lor de floră,
Și cuibulă lor în nuoră;

Sirene-amăgitóre,
Plutescū ca lebejóre
P'ua nópte dulce, lină,
Când Luna este plină,
În barce flutturii,
Pe unde azurii,
Cu Sylphii amoroși,
Ca elle de frumoși;

Se las'apoă din nuoră
Pê câmpulă cellă cu floră,
Danțând ca balletiste,
Cântând ca și artiste,
Încât încremenesci
La elle când privești.

Atuncă le prinđi ușor
În laçulă lui Amoră,
Prin fermecu-armoniei,
Cum și allă poesiei;
Dar, vai! iubirea lor
E visă amăgitoră! 1)

1871

---

1) După mythologie, Sylphidele erau țeitai ale aerului, cari câte-odată veniaă în contact cu oamenii, cu carise și inamoraă. Aci se face allusiune la femeile cari inspiră pe poeți și pe artiști.

ADIO, KREUTH!

Adio, Kreuth, locu amoroșu,
Allu unei Muse cuibu grațiosu !
Aci uă lună am gustatū eū,
Fără necađuri, fără suspine,
Đille plăcute, đille senine,
Cu-a mea consórtă ș'amiculū meū.

Aici viața se scurge lină,
Ca și sorgintea care suspină
P'acea poiană plină cu flori ;
Iar sănătatea cea ruinată
Aci ea este regenerată,
Subt acesti arburī mirositorī.

Adio, locuri încântătoare ;
Sorginte limpedi, recoritoare,
A căror' murmurū mă légăna ;
Adio, selbe misterioșe,
Cari ascundeți rose frumoșe,
Ș'a căror' umbră mă inspira !

Adio, piscuri, a căror' frunte,
De nuori încinsă, în nuori s'ascunde;
Avind cascade drept ornamentū ;
Ș'a căror umeri poartă cu fală
O mantă verde, a cării poală
Este udata de unū torrentū!

Adio, allee, lungi și frumoșe,
Și potecușe misterioșe,
Și heleștae cu păstrāviorī !
Adio, delluri, și văi umbroșe,
Unde cu Musa vise frumoșe
Făceam adesea, culcatū pe flori !

Dicéam atuncia :» O Românie,
 Tu, țérră plină de poesie,
 Mină de aurü, buchetü de florï;
 Și tu ai multe locürï muntöse,
 Mai mëndre pôte, mai maestöse ;
 Dar nesciute de amatori.

«Când vei fi mâine tu cultivată,
 Vei fi atuncia mult visitată,
 Și admirată de cei în drept ;
 Și alle telle comori bogate
 Vor fi Evropei recomandate
 De vre unü pictörü, de vr'unü poetü !»

Adio, Kreuth, locü amorosü,
 Allü unei Muse cuibü grațiosü.
 Tu'mi rechiemi mie loculü natalü !
 Aci gustat-am o viață lină,
 Ca și sorgintea care suspină,
 Și se ascunde subt acellü mallü.

Dupë muntele Holeștein — 15 Iuliu 1867.

ROSA ALPILORÛ ȘI BARDULÛ CARPAȚILORÛ

BARDUL

Pentru ce oare, flóre gentilă,
 Tu Alpen Rosa mi-te numesci,
 Și cu astü nume tu te mëndresci ?
 Căci a ta formă e de Zambillă,
 Și frunđulica de Merișorü,
 Și numai fața'ti e de Amorü ;
 Lipsită ânehë și de mirosü,
 Mirosulü Rosei deliciosü.

ALPEN ROSA

Ai cuvântu, Barde, ca să te miri :
 Căci îmi lipsesce din trandafir
 Profumul dulce, îmbătătoru ;
 Dar am culórea, simbolu d'Amorú :
 Culóre rosă, încântătoare,
 Care atrage pe fie-care.
 Pe unú fondú verde când mă zăresci,
 Ca nóptea focurí în depártare,
 Şpune, o Barde, atuncia oare
 Că sunt uă Rosă te îndoesci ?

Naiva Musă din astă ţerră,
 Adică Musa cea populară,
 Astú nume dulce ea mil-'a datú,
 Pe care Geniú l'a consacratú ;
 Căci acestú nume e 'n armonie
 Cu-a mea culóre, atât de vie.

BARDUL

Tu ai dreptate ! Esci uă regină,
 Căria Flora din Alpí se'nchină,
 Avînd ministrii, dame d'onnoére,
 Cum şi castelle neperitóre,
 Zidite p'Alpii cei maestoşi.
 Tu cresci la umbră de brađi frumoşi,
 Saú într'ua selbă încântătoare,
 Saú p'între cuiburi de căprióre,
 Unde n'ajunge unú vînătorú.

O Alpen Rosa, cu chipú d'Amorú,
 Pe lêngă Rosa cea voluptósă,
 Care ímbatá, dar e ghimpósă,
 Preferú pe tine, castá, vergină,
 De frumuseçe şi građii plină.
 Tu ai uă sorá în munđi Carpađi,
 Cu ochii galesi şi lácrémađi,
 Şi c'ua figurá prea amorósă,
 Şi tot ca tine de građiósă

1867. Iuliu 3. — Dupě muntele See-berg.

NOTA A.

MARȘULĂ LIBERTĂȚII.

de Catina.

Aideți, frați, într'o unire;
Țerra noastră e 'n peire!
Aste ziduri și palate,
Unde zacū mi de păccate,
Aideți a le dărîma.
N'auđiți în piață larmă?
Dați năvală 'n mâini cu armă!
Că soldatulū ne ajunge,
Baionetta ne împunge;
Dați, d'o vrea și ellū să dea.
Destulū férrele ne strînge
Și robia 'n vatră plînge;
Inima ni se 'mpetresce,
Fierea ni se amăresce;
Morți mai bine-ar fi sē fim.
Însă patria ne cere
Cu unū țipătū de durere;
Decât viață 'ndelungată,
În robie rușinată,
Cu-arma 'n mână să murim,
Fraților, să n'aveți milă;
Dați în cei ce vă facū silă,
Ve ia plugulū, arătură,
Boulū chiar din bătătură,
Parc'ar fi unū drept al lor;
Dreptulū lor e și al nostru,
Câmpulū lor e si al vostru;
Ș'Adunarea cea obștēscă,
Fiind casa românescă,
Este casa tuturor.

Hai, Române, de vorbesce;
 Singur legi ție 'ți croiesce;
 Voi, Ciocoî, să stați afară;
 Tu, Muscalū, să ieși din țerră;
     Că poporulū așa vrea.
 Toba 'n piață să răsune;
 Tot Românulū să s'adune.
 Ori pe viață, ori pe mórte!
 Dulce ă pentru libertate
     Unū mormintū a câștiga!(')

MARȘULŪ LIBERTĂȚII,

de Aricescu.

Aideți, frați, într'o unire,
 Într'unū gîndū, într'o 'nfrățire,
 La altarū să'naintăm,
 Ca s'adducem mulțumire
 Pentru scumpa fericire
 De care ne bucurăm.

Dulce este libertatea!
 Dulce e egalitatea!
 Pentru elle vom muri.
 Dulce e sântă Dreptatea!
 Dulce e fraternitatea!
 Noi prin elle vom trăi.

Aid' să facem jurămîntulū
 Că cu viața-ne pămîntulū
 Lui Traian vom apăra;
 Pe stindarda tricoloră,
 Și pe Cruce, aurora
 Libertății, vom jura

(') — Veđi Nr. 10 din *Prunculū Românū*.

Să jurăm că România
 Nu va mai răbda sclavia,
 Câtă vreme vii vom fi;
 Să jurăm că înfrățirea,
 Că dreptatea și unirea,
 Devisa noastră va fi.

Addu mâna 'ncoa, țigane;
 Addu mâna, măi Cocóne;
 Toți Româniî ađi sunt frați.
 Addu mâna 'ncoa, streine;
 Add' mâna, frate vecine;
 Și cu toți v'embrățiați!

Numai este iobăgie,
 Numai este boerie,
 Numai e sufferitorü;
 Ađi e pace, libertate,
 E frăție, e dreptate.
 E unire, e amorü.

Să iertăm chiar Tirannia,
 Și a ei fiică sclavia;
 Să iertăm, să fim iertați.
 Să iertăm rellele tóte
 Pentru sânta libertate;
 Și toți mâinele v'edați.
 Și c'o sărutare 'n gură,
 Să se stingă orî-ce ură,
 Orî ce patimi, orî ce nuorî;
 Să 'nălțăm la ceruri glasulü
 Ca să ne'ndreptese pasulü
 Pe poteca cea cu florî.

Dulce este libertatea!
 Dulce e egalitatea!
 Dulce-al patriei amor!
 O viață-avem pe lume,
 Pentru țerră ș'allü ei nume
 S'o păstrăm în viitorü. 1.)

4.) Veđi N. 7 din *Prunculü românü*.

Pentru mai bună înțelegere a celor date la pagina 106, în privința protestului meu contra Rușilor și instrumentelor lor, reproducem câte-va strofe din **Blestemul Românii** *contra apăsătorilor ei*, care a motivat esilul meu la Snagov, cum și **Marșul Libertății** (în prevederea unei revoluțiuni generale ca cea de la 1848) compusă în esilul meu de la Snagov.

BLESTEMUL ROMÂNIEI.

I.

.....

E vocea României,
În ghiara Tiraniei,
La fii sei strigînd :
«Veđi peptulă plină de sînge,
Cum férrele îl strînge,
Și cât de grele sînt !

«De seculă allă meă nume
A esistat în lume ;
Și gloria'mi strebună
Sub mîndra Semi-Lună
Trăi sute de anni.

Și nu fu atacată,
Nu fu amerințată
A mea independință
Și sacra mea ființă
D'Eroi Musulmani.

«Ci va! sórtă fatală !
Isbirea cea mortală
Mi-o dette Moscovitulă,
Creștinulă ipocritulă,
Cu masca lui de sânt.

Cu crucea, sânta cruce,
 Pe pepturi ce streluce,
 Pe pepturi trădători,
 Ce calcă în picior
 Tot ce este mai sânt ;

Cu crucea Moscovismul
 Ommoră patriotismul,
 Suurumă Libertatea,
 Naționalitatea,
 În inimă de Brutus ;

«Cu crucea Moscovismul
 Sugrumă Chreștinismul,
 Stingând orî-ce virtute,
 Orî-ce simțiri plăcute
 În geniuri ce-a appus !

Vai ! Crucea ađi se'naltă
 Pe corpuri fără viață,
 Pe națiile gemende,
 De sânge fumegende,
 Cari în spasmuri cadu ;

Și regii, beți de sânge,
 De gîtă populi strînge,
 Jucând în giură cu Imne
 P'a națiilor ruine,
 Ca demonii în Iadă.

«Te scólă din morminte,
 Mihaï, martiră ardinte !
 Nu veđi p'a mea ruină
 Cum gemme, cum suspină
 Ua Buhă, cobe-rea ?

E ellă, e Moscovitulă,
 Creștinulă, ipocritulă,
 A căruî fericire
 E-a mea nenorocire ;
 Și viața'i, mórtea mea.

.....

Sperjure și ingrate,
 O sbire renegate,
 O sclavule-allū sclaviei,
 Unéltt'a Tiraniei,
     O Ursū neșesălatū ;

«Păgînū fără credință,
 Și fără consciință,
 Ce vii de gîtū a stringe,
 Ce vii a suge sânge
     Dintr'unū poporū bogatū.

«Prin tine ađi Cozaculū
 Sugrumă pe săraculū,
 Și'y ia din bătătură,
 Găină, arătură,
     Și chiar copilla sa ;

«Prin tine Ciocoimea
 Appasă ađi Junimea,
 Și miseră o face,
 Prin sute de mijlóce
     Storcënd viața sa.

Prin tine țerra tótă
 E astăđi împilată,
 Și gemme în orbire,
 Și vede în peire
     Frumosu'i viitorū!

«Polonia stă față:
 Ea-însăși ne învață
 Sistema cea fatală,
 Politica 'nfernală
     Luī Petru următorū.

Corrupția, trădarea,
 Protecția, sugrumarea :
 Acésta 'ți-e solia ;

De scopu tu ai sclavia,
Păgînule de Czarü!

Tu vii cu crucea 'n mână,
Dar inima păgînă
E plină de trădare,
De ură, resbunare,
Și de veninü amar.

III.

.....

«Ajungă-te blesteme
Martirilor ce gemme
La umbra închisorii,
Abandonați uitării
Apprópe de uuü anü!

Ajuugă-te blesteme
Martirilor ce gemme
Goniți peste hotare
De cruda-ți resbunare,
O sângerosü Tiranü.

«Ajungă-te blesteme
A Daciei ce gemme
Sub cnutulü teü de sânge,
Sub lanțulü teü ce-o stränge
De gätü, s'o sugrumați.

Ajungă-te blesteme
Poloniei ce gemme
Sub jugulü de sclavie,
Sistemü de tiranie
Cu care o 'mormintați.

«O! blestemată fie
Unélta Tiranniei,
Ce pâinea de trădare
Mánâncă 'n nepăsare
Cu lacrimi de martirü.

Trei ori blestemat fie
 Cellă gîde-al României,
 Calău al libertății,
 Și allă umanității
 Cu tot nému'î de sbirü.

.....
 «Curînd luciva-unü-Sóre
 Peste armata care
 'Ți-e singura pntere ;
 Ș'atunci.. o ! ce durere !
 Tabloü Ingrozitorü !...

De țepă să ai parte,
 De cea mai crudă mórte :
 Acésta e urarea
 Ce ađi cu indignare
 Îți face astü poporü*)

«Iar voi, martiri, răbdare !
 Fiți tari în încercare :
 Căci dulce este mórtea
 Ce-o cere libertatea
 Pentru allü ei dreptü sântü.

Și voi, o capiî țerei,
 Boierî, nu dați uitării :
 Polonia cea mare
 Fu sclavă prin trădare ;
 Și ađi zace 'n mormintü !»

---

*) Acestü blestemü era responsulü la Oda făcută generalulü Duhamel de unü poetü servilü, cu occađia universării numelü seü, din 30 August 1849. Veđi *Esilulü meü la Snagov*. pag. 22.

MARȘULĂ LIBERTĂȚII

făcută la Snagovă

la 1850.

Sculați, fii ai României,
 Din greu somnulă letargiei;
 N'auđiți ună urletă mare?
 Este vocea de popore
 Rumpând lančulă sângeratu.

Sunnă trômbița 'nvierii
 Pentru toți fii durerii;
 Și cocoșulă diminecei,
 Currierulă libertății
 De trei oră ellă a cântat.

La arme, Români, la arme!
 Unirea bračulă vi'lu arme!
 Inima să nu se 'mmóie,
 Curgă sângele șiróie
 Allă tiraniloră spurcați (bis)

Aid, Române, te tredește;
 Să ieși parte te gătește
 La lupta europeană
 Dintre Angelă și Satană,
 Dintre Popolă și Despoți

N'auđi Ursulă cum murmură
 Ca uă cobe 'n bătătură?
 Nu veđi în vatră robia?
 Nu îți simți ticăloșia?
 Vă armați, Români, cu toți

La arme, Români, la arme!
 etc.

Românași, copii de bravi,
 Pină când să fiți voi sclavi?

Ați uitat că sunteți oare
 Fii lui Ștefan cellu Mare
 Fii lui Mihai Viteză ?

Lașcurile sfărămați ;
 Eaca timpulă să formați
 Din provincia traiană
 Uă republică romană,
 Unu statū mare și viteză

La arme, Români, la arme!
 etc.

Voî, fice alle Daciei,
 Victimele Tiranniei,
 Tindeți mână d'alliate
 Libertății cruciate,
 Ș'avan-garda ei formați.

Europa luminată
 La banchetu'i ați așteptă
 Pe toți populi în férre,
 Ce sunt demni de neatărnare,
 Ce dorescū a fi toți frați.

La arme, Romăuî, la arme!
 etc.

Destul seculi d'umilință
 Ați trăit în sufferință ;
 Decăt sclavi, mai bine mórte
 Pentru sânta Libertate,
 Pentru Patrie și Penați.

O divină Libertate,
 Astădi națiile toate
 Ce dorescū ca să trăiască,
 Vor prin tine să sdrovéscă
 Pe Tiranni lor spurcați.

La arme, etc.

NOTA B.

Estragem câte-va passage din câte va epistole ale lui Catina,¹⁾ mai tóte fără dată, scrise în anii 1846 și 1847, și cari sunt uă fotografie fidelă a caracterului acestui omă originală.

Lectura operilor lui Byron, poetulă seă favorită, contribui mult a desvolta desgustulă seă pentru totă, dispreçulă seă pentru tóte, unite cu ună scepticismă fatală și c'ua ură instinctivă contra Ciocoilor, cum i numia ellă, ură care 'lă împinse la fapte ca celle descrise, ce'i scurtară viaça înainte de timpă!

În memoriile melle, am consacrată ună capitólă întregă acestui nenorocită confrate de poezie și amică intimă, care mă iubia sinceramente, ellă care n'a iubit alt în lume decât libertatea, musica și poezia.

Prietine,

«Vrei să afli ceva și despre Catina. Iar a dat monotoniile, uriturile și desgusturile peste mine. Trecă ðille întregi și nu vorbescă.....

«Distracțiă peste distracțiă, neroðă peste neroðă, visură peste visură, și pe urmă căinça.

«Și apoi Dumneðeă asta de multe ori e atât de .....

«Am auðit de multe ori în urma mea câte ună glasă care ðicea: «Îi veði pe ala? E nebună!»

«Și póte că oamenii acestia aă dreptate.....

Aci numai Rumâni nu se mai găsescă cu tóte că țera asta este țera Rumânilor.

(Aprilie 11, 1847)

~~~~~

«Aricescule, eă sunt sănëtosă, dar trist... Număi mă gîndescă la prietenă intimă, la femeă frumóse, la poezie, la nimic. O se moră de urít și de desgust. Când seðă în casă, s'ardică tavanulă cu mine, numai încapă. Când esă afară mă pierðă p'entre oameni. În casă sint prea mare. — În lume sint prea mic.

(Aug. 15, 1846)

1.) Scrise cu slove kirilice, și fá'á orthographie și punctuație; le reproducem astfel cum sunt scrise.

«Aricescule!

Înzadar mă căsnesc și eu ca să am sórta ta... Unde e lume mai multă mă întâlnești și pe mine, trist, gînditor și posomorît... Poate că sunt nesimțitor, poate că sînt conrupt. Tu prietenul meu trebuie să cunoști acésta mai bine, tu ești singurul om cărui-i am dat prilejul d'ami întrevede interiorul.

Spune'mi, dacă sînt eu făcutu pentru a iubi și dacă vr'unei femei ar putea să'i scape pentru mine «săracul!» unu cuvînt atît de simplu. Știi ce'mi a dis una odată, «te iubesc», și i am respuns «minți.» Acum care din amîndoi a spus adevérul?

Eacă că Zoe ese de sub tipar și eu mă grăbesc a țî o trimite... Fă o critică literară și nepărtinitóre...

Aricescule!

— Îmi împuți că nu te iubesc — dar într'adevăr sînt prea rece cu lumea. Nu pociu să mă îndatoresu pe mine, uu pot să îndatoresu unu prietenu, pe maica, pe taica, pe nimeni în-sîrșit. Cu tóte astea ai face ua crimă dîcînd că nu te iubesc. Dar să lăsăm astea — timpul va arăta prin fapte ceea ce voiú să arăt eu prin vorbe.

Fratele meu remâne recunăscător fiind că'ți ai adus aminte de dînsul.

(Oct. 1846)

Să nu dîci că nu'ți scriu și că nu te dorescu... Ași vrea să te mai vedu înc'odată pe la noi. Deu, 'mi e dor de tine. Eú acilea imi mai omor césurile cu Montresor, așa se chiamă tenorul dela operă...

«În București a sosit List. Este în forte-piano ca Paganin în vióră, și ca Talma în declamație. Vrei să te amusesi pu. çin? O să-ți facu potretu acestui om, dar nu sciú daca oi bredio

List, vedîndu'lu cineva vede inspirația personificată; — frunte lată și mare, fața palidă prelungă, plete cam castanii ce cadu în neorînduală, slabu și cu ochii stinși, dar care mai păstrésă încă ceva poetic; în-sîrșit omul acesta dupé părerea mea semănă prea mult cu portretulú lui Șiler.

Nu sciú daca nu'ți s'o fi urit citînd astfel de empresii de scrisóre familiară.

Scriem daca țî-a plăcut vr'o bucățică de versuri din versurile melle tipărite în cartea mea pe care tu nu le citiseși.

(1846)

TABLA DE MATERII

	Pagina.
Dela București la Persescu	1
Cura de zeru la Persescu	8
Dela Persescu la Penteleu pe albia Bîscei	14
Penteleul	19
Cura de zeru la Penteleu	26
Dela Penteleu la Persescu pe albia Bîsculiței	31
Stanca dela Persescu.	35
Podul Grecilor și podul Callului.	50
Între Bîșci.	54
Mocerul și Lopătarul	61
Keiea și Crasna.	66
Schitul Sânt-George	74
Tribunul poporului	85
Poetul în Singurătate și Progresul	93 și 96
Efectele Decețiunii.	100
Un buchet de flori,	110
Pe albumul D-lui Persescu.	111
Adio, locuri scumpe	112
Cismarul și Artistul.	113
Salutare, Carpați.	114
Ariciul și Viespele.	115
Fluturele și Garofița	116
Prometheu pe stanca sa	117
La ua Columbă	118
19 Iuliu 1859.	119
Suvenirea locului natal	120
Oglinda Amoru	122
Sylphidele	124
Adio, Kreuth!	125
Rosa Alpilor și Bardul Carpaților	126
Nota A	128
Nota B	135
Errata	138

ERRATA.

CUM ESTE	CUM TREBUE SĂ FIE	pag.	Versulă
Apoi cu callulă prin Poéna	Prin Poén' apoi cállare.	5	30
Curatfi.	curatù.	9	5
ți.	și	29	9
pepù.	peptù.	58	18
Surprinsù hoțulă cu făină.	Prinsù argatul cu făina.	71	12
Arățgul.	Arțagulù.	70	9
În ochii pro forma lumii.	În ochii lumii, pro formă.	80	15
Când cu lanțulă.	tu cu lanțulă.	82	19
prin văi.	pe văi.	82	20
Daï d'odată de ua baltă,	Când d'odată dai d'ua baltă	82	9
puçin.	puçini	86	21
Aci lipsesce unù versù allù căruiă loc este dupò ver- sulù 31	Siguri de impunitate, fiind orbù bietulù poporù.	87	32
Va întinde-a lui sufflare.	Va revârsa lumina.	98	2
Unde ua lună și măi bine	Unde ua lună măi bine.	110	3

